

Oblíbenost kreditního systému v celoživotním vzdělávání zdravotnických pracovníků

Eva Ludvíková, Dis.

Bakalářská práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav zdravotnických studií
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Eva LUDVÍKOVÁ**
Studijní program: **B 5341 Ošetrovatelství**
Studijní obor: **Všeobecná sestra**

Téma práce: **Oblíbenost kreditního systému v celoživotním
vzdělávání zdravotnických pracovníků**

Zásady pro vypracování:

Zpracování teoretické části:

Kvalifikační a postkvalifikační studium, celoživotní vzdělávání, kreditní systém, Sbíрка zákonů č. 96/2004, Sbíрка zákonů č. 424/2004, Koncepce ošetrovatelství 2004.

Zpracování praktické části:

Stanovení cílů a hypotéz, zpracování dotazníku, doporučení pro praxi.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ARCHALOUSOVÁ, A. Cesta k profesionálnímu ošetrovatelství. 1. vyd. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2006. ISBN 80-7248-388-9.

ARCHALOUSOVÁ, A. Cesta k profesionálnímu ošetrovatelství II. 1.vyd. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2007. ISBN 978-80-7248-413-3.

ALEXANDER, M. F. et al. Struktura kompetencí všeobecné sestry podle ICN. 1. vyd. Brno: NCO NZO, 2003. ISBN 80-7013-392-9.

MARKOVÁ, E. Dny Marty Staňkové III. Praha: Galén, 2006. ISBN 80-7262-434-2.

MARKOVÁ, E. Dny Marty Staňkové IV. Praha: Galén, 2007. ISBN 978-80-7262-467-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Gabriela Gajzlerová**

Datum zadání bakalářské práce: **31. ledna 2008**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. května 2008**

Ve Zlíně dne 31. ledna 2008

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

L.S.

MUDr. František Grossmann, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Má bakalářská práce se zaměřuje na oblíbenost kreditního systému v celoživotním vzdělávání zdravotnických pracovníků. V teoretické části se zabývám vzděláváním zdravotnických pracovníků a legislativou platnou od roku 2004. Praktická část pojednává o problematice vyplývající z praxe. Zabývám se problémem neznalosti právních předpisů u zdravotnických pracovníků. Mé návrhy do praxe jsou informační brožura a prezentace přednášky na téma vzdělávání zdravotnických pracovníků.

Klíčová slova:

Vzdělávání, celoživotní vzdělávání, univerzitní vzdělávání, vyšší vzdělání, bakalář, kreditní systém, registrace, legislativa, registrovaná sestra, zdravotnický pracovník, průzkum.

ABSTRACT

My bachelor's thesis is focused on popularity of credit system in lifelong learning of health care professionals. In the theoretic part I deal with education of health care workers and legislature valid since 2004. Practical part treats of problems sequent upon practice. I deal with the problem of ignorance legal enactment at medical workers. My suggestions to the practice are informative booklet and presentation of lecture themed education of medical workers.

Keywords:

Education, lifelong learning, university education, advanced education, bachelor, credit system, registration, legislature, state registred nurse, medical worker, research.

Motto:

„Růst vědeckého poznání je nutno vždy doplnit růstem moudrosti – správným pojetím cílů lidského života a vyváženým pohledem na člověka a společnost, neboť věda sama o sobě ještě nezaručuje opravdový pokrok, i když tvoří jednu ze základních složek, bez nichž je pokrok nemyslitelný.“ Bertrand Russell (1872-1970)

Poděkování

Děkuji paní Mgr. Gabriele Gajzlerové za cenné rady a metodickou pomoc při zpracování bakalářské práce. Dále paní Bc. Marii Hejtmánkové, náměstkyni ošetrovatelské péče ve Zlíně a náměstkyni ošetrovatelské péče paní Bc. Erně Mičudové v Brně Bohunicích. Dále respondentům, kteří mi ochotně vyšli vstříc při realizaci dotazníkového průzkumu. Moje děkuji také patří rodině Jelínkové a Ing. Františku Miklovi za rodinné zázemí.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Spokojenost s kreditním systémem v celoživotním vzdělávání zdravotnických pracovníků vypracovala samostatně s použitím odborné literatury a pramenů, uvedených v seznamu, který tvoří přílohu této práce.

30. 5. 2008

.....

Eva Ludvíková

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VZDĚLÁVÁNÍ	12
1.1 ČTYŘI ZÁKLADNÍ KOMPONENTY VZDĚLÁVÁNÍ	12
1.2 KONTEXT VZDĚLÁVÁNÍ.....	13
1.3 PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	14
2 HISTORICKÝ VÝVOJ OŠETŘOVATELSTVÍ A OŠETŘOVATELSKÉHO VZDĚLÁNÍ	15
2.1 VÝVOJ SVĚTOVÉHO OŠETŘOVATELSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ DO R. 1918	15
2.2 VÝVOJ A HISTORICKÉ ASPEKTY ČESKÉHO OŠETŘOVATELSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	16
2.2.1 Vývoj české dvouleté ošetrovatelské školy r. 1916.....	18
2.2.2 Rozmach zdravotnického školství po roce 1918.....	19
2.2.3 Vývoj zdravotnického školství a specializačního studia po roce 1948	19
2.2.4 Změny ošetrovatelského školství po roce 1989.....	20
2.2.5 Historie české registrace sester.....	22
3 PŘEHLED VZDĚLÁVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ V OBORU OŠETŘOVATELSTVÍ	23
3.1 ZDRAVOTNIČTÍ PRACOVNÍCI ZPŮSOBILÍ K VÝKONU POVOLÁNÍ BEZ ODBORNÉHO DOHLEDU	23
3.1.1 Kvalifikační studium	23
3.1.2 Celoživotní vzdělávání	24
3.2 ZDRAVOTNIČTÍ PRACOVNÍCI ZPŮSOBILÍ K VÝKONU POVOLÁNÍ POD ODBORNÝM DOHLEDEM NEBO PŘÍMÝM VEDENÍM	25
3.2.1 Kvalifikační studium	26
3.2.2 Celoživotní vzdělávání	27
4 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	28
4.1 SPECIALIZAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	29
4.1.1 Vstupní podmínky pro zařazení do specializačního vzdělávání.....	31
4.1.2 Podmínky průběhu specializačního vzdělávání.....	31
4.1.3 Celková délka specializačního vzdělávání	31
4.1.4 Ukončení specializačního vzdělávání.....	31
4.1.5 Atestační zkouška	32
4.2 UNIVERZITNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	32
4.2.1 Akademické vzdělání I. stupně – bakalářské.....	32
4.2.2 Akademické vzdělávání II. stupně – navazující magisterské	33
4.2.3 Akademické vzdělání III. stupně – doktorandské studium.....	33
4.2.4 Přehled vysokoškolského vzdělání na I. stupni - bakalářské studium (prezenční forma)	34
4.2.5 Přehled vysokoškolského vzdělání na II. stupni navazujícího magisterského programu ošetrovatelství (prezenční forma).....	35

4.2.6	Akademické vzdělání v akreditovaných doktorských studijních programech ošetrovatelství.....	35
4.3	RŮZNÉ FORMY CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	36
4.3.1	Výuka ošetrovatelství e-learningovou formou	36
4.3.2	Internetová forma celoživotního vzdělávání	37
5	OSVĚDČENÍ K VÝKONU ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ BEZ ODBORNÉHO DOHLEDU.....	38
5.1	ŽÁDOST PODANÁ DO 18 MĚSÍCŮ	38
5.2	ŽÁDOST PODANÁ AŽ PO 18 MĚSÍCÍCH.....	38
5.3	JAK POSTUPOVAT PŘI VYPLŇOVÁNÍ ŽÁDOSTI.....	39
5.4	NÁLEŽITOSTI K VYDÁNÍ OSVĚDČENÍ A PŘÍPADNÉ REGISTRACI.....	39
5.5	SLOŽENÍ ZKOUŠKY.....	40
5.6	PRODLOUŽENÍ PLATNOSTI OSVĚDČENÍ	40
5.7	MÝTY TÝKAJÍCÍ SE REGISTRACE.....	40
6	CENTRÁLNÍ REGISTRACE SESTER	41
6.1	Registr zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.....	42
6.2	KREDITNÍ SYSTÉM.....	43
6.2.1	Kreditní bodové ohodnocení forem vzdělání	43
6.2.2	Průkaz odbornosti.....	44
7	SMĚRNICE EVROPSKÉ UNIE PRO VZDĚLÁVÁNÍ SESTER	46
8	ZPŮSOBILOST K VÝKONU ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ PRO PŘÍSLUŠNÍKY ČLENSKÝCH STÁTŮ EU, KTERÍ ZÍSKALI ZPŮSOBILOST V JINÉM ČLENSKÉM STÁTĚ NEŽ ČR	48
8.1	HOSTUJÍCÍ ZDRAVOTNICKÝ PRACOVNÍK.....	48
8.2	USAZENÝ ZDRAVOTNICKÝ PRACOVNÍK	48
9	NÁRODNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	49
9.1	NÁRODNÍ CENTRUM OŠETŘOVATELSTVÍ A NELÉKAŘSKÝCH ZDRAVOTNICKÝCH OBORŮ (NCONZO).....	49
9.2	ČESKÁ ASOCIACE SESTER.....	49
9.2.1	Jak získat souhlasné stanovisko ČAS k zařazení vzdělávací aktivity do kreditního systému.....	50
9.2.2	Pravidla a poplatky pro vydání souhlasného stanoviska ČAS.....	51
9.2.3	Povinnosti organizátora vzdělávací akce.....	51
II	PRAKTICKÁ ČÁST	52
10	CÍLE A HYPOTÉZY PRŮZKUMU	53
11	METODIKA PRÁCE	54

11.1	CHARAKTERISTIKA PRŮZKUMNÉHO VZORKU	54
11.2	METODIKA PRŮZKUMU	54
11.3	CHARAKTERISTIKA POLOŽEK	55
11.4	ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH DAT	55
11.5	VÝSLEDKY PRŮZKUMU A JEJICH ANALÝZA.....	56
12	DISKUZE	92
	NÁVRHY PRO PRAXI	95
	ZÁVĚR.....	96
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	97
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	101
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	103
	SEZNAM TABULEK.....	105
	SEZNAM PŘÍLOH.....	107

ÚVOD

Velký vliv na postupný vývoj ošetrovatelství až do dnešní podoby mají historicky významné události, které v dějinách ošetrovatelské péče hrály klíčovou roli. Proto pro porozumění dnešního ošetrovatelství bychom neměli zapomínat na jeho minulost a studovat historii.

Moderní ošetrovatelství prošlo významnými změnami, reformami a velkou proměnou prodlaly i kompetence všeobecných sester. Všeobecná sestra již neplní jen pokyny lékaře, ale stává se rovnocennou partnerkou lékařů. Ošetrovatelství se stalo samostatnou profesí. S tím také souvisejí neustále se zvyšující nároky na nelékařské zdravotnické pracovníky, kdy je vyžadováno neustálé kvalifikovanější vzdělávání a také kvalita ošetrovatelské péče.

Proto v 90. letech minulého století došlo k změnám ve zdravotnictví a zdravotnického školství. Významnou změnou prošlo zdravotnické školství, vzdělávání se přesunulo ze středních zdravotnických škol na vyšší odborné a vysoké školy prvního a druhého typu. Vzděláváním ve zdravotnictví a problematikou s ní spojenou se zabývají organizace na mezinárodní úrovni, např. WHO, ICN, EU. Také díky Boloňské deklaraci, která se uskutečnila v červnu roku 1999, je nařízeno studium ošetrovatelství na vyšších typech univerzitního vzdělávání, také dokument *Evropské zdraví 21* je významný pro vzdělávání nelékařů.

Po dlouhou dobu náš stát značně zaostával oproti okolním vyspělým zemím týkající se legislativy ve vzdělávání. Od roku 1981 u nás neproběhla žádná iniciativa v oblasti zákona či novely. Až v roce 2004 po velkém úsilí, díky vstupu ČR do EU, vznikl zákon č. 96/2004 Sb., vyhlášky a směrnice s ním související a Koncepce ošetrovatelství (příloha P I). Pro nelékařské pracovníky se stalo celoživotní vzdělávání povinností. Dopad kvalitnějšího vzdělávání na akademické půdě a celoživotního vzdělávání přinese jistě mnoho pozitiv. Pro mě jedním velkým přínosem je ovlivnění schopnosti chápat své povolání v hlubších vrstvách a řešení cílů sociálně vyzrálější osobností. Prosím neopomínejme, že postavení a pravomoce v naší profesi ovlivňuje především vzdělání a úroveň dalšího vzdělávání. Vzděláním je výrazně ovlivňována úroveň poskytnuté péče klientům.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VZDĚLÁVÁNÍ

„Vzdělání je to, co člověku zbyde, když
zapomene všechno, co se ve škole naučil.“

Dominik Pecka

Český jazyk rozděluje vzdělanost a vzdělanost v různých oborech. Je otázkou, zda můžeme rovnat vzdělanost jako takovou či vzdělanost v oboru. Pan docent Šimek se ptá: „*Má být sestra vzdělaná pouze ve své profesi, nebo má být tím, čemu se říká vzdělaný člověk?*“ [ŠIMEK, J. Diagnóza v ošetrovatelství, 2006, s. 2]. Pojem vzdělání není jednotně ustálený ani u laiků, ani u odborníků. Vzdělání se vztahuje k rozumové činnosti člověka. Výchova se definuje jako úmyslné působení na jednotlivce za účelem vytváření jeho povahy a charakteru. Nemůžeme vzdělávat, aniž bychom nevychovali. Anglický jazyk tyto výrazy nerozlišuje, má pro ně jen jedno označení „education“. [25]

1.1 Čtyři základní komponenty vzdělávání

Vzdělávání zahrnuje čtyři primární prvky, které jsou propojeny v každém vzdělávacím cyklu. Na prvním místě jsou *poznatky*. Obecné poznatky, tj. pojmy, zákony a principy, jsou spojeny s poznatky nižší míry obecnosti. K vypracování takového systému potřebuje člověk tvořivost v poznávání a v myšlení. Seřazení a posloupnost určitých poznatků je potřebná k tomu, aby byly předpokladem možnosti s poznatky pracovat. Poznatky se mění, přibližně 80% poznatků si člověk osvojuje mimo školu. Druhou neméně významnou součástí vzdělání jsou *dovednosti*, sensorické, intelektové a sociální. Získané dovednosti tvoří určitý vzájemně propojený systém a jsou nedílným výsledkem učení. Nejde pouze o profesní zručnosti. Každé vzdělání vždy nutně obsahuje *hodnotovou orientaci člověka*. Poznání a moralitu jednání považujeme za neodlučitelné spojení. Hodnotové komponenty jsou opřené o poznání a integrovány v osobnosti jako svou druhou přirozenost. I praxe ukazuje, že příkazy či sliby nestačí, že člověk se rozhoduje tak, jak jeho vzdělání dovoluje. Čtvrtým prvkem vzdělání jsou *vlastnosti* člověka, jako např. úroveň paměti a myšlení, rozvoj těla a duše, citový život, vůle. Vzdělávání může ten či onen prvek podporovat či potlačovat. [25]

1.2 Kontext vzdělávání

Podle myslitelů se člověk rozhoduje a jedná pomocí vlastního vzdělání. Proto je velice důležité, jaký typ studia a vzdělání člověk získal. [25]

Všeobecná sestra by měla mít kromě odborného vzdělání také všeobecný rozhled. Samozřejmě základem vzdělání pro ošetrovatelský personál jsou jejich odborné znalosti, dovednosti a schopnosti samostatně organizovat svou práci. Snahou je získání znalostí v oblasti ošetrovatelství, diagnosticko-terapeutické, provozní a administrativní. Hlavním cílem v oblasti ošetrovatelské je uspokojování bio-psychosociálních potřeb klientů a nahlížení na ně jako na holistickou bytost. Abychom mohli docílit správné součinnosti s lékařem při diagnosticko-terapeutickém procesu, je třeba ovládat příznaky nemocí, přípravy a postupy při různých výkonech. Další důležitou složkou ve vzdělání všeobecných sester je práce se zdravotnickou a ošetrovatelskou dokumentací, kterou lze zařadit do administrativy. Poslední a neméně významnou dovedností je manažerská činnost.

Všechny tyto činnosti se učí rozvíjet ve školách, kurzech a je na ně kladen velký důraz. Absolventi po ukončení studia mají odborné znalosti na vysoké úrovni. Samotné odborné vzdělání však pro kvalitní ošetrovatelskou péči nestačí. Velmi často se zapomíná na důležitost všeobecného přehledu a vzdělání. Pro nelékařské zdravotnické profese je neopomenutelnou a velmi významnou složkou, dnes již vlastně nutností pro správnou komunikaci, všeobecný rozhled. Není možné navázat správný kontakt s klientem, jestliže všeobecná sestra neprošla studiem humanitních věd a její jednání a chování není podrobena zdravé dílčí morálce. Při komunikaci s člověkem je nutná schopnost orientace v dění ve společenském životě a významných událostech nejen u nás, ale i ve světě. Nesmíme zapomínat, že ošetrovatelství je stejně jako jakákoliv jiná profese podřízena potřebami ve společnosti.

Vzdělání může být chápáno rozmanitě:

1. jako zušlechťování lidských schopností
2. jako soubor poznatků, bohatství duchovních hodnot, jimiž se naplňuje myšlení
3. jako stupeň vzdělání, kterému se jedinec i celá společnost dopracovává

Můžeme tedy hovořit o vzdělanosti, např. národa. Právě v tomto smyslu se užívá jména vzdělaný člověk nebo vzdělanec. Obvykle rozčleňujeme vzdělání všeobecné, zahrnující vědomosti obecně důležité pro každého vzdělance, a vzdělání odborné, potřebné pouze pro

speciální obor některých povolání. V pedagogických vědách rozlišujeme vzdělání materiální, látkové, obsahové a vzdělání formální. Vzdělání materiální je myšlenková náplň poznatků a vědomostí, jimiž se mysl vzdělaného člověka naplňuje. Vzděláním formálním rozumíme obyčejně vypěstění funkce a soudilo se o něm, že výcvik v jedné funkci má účinek nejen na funkce jiné, ale i na celou duševní oblast. [25]

1.3 Profesionální vzdělávání

Nynější situace ve zdravotnictví potřebuje jinou přípravu sester na povolání. Určitá povolání jsou náročná a musí být vykonávána jen odborně kvalifikovanými osobami, které podléhají přísným kritériím určeným zákonnými a podzákonnými normami. Tyto povolání se nazývají *regulovaná povolání*. Regulační systém nese v ošetrovatelském povolání pevné postavení a integritu. Dlouhodobé prosazování regulace v ošetrovatelství plní Mezinárodní rada sester (ICN). Při neuspokojivé změně struktury systému péče o zdraví donutil Radu ICN v roce 1995 prohlásit regulaci za jeden ze tří cílů svého strategického plánu, kde dále patří odborná kvalifikace a ekonomická prosperita. Regulace ve zdravotnictví se týká pěti profesí – lékaře, stomatologa, lékárníka, porodní asistentky a všeobecné sestry. Regulace těchto povolání je ustanovena zákonnými normami a směrnicemi. Všeobecná sestra konající regulované povolání musí plnit určitá kritéria týkající se oprávnění k výkonu povolání, což určuje zákon č. 96/2004. Dalším kritériem je celoživotní vzdělávání kontrolované registračním systémem, třetím kritériem je odborná náplň práce, která je zakotvena ve vyhlášce č. 424/2004 Sb. Evropská unie v rámci volného pohybu se snaží daná kritéria v členských státech ujednotit, proto vydává směrnice, kterými se státy řídí. [15,19]

Nový způsob přípravy by měl rozvíjet a upevňovat nejen kritické, ale i tvořivé a samotné sestry. Základem učební osnovy je primární péče, která připravuje sestry na roli zahrnující nemocniční péči a péči samostatnou v terénu. Ve vzdělání ošetrovatelského personálu se musí zaměřovat na koncepci zdraví, která chápe člověka jako celostní a komunitní osobnost. Pracovníci ve zdravotnictví mají znát a porozumět i psychosociálním potřebám zdraví jako jsou například kulturní, etnické a spirituální faktory ovlivňující zdraví. Dnešní devalvující pohled na člověka při poskytování péče se musí okamžitě změnit. Individuální péče, akceptování klientových názorů na zdraví a svět a informovanost nejen klienta, ale i rodiny, by se měla stát samozřejmostí. [15,19]

2 HISTORICKÝ VÝVOJ OŠETŘOVATELSTVÍ A OŠETŘOVATELSKÉHO VZDĚLÁNÍ

2.1 Vývoj světového ošetřovatelského vzdělávání do r. 1918

Velký vliv na vznik a rozvoj v ošetřovatelství měly války. Ve středověku se o raněné starali otroci. Války vedly k vytvoření *vojenských ošetřovatelských řádů*. Mnoho ošetřovatelských pravidel má původ ve vojenském ošetřovatelství. Především Krymská válka (1854-1856) se zasloužila o rozhodnutí potřeby *odborně připravované opatrovnice* pro péči o raněné a nemocné. Myšlenku, uplatnit na bojišti ženy jako ošetřovatelky, prosadil Nikolaj Ivanovič Pirogov (1810-1881), ruský chirurg. Pirogovovy úvahy podpořil arcivévoda Mikoláš Michal, který zajistil vycvičení prvních 30 ruských dobrovolných ošetřovatelek. [8]

Nezávisle na sobě se na západním bojišti uplatňovala Florence Nightingale (1820-1910) v téměř úsilí. Nightingalová (příloha P II) dosáhla za podpory významných osobností své země pověření, aby s 37 pomocnicemi mohla pečovat o raněné na válečném území. Byla vyškolená u pastora Fliednera v Karsewerthu nad Rýnem a v pařížské nemocnici. Organizovala práci a dohlížela na vykonanou činnost. Po návratu z války založila **v roce 1860 první ošetřovatelskou školu v Nemocnici sv. Tomáše v Londýně**. Vytvořila tzv. *první koncepci ošetřovatelství*. Ředitelkou se stala Sarah Wardroperová. Studentky prošly ročním kurzem, zahrnující teoretickou výuku a praktickou část na nemocničním pokoji vedenou zkušenou sestrou. Poté se zařadily na tříletou práci v nemocnici jako „ošetřovatelky na zkoušku“. Stále byly ve službách školy, i když dostávaly malý plat a oblek. Slečna Nightingalová sledovala práci školy téměř 30 let. Absolventky školy pracovaly v zahraničí a zakládaly další ošetřovatelské školy dle modelu Nightingalové.[18]

V roce 1860 byla vydána stěžejní práce Florence „*Poznámky k ošetřovatelství*“ (Notes of Nursing), kterou přeložila do českého jazyka r. 1874 Paulina Králová . Kniha pojednává o péči o nemocného vykonávanou ošetřovatelkami, o hygieně, prostředí, potřebách nemocného a o chování ošetřovatelek. Florence byla zastánkyní pavilónového systému nemocnic. Stala se vzorem pro české i ostatní země. Teprve od této doby začaly být opatrovnice a ošetřovatelky pro svou práci *systematicky vzdělávány*. Díky Florence se ošetřovatelství stalo z charitativní činnosti skutečným odborným povoláním. Nebyla jen vynikající organizátorkou a především sestrou, věnovala se publikační činnosti. Napsala přes 200 knih,

článků a přibližně 1200 dopisů. Proto je považována za *zakladatelku moderního ošetrovatelství*. Další významnou osobou pro ošetrovatelství se stal *Henri Dunant* (1828-1910). K rozvoji ošetrovatelství přispěl založením mezinárodního Červeného kříže roku 1864. Zajišťoval nejen pomoc nemocným ve válkách, ale i *průpravu ošetrovatelkám*. Červený kříž byl v našich zemích založen roku 1868 a spolu s dánským organizačním výborem a s rakouským Červeným křížem zahájil *odborné školení ošetrovatelek pro službu v soukromých rodinách a v nemocnicích*. [8]

2.2 Vývoj a historické aspekty českého ošetrovatelského vzdělávání

Lidé v dřívějších dobách nechápali příčinu a vznik nemocí, jejich průběh a léčbu. Ošetrovatelství bylo především ovlivněno náboženstvím a charitativní péčí. Katolická církev ve středověku poskytovala péči nemocným lidem v kláštorech a špitálech, které pozvolna vznikaly. Ošetřování nemocných bylo službou potřebnému člověku a bylo prováděno osobami bez *jakéhokoliv vzdělání v oblasti ošetrovatelství*. Za nejvýznamnější osobnost počátků českého ošetrovatelství můžeme považovat Anežku Přemyslovnu. Byla zakladatelkou řádu křížovníků s červenou hvězdou, pro který vypracovala *pravidla opatrování chudých a nemocných*. Pravidla řádu lze považovat za snahu vytvořit z primitivní pomoci lidem péči odbornou. [8]

Dalším významným milníkem bylo založení univerzity v Praze roku 1348 Karlem IV. Příslušníci a členové pražské lékařské univerzity se zasloužili o rozvoj *zdravotnického písemnictví*. V 15. století bylo provozováno návštěvní opatrovnictví. Protestantská církev se zaměřovala na pomoc v rodině a komunitě. Prováděly je diakonky, které byly pro ošetřování trpících *vzdělávány*, musely projít *teoretickou i praktickou průpravou* vedenou lékařem a musely složit *zkoušku z farmacie*. Díky charitativní činnosti a ošetřování vynikala v Praze oblast Na Františku, kde zajišťovali od r. 1620 opatrovnictví milosrdní bratři. Každý novic musel dle pravidel řádu projít *ročním odborným zapracováním*. Ze zkušeností při opatrování se postupně vyvíjely *zásady ošetřování*. V období 17. století nedocházelo k vývoji v lékařství, ba ani ve zdravotnictví. Pokrok ve zdravotní péči se výrazně projevil až za vlády Marie Terezie a Josefa II., díky jejich reformám. Marie Terezie vydala *zdravotní řád pro země české*. [8]

Václav Joachim Vrabec (1740-1805) se jako první pokusil o *školení opatrovnického personálu* ze své zkušenosti, kdy vyšel z řádu Milosrdných bratří a dospěl k úspěšnému absolvování lékařské fakulty v Praze. Své přednášky měl zaměřené na hygienu, podávání stravy, poučení o klysmatech a dalších procedurách. Bohužel jeho přednášky byly zakázány a ukončeny dvorem. Opatrovníci tak opět neměli možnost *vzdělání*. Vrabcovým následníkem byl dr. Antonín Holý, který také přednášel na lékařské fakultě o starostlivosti potřebných, ale opět byly omezovány ženy, které nesměly navštěvovat přednášky. Až koncem 18. století byly sjednávány první přednášky pro opatrovnice neboli ošetřovatelky v ústavu pro duševně choré. Nacházíme zde první myšlenky *organizovaného vzdělávání sester*. Na začátku 19. století nemocní byli ošetřováni ve svých domovech příslušníky rodiny, sluhy nebo opatrovnicemi. Znalosti získávali ze zkušeností od starších opatrovníků. Později se očekávala od opatrovníků asistence lékaři. [8]

Roku 1872 založila Eliška Krásnohorská a Karolína Světlá *Ženský výrobní spolek český*, nejpodstatnější vizí byla výchova žen k určitému povolání. Cílem Elišky Krásnohorské bylo prosadit pro ženy studium. Za významné podpory Spolku českých lékařů především dr. Vítězslava Janovského spolu se Světlou a Krásnohorskou se zasloužili o ***založení české ošetřovatelské školy, první a jediné tohoto druhu, v Rakousko-Uhersku v roce 1874 v Praze***. Byla odbornou organizovanou výukou ve formě krátkodobých kurzů, pro které byly pronajímány místnosti. [8]

Výuka se skládala jak z teoretické, tak z praktické části, jejíž výcvik se konal na Karlově v městském chudobinci. Absolventky historicky první ošetřovatelské školy se uplatnily jako ošetřovatelky v domácnostech. Kurz byl ukončen zkouškou a po absolvování studentky získaly diplom. Přes neutuchající potřebu ošetřovatelek po 7 letech (5 krátkodobých kurzech) trvání však činnost školy zanikla. Dostudovalo 234 absolventek, k 6. kurzu nedošlo. Důvody skončení školy se dodnes jen spekulují, snad odchod přednášejících lékařů, zákaz praxe na Karlově či zásah německých členů městské rady. [12]

Ale i přesto má velký význam v historii českého ošetřovatelství:

- uskutečnění prvního organizovaného školení ošetřovatelek;
- projev zájmu lékařů o odbornou přípravu ošetřovatelek;
- seznamování veřejnosti se zdravotnicko-ošetřovatelskou problematikou;

- podpora emancipačního hnutí, prohloubení národnostního uvědomění a zlepšení sociálních poměrů žen [12]

V pozdější době zajišťoval přípravu ošetřovatelek v domácnosti Ústřední spolek českých žen formou zacvičování. Založením první ošetřovatelské školy začala *přeměna organizované opatrovnické činnosti v moderní odbornou činnost ošetřovatelskou*. Po zániku první ošetřovatelské školy v Praze, ale podle jejího vzoru, byla zřízena ošetřovatelská škola ve Vídni v roce 1881. Zakladatelem byl světoznámý chirurg prof. Theodor Billroth. Zde studovala Sylva Macharová. [8]

Na přelomu 19. a 20. století Zdravotní odbor ústředního spolku českých žen zřídil jako samostatný Spolek pro povznesení stavu ošetřovatelek nemocných, aby dovedl připravit ženy pro ošetřovatelství pomocí teoretických kurzů. Kurzy vedla lékařka Anna Honzáková, první česká lékařka. Na teoretickou část navazovala praktická na klinikách v Praze. Stanicemi, kde kursistky praktikovaly, byla gynekologická, chirurgická a interní klinika. Vznik dalších dvouletých ošetřovatelských škol předcházelo nařízení rakouského ministerstva vnitřních věcí č. 139 říšského zákona z r. 1913 o ošetřování nemocných z povolání provozovaném (příloha P III). Odborná příprava osob má být prováděna ve dvouletých ošetřovatelských školách zřizovaných při nemocnicích, které mají umožňovat praktickou výuku. Studentky by měly ukončit studium diplomovou zkouškou a používat titul diplomovaná ošetřovatelka. Od roku 1917 byla umožněna diplomová zkouška i řádovým sestřím. [8]

2.2.1 Vývoj české dvouleté ošetřovatelské školy r. 1916

O vznik *první české dvouleté ošetřovatelské školy* se zasloužila po velkém úsilí především Františka Fajfrová, která se stala první představenou školy. Otevření školy trvalo 2 roky díky válečnému období 1. světové války. Byla otevřena **v květnu 1916**, současně byla otevřena i německá škola na Karlově náměstí. Podmínkou studia byla způsobilost a věk 20 let. Uchazečky skládaly přijímací zkoušky z inteligence, počtů a českého jazyka. První rok byl zaměřen na teoretickou výuku, druhý ročník probíhal prakticky v nemocnicích. [8]

Budoucích 11 českých diplomovaných sester bylo školeny pro práci v nemocnicích a pro sociálně zdravotní službu. Praxi prováděly na I. interní klinice všeobecné nemocnici v Praze pod vedením vrchní sestry Hupkové. R. 1918 úspěšně ukončilo studium prvních 10 absolventek, které obdržely diplom o ošetřování nemocných, jenž jim poskytnul užívat titulu diplomovaná ošetřovatelka. Vytvořily pevný základ k rozvoji československého od-

borného ošetřovatelství. Roku 1919 úspěšně absolvovalo *českou dvouletou ošetřovatelskou školu* dalších 11 studentek. Následující roky zdárně opouštěl školu mnohem větší počet absolventek. V období tří let, od roku 1920 do 1923, měly velké zásluhy v realizaci a chodu školy Američanky Miss M. G. Parsons, Miss A. M. Lentem, Miss B. Kacena, sestry Červeného kříže. Přijaly pozvání do Prahy (roku 1920) dr. Alicí Masarykovou. Realizovaly koncepci výuky a výchovy československého ošetřovatelství. [8]

Ke konci roku 1920 převzalo vedení školy československý Červený kříž. Ředitelkou se stala M. G. Parsons, která vedla odbornou přípravu sester pro nemocnice, ale také výchovu budoucích učitelek ošetřovatelství. Až do roku 1923 byly také na škole koncipovány kurzy pod vedením amerických ošetřovatelek, které se zaměřovaly na sociální péči a návštěvní ošetřovatelství. Tentýž rok se americké sestry navrátily zpět do své země. Hned po odjezdu sester se stala ředitelkou česká diplomovaná sestra Sylva Macharová. O studium byl velký zájem, r. 1924 se hlásilo 120 zájemkyň. Nakonec bylo přijato 53 uchazeček, dosud největší počet. Sestry, které studovaly za finanční podpory školy, získaly diplom až po třech letech práce ve státní zdravotní službě. Velmi podobné praktiky se uskutečňují i v dnešní době. Roku 1931 odešla z vedení diplomovaná sestra Macharová a nahradila ji jako ředitelka Ruth Tobolářová a stejného roku byla škola převedena do státní správy a získala název *Česká státní ošetřovatelská škola v Praze*. [8]

2.2.2 Rozmach zdravotnického školství po roce 1918

Pro diplomované sestry vzniklo vzdělání pokračovacími kurzy na *Vyšší sociální škole v Praze, která vznikla r. 1918*. První kurz trvající 6 měsíců absolvovalo 18 diplomovaných sester, další 19. kurz se zaměřoval na pedagogiku, práva, sociální péči. Sestry se uplatňovaly v ústavní péči, v péči o děti v poradnách. Významným krokem v poválečném období 2. světové války r. 1946 byla vybudována Vyšší ošetřovatelská škola v Praze, která umožňovala *specializační* pedagogické vzdělání sestrám učitelkám a také vrchním sestrám pro vedoucí pozice. Postupný rozvoj ošetřovatelských škol dospěl v roce 1947 k počtu 26 institucí. [8]

2.2.3 Vývoj zdravotnického školství a specializačního studia po roce 1948

Dle nařízení rakouského ministerstva vnitřní záležitostí z r. 1914 byly ošetřovatelské školy dvouleté, existence dvouletého studia nemělo dlouhé trvání. Zákonem z roku č. 95/1948 Sb. a záko-

nem č. 103/1951 Sb. se změnil systém odborného vzdělávání. Ošetřovatelské školy se sloučily se sociálními a rodinnými školami po vzoru západního světa a vznikaly *střední odborné školy*. Studentům se dostávalo všeobecné středoškolské vzdělání i kvalifikační příprava na povolání. Po určité době byly instituce přejmenovány na *Střední zdravotnické školy*. Velkou změnou znamenala délka studia - 4 roky i nástup žákyň do prvního ročníku ve věku 14-15 let. Způsob vzdělání po vzoru Sovětského svazu způsoboval sociální nezralost zdravotnických pracovníků. Studium bylo ukončeno maturitní zkouškou. Pro nedostatek ošetřovatelského personálu dochází v r. 1951 ke zkrácení studia jen na tři roky, bohužel se zjistilo, že studium nemá žádný efekt. V roce 1954 se opět studium stalo čtyřletým. Zjistilo se, že primární kvalifikační příprava sestrám v praxi nestačí. Na zvyšující se požadavky praxe vznikl Institut pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků v Brně a Bratislavě v r. 1960. Zařízení se zaměřovala na *specializační studium*. V témže roce bylo otevřeno dálkové studium na Filozofické fakultě UK šestileté studium ošetřovatelství. Od r. 1980 také probíhalo formou prezenční. Absolventi po složení rigorózní zkoušky získávali akademický titul PhDr. První kroky ošetřovatelského výzkumu se staly hlavní prioritou pro institut IDVPZ a UK v Praze. V 80. letech také otevřelo studium ošetřovatelství – pedagogika na Palackého univerzitě v Olomouci a r. 1987 bylo vybudováno na FF UK v Praze studium péče o nemocné. [12]

2.2.4 Změny ošetřovatelského školství po roce 1989

Po listopadu r. 1989 se kvalifikační studium uskutečňovalo na čtyřletých středních zdravotnických školách. Specializační příprava probíhala v Ústavu pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků (dále přejmenováno na Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně – IDVPZ) a nyní přejmenováno na Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů - NCONZO. Další skupina sester se mohla vzdělávat na tříletých Vyšších zdravotnických školách, které v České republice vznikaly od roku 1996. Školy vyššího typu byly určeny pro absolventy středních škol, jakéhokoliv typu, nejen se zdravotnickým zaměřením. Tento typ škol zajišťoval kvalifikaci v různých oborech (příloha P IV). Pouze obor specializačního charakteru, sestra pro intenzivní péči, musel splňovat podmínku předchozího vzdělání na střední zdravotnické škole, výuka trvala 2 roky. Po úspěšném absolvování získávají diplom a možnost užívat titul diplomovaný specialista. Po vstupu do EU byly tyto obory zrušeny z důvodu nevyhovujících norem vůči

EU. Zachovány jsou jen diplomovaná všeobecná sestra, diplomovaný zdravotnický záchranář. Od roku 1992 byly sestry připravovány na několika univerzitách jako bakalářky ošetrovatelství pro ošetrovatelskou praxi. Bakalářské vzdělání trvá 3 roky prezenční formou, pokud se jedná o kombinované studium, trvá o rok déle. [19]

Dnes, od roku 2008, pokud chce všeobecná sestra, která získá své vzdělání na střední zdravotnické škole, vykonávat svoji profesi bez odborného dohledu, musí absolvovat další přípravu na vyšší odborné nebo vysoké škole. Dříve mohly všeobecné sestry pracovat bez odborného dohledu po absolvování střední zdravotnické školy.

Od roku 2008 se absolvent střední zdravotnické školy stává zdravotnickým asistentem, který smí vykonávat svou činnost pouze pod odborným dohledem.

Otázkou je, zda navazující studium na vyšších stupních má nějaký efektivní přínos pro praxi. Kvalifikační příprava se prodlouží na 7 let, což v době, kdy je nedostatek kvalifikovaného ošetrovatelského personálu, způsobí zátěžovou situaci ve zdravotnictví. Z pohledu kvality ošetrovatelské péče a sociální vyzrálosti je věkový posun a hlubší znalosti získané studiem tou správnou volbou.

Výrazné změny ve vzdělávání zdravotnických pracovníků přinesl rok 2004. Česká republika přijala změny, které jsou v souladu s mezinárodními směrnicemi OSN, WHO a Rady Evropy. Dokument, *Evropské zdraví 21*, je pro nelékařské zdravotnické pracovníky nejvýznamnější. Pojednává o vzdělávání zdravotnických pracovníků, možnostech pracovat dle určitých podmínek v zahraničí ve členských státech Evropské unie. Díky vstupu ČR v roce 2004 do EU byl schválen zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání. Další událostí jsou projekty v ČR, které byly založeny z americké organizace a Evropského společenství. Jedná se o projekty HOPE a program Leonardo da Vinci. Pořádaly se kurzy pro sestry managerky a učitelky. Hlavním cílem kurzů bylo zaměřit se na řízení ošetrovatelské péče a zajištění kvality ošetrovatelské péče.

2.2.5 Historie české registrace sester

Registrace v českých zemích není úplně nová. Idea vznikla už za první republiky. Tuto myšlenku zavedly do praxe sestry, které se sdružovaly ve Spolku diplomovaných sester. Roku 1921 založilo devět diplomovaných sester Spolek absolventek školy ošetřovatelské. Prioritní vizí byla výchova a vzdělávání sester. Spolek roku 1926 byl sloučen s výborem ČSČK. Po rozhodnutí byla zavedena ústřední registrace pro všechny diplomované sestry. V roce 1927 rozšířily organizaci diplomovaných sester o 45 absolventek. Ve stejném roce dochází k přejmenování na *Spolek diplomovaných sester*. V roce 1935 byla změněna pravidla spolku a všem členkám byly vydány registrační legitimace s fotografií. Činnost Spolku byla ukončena v roce 1941 a po válce se již neobnovila. [26]

V roce 1998 sestry začaly znovu iniciovat o zavedení registrace. Díky zavedené registraci chtěly zajistit kvalitu celoživotního vzdělávání. V roce 2000 byl vytvořen návrh centrální registrace, avšak nesetkal se s pozitivní odpovědí na úrovni MZ ČR. Proto 12. května 2000 Česká asociace sester zahájila dobrovolnou registraci pro sestry. Registrace a vydávání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, započatá v dubnu 2004, se stala kontrolou celoživotního odborného růstu nelékařských zdravotnických pracovníků. [16,19]

3 PŘEHLED VZDĚLÁVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ V OBORU OŠETŘOVATELSTVÍ

Pracovníci ve zdravotnictví jsou všichni pracovníci, kteří poskytují ošetrovatelskou a zdravotnickou péči. Zdravotnické pracovníky můžeme rozdělit podle stupně dosaženého vzdělání nebo dle zákona č. 96/2004 Sb., který rozděluje zdravotnické pracovníky bez odborného dohledu, pod odborným dohledem či pod přímým vedením. [21]

3.1 Zdravotničtí pracovníci způsobilí k výkonu povolání bez odborného dohledu

Povolání bez odborného dohledu znamená výkon činností, ke kterým je zdravotnický pracovník způsobilý na základě indikace lékaře, a které provádí bez ohledu na přítomnost rady lékaře. [27]

3.1.1 Kvalifikační studium

Na vyšších odborných zdravotnických školách a na vysokých školách v souladu s doporučenými směrnici odpovídajícím standardům Evropské unie je uskutečňováno kvalifikační studium.[33]

A. Vyšší odborná škola zdravotnická (VOZŠ)

- vyšší odborné vzdělání, diplomovaný specialista v různých oborech;
- studium je určeno pro uchazeče s maturitní zkouškou, studium je rozděleno do semestrů, předměty jsou ukončeny zkouškami;
- diplomovaná všeobecná sestra, studium bylo prodlouženo na 3,5 roku;
- diplomovaný zdravotnický záchranář, 3leté studium, dálkové 3leté;
- je ukončeno absolutoriem spojené s obhajobou absolventské práce a zkouška z cizího jazyka;

→ Titul: Dis.

B. Vysoká škola (VŠ)

bakalářské studium – poskytuje vysokoškolské vzdělání pro terénní a klinickou praxi

- jsou připravováni na univerzitách, na lékařských i nelékařských fakultách, studijní obory musejí být akreditovány;

- studijní program Ošetřovatelství, obor: všeobecná sestra, porodní asistentka;

- studijní program Specializace ve zdravotnictví, například obory: adiktologie, ergoterapie, fyzioterapie, zdravotnická technika...

- je ukončeno státní závěrečnou zkouškou spojenou s obhajobou bakalářské práce;

→ Titul: Bc., 3leté studium, kombinované 3leté, podmínkou jsou 2 roky praxe

„u lůžka“

3.1.2 Celoživotní vzdělávání

Celoživotním vzděláváním zdravotničtí pracovníci a jiní odborní pracovníci znovuzískávají, zvyšují si, doplňují a prohlubují znalosti, dovednosti, schopnosti, vědomosti, způsobilost v daném oboru, ve kterém pracují, seznamují se se současnými aktuálními trendy a poznatky na základě vědeckého výzkumu. [27,33]

1. Univerzitní vzdělání

Za celoživotní vzdělávání se také považuje univerzitní vzdělání neboli studium navazujících vysokoškolských programů a získání vyššího stupně akademického vzdělání. Navazujícím vysokoškolským programem se rozumí akreditovaný magisterský obor, doktorský studijní obor. Probíhá jako postkvalifikační vzdělávání zdravotnických pracovníků v ošetřovatelství na univerzitách, nejčastěji na lékařských, humanitních a zdravotně-sociálních fakultách. Magisterské studium je zaměřeno na ošetřovatelský management, klinickou praxi a pedagogickou kvalifikaci. Doktorandské studium připravuje pro vědecko-výzkumnou práci v příslušném oboru. [27,33]

C. Vysoká škola (VŠ)

Navazující magisterské studium:

- studijní program Ošetrovatelství, například obory: ošetrovatelská péče v gerontologii, intenzivní péče, atd.
- Studijní program Specializace ve zdravotnictví, například obory: zdravotnická technika a informatika, fyzioterapie, atd.
- je ukončeno státní závěrečnou zkouškou;
- Titul: Mgr., prezenční 2leté studium, kombinovaná forma v délce trvání 3 let.

D. Doktorské studium:

- je ukončeno úspěšnou obhajobou disertační práce;
- Titul: PhD., 3-5leté studium,

2. Specializační vzdělávání

Je též součástí celoživotního vzdělávání. Je soustředěno na ošetrovatelství v klinických oborech, na formy komunitní, ambulantní, ústavní péče a na management. Specializační vzdělávání (příloha P V) znamená přípravu na výkon povolání zdravotnického pracovníka nebo jiného odborného pracovníka, kterou uskutečňuje akreditované zařízení podle vzdělávacího programu. Ukončením specializačního vzdělávání atestační zkouškou se získává specializovaná způsobilost. [27]

3.2 Zdravotničtí pracovníci způsobilí k výkonu povolání pod odborným dohledem nebo přímým vedením

Povolání pod odborným dohledem znamená výkon činností, ke kterým je pracovník způsobilý, při dosažitelnosti rady a pomoci zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu bez odborného dohledu a v rozsahu, který tento zdravotnický pracovník určí. Dle zákona č. 96/2004 Sb. jsou pracovníci zařazení také jako pracovníci pod přímým vedením. Povolání pod přímým vedením znamená výkon činností, ke kterým je zdravotnický pracovník

způsobilý, při stálé přítomnosti a podle pokynů zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu bez odborného dohledu. [27]

3.2.1 Kvalifikační studium

Kvalifikační studium se uskutečňuje na středních zdravotnických školách či v akreditovaných kvalifikačních kurzech.

1. Střední zdravotnická škola (SZŠ)

Všeobecná sestra – studium ukončeno maturitní zkouškou

- studium bylo ukončeno ve školním roce 2006/2007

A. Zdravotnický asistent - prezenční 4leté denní studium, dosažený stupeň vzdělání je střední vzdělání s maturitní zkouškou. Studijní obor byl započat 1. 9. 2004. Program připravuje studenty pro výkon práce nelékařských zdravotnických oborů. Budou poskytovat ošetrovatelskou péči formou ošetrovatelského procesu. Studium se zaměřuje na ošetrovatelské výkony a postupy. Odborné vzdělání poskytuje studentům základní odborné vědomosti, které vedou k ošetrovatelským dovednostem a schopnostem zdravotnického pracovníka. Součástí vzdělání jsou cvičení a praktická výuka ve zdravotnických zařízeních.

B. Zdravotnické lyceum – prezenční 4leté denní studium, dosažený stupeň vzdělání je střední vzdělání s maturitní zkouškou. Tento studijní program byl zájemcům nabídnut 1. 9. 2005. [21]

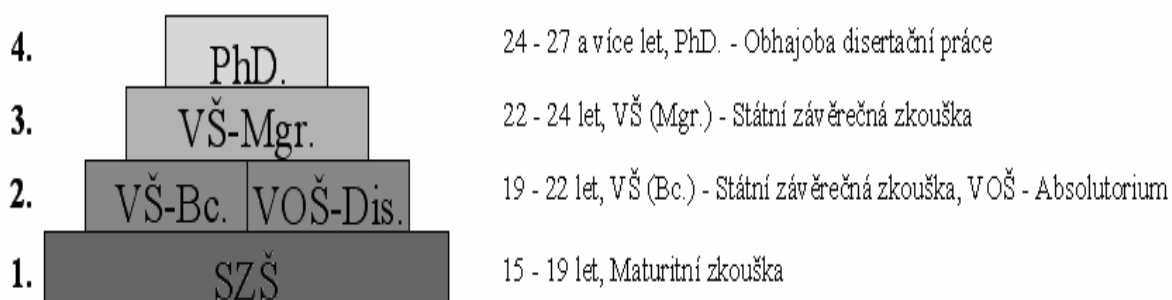
Nepatří mezi kvalifikační studium, ale výuka probíhá na zdravotnických školách. Vzdělávací program připravuje studenty na studium zdravotnických oborů na vyšších a vysokých školách. Je založen na širším a hlubším všeobecně vzdělávacím základě. Obsahuje všeobecně vzdělávací předměty obvyklých u lycejních oborů – český jazyk a literatura, dva cizí jazyky (obvykle angličtina, němčina), dějepis, ekonomika, informační a komunikační technologie, matematika, občanská nauka, zeměpis, ale také předměty s rozšířenou výukou, jejichž hlubší znalost je předpokladem pro navazující vyšší odborné nebo vysokoškolské studium zaměřené na zdravotnické obory. Jde o přírodovědecké předměty – biologie, che-

mie, fyzika, které jsou zaměřeny na větší obsah, než v jiných středoškolsky zdravotnických oborech. Součástí vzdělávacího obsahu jsou předměty aplikačního charakteru.

3.2.2 Celoživotní vzdělávání

Kontinuální vzdělávání je u zdravotnických pracovníků pod odborným dohledem neméně důležité jako u ošetrovatelského personálu bez odborného dohledu. Další vzdělání zahrnují certifikační a tématické kurzy jako součást profesního růstu. [27]

Nadále se budu v další teoretické části zabývat jen jednotlivými formami vzdělávání zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu povolání bez odborného dohledu.

Obr. 1 Stupně zdravotnického vzdělání [Ludvíková, 2008]

4 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Regulovaná povolání vyžadují kontinuální zvyšování svých schopností. Celoživotním vzděláváním je myšleno stálé vzdělávání v daném oboru. Obnovují se, zvyšují se, prohlubují se a doplňují se vědomosti, znalosti pracovníků ve zdravotnictví se součinností nových poznatků a výzkumu v oboru. Celoživotní vzdělanost je **povinná** pro všechny pracovníky ve zdravotnictví. [27]

Celoživotním vzděláváním je zahrnuje:

- univerzitní studium;
- specializační studium

Cílem celoživotního vzdělávání je vést k:

- rozvoji znalostí a dovedností, předpoklad pro zvýšení vzdělanosti profese;
- profesionalitě a týmové práci;
- zapojení do výzkumné činnosti;
- zapojení do managementu;
- zapojení se do výuky v rámci svého oboru

Formy celoživotního vzdělávání:

specializační vzdělávání

- navazující na získanou odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka;

certifikované kurzy

inovační kurzy

- cílem je seznámit se s novými poznatky a metodami;
- kurzy pořádá zdravotnické zařízení, fyzická osoba, právnická osoba za určitých podmínek

odborné stáže v akreditovaných zařízeních

- cílem je prohloubení znalostí na jiném akreditovaném pracovišti;

účast na školicích akcích

- seminář nebo odborný kurz trvající nejméně 2 hodiny, v oboru činnosti nelékařského zdravotnického pracovníka;

účast na odborných konferencích, kongresech či sympoziích

- akce trvající min. 4 hodiny, témata zaměřená na činnosti nelékařského pracovníka;

publikační činnost

- publikace v odborném tisku s tématem činnosti nelékařských zdravotnických pracovníků či zdravotní péče;

pedagogická činnost

- teoretická či praktická výuka ve specializačním vzdělávání, kurzech, školicích akcích, při vedení odborné stáže i vyučování, avšak nesmí být součástí pracovního poměru;

vědecko-výzkumná činnost

- spoluúčast na projektech trvajících minimálně 6 měsíců, dokladovanou oponovanou závěrečnou prací, avšak nesmí být součástí pracovního poměru;

studium

- absolvování studijního oboru na vysoké škole, na vyšší odborné zdravotnické škole, specializačního studia, za každý semestr či 6 měsíců studia;

samostatné studium odborné literatury [27]

4.1 Specializační vzdělávání

Prohlubuje v některém pracovním úseku všeobecnou kvalifikaci sestry. Specializační program všeobecných sester je organizován *modulovým systémem*. Pojem modul je chápán jako ucelená část vzdělávacího programu s počtem kreditů určeným vzdělávacím programem. Každý modul je tvořen skupinou témat nebo vyučovacích předmětů.

Určité moduly jsou povinné nebo výběrové. Všeobecné sestry si moduly mohou skládat podle určitých stanov. [15]

Typy modulů:

- základní – jsou společné a povinné pro všechny specializační programy
 - oborové – výběr z možností různých modulů, vybírají si individuální plán studia
 - speciální – jsou povinně volitelné moduly, z kterých čerpají úzké odborné zaměření
- [19]

Specializační vzdělání navazující na odbornou způsobilost a certifikované kurzy celoživotního vzdělávání uskutečňují akreditovaná zařízení. Ostatní formy celoživotního vzdělávání mohou zabezpečovat zdravotnická zařízení nebo jiné fyzické či právnické osoby.

Ostatní formy mohou zajišťovat zdravotnická zařízení, ale i fyzické a právnické osoby. Absolvování specializačního vzdělání, certifikovaných a inovačních kurzů, odborných stáží, konferencí se považuje za prohlubování kvalifikace. [27]

Certifikační kurz se také může považovat za modul, pokud je uveden ve vzdělávacím programu. Toto vzdělání uskutečňuje akreditované zařízení. Úspěšným ukončením atestační zkouškou získávají pracovníci ve zdravotnictví specializovanou způsobilost k výkonu specializovaných činností. Vzdělávací program určuje délku a počet hodin teoretického a praktického vyučování, dále také výuková stanoviště. Stanovuje teoretické znalosti a praktické vědomosti. Musí uvádět seznam doporučené literatury a charakteristiku činností specializačního programu pro absolventy. [27]

Specializační studium probíhá v institucích pověřených Ministerstvem zdravotnictví. Pověřenými organizacemi jsou v současné době Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně (NCONZO), které trvá 1,5 až 2 roky, nebo Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví v Praze (IPVZ). Specializační obory jsou zabezpečovány NCONZO a IPVZ (příloha P VI). Podmínkou je předepsaná doba praxe. Studijní obory se řídí vyhláškou MZČR č. 463/2004 - stanovuje obory specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí. [19]

4.1.1 Vstupní podmínky pro zařazení do specializačního vzdělávání

- uchazeč podává žádost na Ministerstvo zdravotnictví;
- součástí žádosti – průkaz odbornosti, úředně ověřená kopie dokladů o získané způsobilosti, příp. specializační způsobilosti;
- MZ zašle vzdělávací program příslušného oboru;
- za průběh specializačního vzdělávání odpovídá akreditované pracoviště, které každému uchazeči přidělí školitele se specializační způsobilostí v oboru, který je zapísán v registru zdravotnických pracovníků k výkonu povolání bez odborného dohledu;
- školitel dohlíží na odbornou stránku výkonu zdravotnického povolání, hodnotí teoretické znalosti a praktické dovednosti [27]

4.1.2 Podmínky průběhu specializačního vzdělávání

- absolvování daného počtu teoretického a praktického vyučování (započítávání omluvených absencí dle ustanovení zákona č. 96/2004 Sb. § 56)
- splnění daného počtu výkonů v rámci odborného pracoviště podle pokynů vedoucího studia
- pro účastníky je nutný po zařazení do specializačního oboru 12 měsíců vykonávat povolání v oboru specializace
- v průběhu specializačního studia je nutné vykonávat povolání v oboru specializace min. 1 rok z období posledních 6 let v rozsahu poloviny týdenní pracovní doby nebo min. 2 roky vykonávat povolání v oboru specializace z období posledních 6 let v rozsahu pětiny týdenní pracovní doby od data doručení přihlášky k atestační zkoušce [27]

4.1.3 Celková délka specializačního vzdělávání

- včetně délky výkonu povolání činí 36 měsíců
- rozsah studia: teoretická část – 2-8 týdnů, praktická část – 2-14 týdnů [27]

4.1.4 Ukončení specializačního vzdělávání

- studium se ukončuje úspěšným složením atestační zkoušky [27]

4.1.5 Atestační zkouška

Koná se v závěru specializačního vzdělávání po splnění všech požadavků stanovených vzdělávacím programem. Podle zkušebního řádu před oborovou atestační komisí jmenovanou ministerstvem zdravotnictví. Členy atestační komise jmenuje ministr zdravotnictví. Po jejím úspěšném vykonání absolvent získá diplom o specializaci v oboru. Při neúspěchu u atestační zkoušky má možnost opakování nejdříve za 12 měsíců. [30]

4.2 Univerzitní vzdělávání

V České republice je univerzitní vzdělání posuzováno jako postkvalifikační. Navazující vysokoškolské studijní programy se týkají akreditovaného magisterského a doktorandského studijního oboru, kterým musí předcházet absolvování akreditovaného zdravotnického oboru, který splňuje odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání. České sestry se mohou v současné době vzdělávat na několika univerzitách (příloha P VII). V současné době sociálně-zdravotní a lékařské fakulty univerzit umožňují magisterská a doktorská studia. [27]

4.2.1 Akademické vzdělání I. stupně – bakalářské

Absolventům středních škol je umožňováno absolvovat vysokoškolské studium oboru všeobecná sestra a naplňovat požadavky EU, které se vztahují na volný pracovní pobyt po členských zemích. Studenti mohou přicházet do 1. ročníků ze zdravotnických škol, ale také gymnázií a je možné i z jiných nezdravotnických oborů. Výuka má dvě části - teoretickou a praktickou. Teoretická část se zaměřuje na teorii ošetrovatelství a ošetrovatelských postupů, která se využívá v praktické části. Teoretickou část představují semináře, které jsou povinné, a přednášky. Využívá se i jiných metod vyučování pro rozvoj kritického myšlení a samostatného jednání studentů. Praktické vyučování probíhá na tzv. klinických pracovištích (v nemocnicích a v jiných institucích) pod vedením mentorů a pracovníků na pracovištích. Tímto způsobem dochází k naplnění dnešního moderního ošetrovatelství.

Cíle studijního programu:

- prohloubit znalosti získaných na nižších formách studia;
- připravit absolventy na novou koncepci ošetrovatelství;
- nabýt odborných vědomostí, dovedností v ambulantních lůžkových zařízeních [6]

4.2.2 Akademické vzdělávání II. stupně – navazující magisterské

Slouží jako dvouleté navazující teoreticko-praktické studium pro absolventy bakalářského studia v ošetrovatelství. Obor připravuje samostatně praktikující sestry s vyššími kompetencemi. Absolventi magisterského studia mohou dále být vzděláváni na doktorandském studiu či na dalších formách specializačního studia. Program, který je dvouletý, je rozdělen na tři moduly:

1. překlenovací – umožňují studentům doplnění znalostí bakalářského vzdělání, které jsou pro magisterskou úroveň důležité, a které potřebují při různých specializacích;
2. bazální – všechny disciplíny jsou shodné pro všechny specializace v magisterských programech, obsahuje především teorii ošetrovatelství, metodologii a management;
3. speciální – zahrnuje disciplíny, kterými získávají kompetence pro danou specializaci

Výsledkem tohoto studijního programu oboru ošetrovatelství umožní aplikovat kritické myšlení, interdisciplinární přístup v daných specializacích. Přípravuje absolventy na výzkum a vzdělávání, na zdravotní politiku a administrativu.

Cíle studijního programu:

- zkvalitnit analyzování, hodnocení ošetrovatelské praxe;
- poskytovat, koordinovat ošetrovatelskou péči v multidisciplinárním týmu;
- poskytovat zdravotnickou péči s aplikací sociálních, ekonomických, politických, právních a etických aspektů;
- využívat ve svých činnostech vůdčí schopnosti a dovednosti, které ovlivňují organizaci, profesi i praxi;
- připravit vysokoškolské odborníky na funkci edukátorů, kteří budou realizovat edukační programy
- podílet se a vést výzkum a využívat jeho poznatků [6]

4.2.3 Akademické vzdělávání III. stupně – doktorandské studium

Doktorský studijní obor se zaměřením na ošetrovatelství dosud neposkytuje žádná univerzita v ČR. Do současné doby studenti doktorandských programů absolvovali doktorandské studium na jiných neošetrovatelských oborech např.: pedagogika, sociologie, psychologie

aj. První vysoká škola, která získala akreditaci pro doktorandské studium v oboru ošetrovatelství, byla na Slovensku Trnavská univerzita. Studium je pokračováním vysokoškolského vzdělání a cílem je poskytnout co nejvyšší stupeň vzdělání a připravit na vědecko-výzkumnou práci. Studium se také získávají hluboké teoretické znalosti a zvládají se metodiky vědecké práce. Doktorandské studium se zaměřuje na získání poznatků založených na současném stavu vědy a tvořivé činnosti samotného doktoranda. Před přijímacím řízením na doktorandské studium vypisuje vysoká škola témata disertačních prací. Pro každé téma je určen školitel. Každý uchazeč se musí přihlásit na jedno vypsané téma. Přijímací pohovor se skládá z teoretických znalostí z tématu dané disertační práce a jazykové zdatnosti. Délka doktorandského studia je v prezenční formě 3 až 5 let. [3]

Studium probíhá podle individuálního plánu pod vedením školitele. Student navštěvuje přednášky, semináře a studuje odbornou literaturu zaměřenou jen na téma své výzkumné práce. Doktorand se řídí podle kreditního systému, kdy musí získat v akademickém roce 60 kreditních bodů z celkového množství 180. Doktorand v prezenční formě se stává studentem školícího pracoviště či vysoké školy. Může získat stipendium, má práva i povinnosti studenta na vysoké škole. Dále vykonává pedagogickou činnost. Studuje cizí jazyk, ve kterém později prezentuje svoji disertační práci. Dokončením doktorandského studia je obhájení vědecko-výzkumné práce, tímto získá třetí stupeň vysokoškolského vzdělání a titul PhD.

Cíle studijního programu:

- orientovat se ve vědním ošetrovatelství, schopnost vědeckého bádání;
- porozumět částem ošetrovatelského systému, struktuře, organizaci, cílům, funkcím;
- pracovat s klasifikacemi ošetrovatelské praxe a s ošetrovatelskými informačními systémy;
- znát filozofické, etické, právní a ekonomické aspekty ošetrovatelství;
- orientovat se ve strategiích mezinárodního ošetrovatelství [3]

4.2.4 Přehled vysokoškolského vzdělání na I. stupni - bakalářské studium (prezenční forma)

- Zdravotně sociální fakulta Ostravské univerzity – výuka zahájena v roce 2001/2002;
- Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích;
- Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci;

- Ústav zdravotnických studií Univerzity Pardubice;
- Lékařská fakulta Univerzity Masarykovy v Brně - výuka zahájena v roce 2002/2003;
- Vysoká škola v Plzni - výuka zahájena v roce 2003/2004;
- Soukromá vysoká škola Duškova Praha;
- Univerzita Karlova – 1.LF, 2.LF, 3.LF;
- Lékařská fakulta v Hradci Králové;
- Univerzita Liberec;
- Univerzita J. E. Purkyně Ústí nad Labem;
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně [2]

4.2.5 Přehled vysokoškolského vzdělání na II. stupni navazujícího magisterského programu ošetrovatelství (prezenční forma)

- Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích;
- Lékařská fakulta Univerzity Palackého v Olomouci;
- Ústav zdravotnických studií Univerzity Pardubice;
- Ostatní univerzity nabízejí program Specializace ve zdravotnictví (např.: Brno: Ošetrovatelská péče v gerontologii, Praha: program Intenzivní péče atd.) [2]

4.2.6 Akademické vzdělání v akreditovaných doktorských studijních programech ošetrovatelství

Zatím neposkytuje žádná z univerzit v České republice. [2] Na podzim v roce 2008 připravuje olomoucká univerzita akreditovaný doktorandský studijní program Ošetrovatelství. A jak uvedla sama iniciátorka tohoto programu na Palackého univerzitě, paní doc. Marečková, budou přijati 3 - 4 studenti.

4.3 Různé formy celoživotního vzdělávání

4.3.1 Výuka ošetrovatelství e-learningovou formou

Model e-learning znamená formu celoživotního vzdělávání prostřednictvím internetu. Tento projekt je běžným vzděláváním v anglicky mluvících státech. V ČR se objevil v roce 2003, ve zdravotnictví byl koncept projektu konzultován na ministerstvu v roce 2005. Od srpna roku 2006 v rámci celoživotního vzdělávání e-learningových kurzů se zavedl do praxe. Byl vytvořen na podkladě LMS Moodle (Learning Management system). Moodle je software pro výukové systémy a kurzy na internetu. On-line kurzy jsou novým způsobem aktivit, které vedou zájemce k vyšší samostatnosti a spolupráci s kritickým myšlením. Nejde tedy jen o pasivní zpracování informací, ale i o jejich objasnění. [2]

Body e-kurzu

- stanovení cílů kurzu - musí splňovat didaktické zásady, měl by motivovat a pravidelně kontrolovat;
- příprava kurzu - kurz obsahuje studijní materiál, také úkoly, cvičení, autotesty, testy, ankety, diskusní fórum pro studenty;
- je stanoven určitý rozsah kontaktu s tutorem (vyučující, který vysvětluje studentům účel a postup kurzů) a rozsah výuky na on-line;
- pozitiva kurzů pro studenty ošetrovatelství jsou videokazety k osvojení praktických dovedností;
- zpětná vazba – neklade hodnocení účastníků, ale slouží k zjištění efektivity, např. spolupráce tutora se studentem

Výuka elektronických zdrojů je pozitivní cesta ke zkvalitnění výuky v ošetrovatelství. Výhodou je nejedna skutečnost – menší finanční investice za dopravu, ubytování, pronájem výukových místností, lektora, tisk učebních potřeb. Kurzy jsou především určeny pro všeobecné sestry a porodní asistentky. U nás e-learningovou formu využívá pro výuku přední světová Univerzita Karlova. [2]

4.3.2 Internetová forma celoživotního vzdělávání

Jsou poskytovány kurzy celoživotního vzdělávání všeobecných sester vyplývající ze zákona č. 96/2004 Sb. a dalších předpisů. Hlavním partnerem projektu je Česká asociace sester. Každý kurz je ukončen testem. Pokud je uchazeč úspěšný, získá 1 kreditní bod pro celoživotní vzdělávání. V jednom ročním období je celkem 14 kurzů, kdy můžete získat 14 kreditních bodů. Studijní materiály jsou po přihlášení přístupné uchazeči. Návštěvník internetových stránek může studijní materiály používat pro studijní nekomerční účely.

Postup při zařazení do internetového kurzu:

- internetová adresa www.sestra.in/moodle;
- zaregistrujete se na této internetové adrese;
- po vyplnění registračního formuláře získáte na svůj e-mail číslo bankovního účtu a pokyny;
- po zaplacení ročního příspěvku 1190 Kč za 14 kurzů dostanete e-mailem daňový doklad a přihlašovací údaje;
- celkem můžete tedy získat 14 kreditů celoživotního vzdělávání;
- po ukončení obdržíte poštou potvrzení o studiu a získaných kreditech

Přehled dostupných kurzů naleznete na www.sestra.in/moodle [36]

5 OSVĚDČENÍ K VÝKONU ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ BEZ ODBORNÉHO DOHLEDU

Osvědčením se získá:

- oprávnění k výkonu povolání bez odborného dohledu;
- oprávnění k vedení praktického vyučování, například ve specializačním vzdělávání či certifikovaných kurzech

K vydání osvědčení musí náležet:

- písemná žádost;
- splnění podmínek pro výkon povolání bez odborného dohledu

5.1 Žádost podaná do 18 měsíců

Písemnou formou se požaduje:

- získaná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání v daném oboru;
- zdravotní způsobilost;
- bezúhonnost

5.2 Žádost podaná až po 18 měsících

Písemnou formou se požaduje

- získaná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání v daném oboru;
- zdravotní způsobilost;
- bezúhonnost;
- doklad o výkonu zdravotnického povolání v daném oboru :
- min. 1 rok z období posledních 6 let, v rozsahu min. poloviny týdenní pracovní doby **nebo** min. 2 roky z období posledních 6 let, v rozsahu min. pětiny týdenní pracovní doby;
- **40 kreditů** z celoživotního vzdělávání za období 6 let **nebo** složení zkoušky, kterou získáme způsobilost k výkonu povolání bez odborného dohledu za období 6 let [27]

Osvědčení (příloha P VIII) vydává Ministerstvo zdravotnictví na dobu 6 let s určitými výjimkami, například: „přechodné období“ do 1. 4. 2006. Ministerstvo musí rozhodnou nej-

později do 30 dnů a u zkoušky do 90 dnů od obdržení příslušné žádosti. Zdravotnický pracovník, který získal osvědčení, může ke svému označení odbornosti připojit označení „registrovaný/á“.[27]

5.3 Jak postupovat při vyplňování žádosti

- formulář vyplnit čitelně, u OSVČ vyplnit adresu zaměstnavatele adresou vaší firmy;
- pokud zájemce chce získat osvědčení pro dvě zdravotnická povolání, stačí vyplnit jednu žádost, ale pro obnovení registrace bude nutné splnit praxi pro každé povolání a získat 40 kreditních bodů, opět pro každé povolání;
- uvádět přesné rozmezí praxe s přesností na měsíce;
- žadatel o osvědčení by měl vypsát doklad o absolvovaných vzdělávacích aktivitách;
- minimální počet kreditních bodů za 1 registrační období je 40 kreditů;
- vzdělávací aktivity potvrdí vedoucí pracovník žadatele do průkazu odbornosti nebo originálních dokumentů a doloží prostými kopiemi potvrzení o účasti na celoživotním vzdělávání;
- hodnota kreditů se nevyplňuje, po posouzení bude dané vzdělávací aktivitě přiřazena odpovídající hodnota kreditů podle vyhlášky č. 423/2004 Sb. [35]

5.4 Náležitosti k vydání osvědčení a případné registraci

- řádně vyplněná žádost (7 stran);
- **úředně ověřený doklad** o způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání (maturitní vysvědčení, vysvědčení z vyššího nebo vysokého studia);
- originál nebo ověřenou kopii potvrzení o zdravotní způsobilosti (potvrzení od svého lékaře s razítkem);
- potvrzení o bezúhonnosti (originál nebo ověřenou kopii výpisu z trestního rejstříku, poplatek 50 Kč);
- přiložený kolek v hodnotě 500 Kč;
- potvrzený výpis dosavadní zdravotnické praxe;
- vyplněný doklad o absolvovaných vzdělávacích aktivitách;
- přiložit notářsky **ověřené kopie** potvrzení o účasti na vzdělávacích akcích;

- poslat na adresu: NCONZO, Vinařská 6, Brno, 603 00 [35]

5.5 Složení zkoušky

Uchazeč zasílá ministerstvu zdravotnictví žádost o složení zkoušky. Uchazeč obdrží termín konání zkoušky (obvykle za 30 dní po podání) a tématické okruhy ke splnění podmínek. Pokud stanovený den zkoušky se zájemce nemůže dostavit z vážných důvodů, oznámí tuto skutečnost písemně.

Zkouška se koná před zkušební komisí zřízenou ministerstvem zdravotnictví. Po úspěšném složení zkoušky vydává ministerstvo doklad o složení zkoušky.[27]

5.6 Prodloužení platnosti osvědčení

Podmínkami pro prodloužení osvědčení je:

- doklad o celoživotním vzdělávání určenou formou se 40 kreditními body nebo složení zkoušky ověřující způsobilost k výkonu

Žádost musí být podána **nejpozději 120 dnů** před skončením platnosti osvědčení a po splnění podmínek se prodlužuje na další období 6 let. [27]

5.7 Mýty týkající se registrace

- každý rok je stanoven počet kreditů, který je nutno nasbírat
- všeobecné sestry na mateřské dovolené mají určitou úlevu registrace a mají snížený počet kreditů
- různá povolání – jiný počet kreditních bodů

6 CENTRÁLNÍ REGISTRACE SESTER

Hlavním cílem registrace nelékařských zdravotnických povolání je ochrana společnosti. Spočívá na principu celoživotního vzdělávání, které vede ke zvyšování kvality ošetrovatelské péče a jiných činností s tím spojené. Registrace znamená zapsání jména sestry do registru. Registrace sester slouží k souvislé kontrole a celoživotnímu odbornému vzdělávání sester. Cílem je tedy celoživotní vzdělávání kvalifikovaného nelékařského pracovníka, který po absolvování vzdělání získal profesní diplom nebo titul. Registrovaná sestra v daném období, stanoveném zákonem, ve svém profesionálním životě prokazuje soustavné a rozvíjící se odborné znalosti, schopnosti, dovednosti. Registrace by měla zajistit užívání titulu „registrovaná sestra“ pouze lidem s odpovídajícím vzděláním a kvalifikací. A měla by zabránit vykonávání praxe nekvalifikovanými pracovními silami. Registrace neznámá jen uchovávání záznamu jmen a kvalifikace. Účelný systém se týká pravidelného doplňování vzdělávání a ověřování kvalifikovanosti. [16,19,27]

Díky centrálnímu systému lze posoudit srovnatelnost vzdělání, pohyb a uplatnění v Evropské unii. Centrální registrace je zavedena v řadě zemí různě dlouho. V každé zemi je sice jiný systém registrace, ale princip kontroly je stejný. První uskutečnění centrální registrace v České republice proběhlo 12. 5. 2000, díky České asociaci sester. [19]

Rozvoj registračního systému

Účel registračního systému:

1. Stanoví kritéria pro registraci – standard, který sestra musí před registrací splnit.
2. Zajistí profesní standard tím, že omezí vykonávání ošetrovatelské praxe pouze na zaregistrované osoby, které splňují minimální úroveň kvalifikace.
3. Vytváří základ pro další rozvoj profese.
4. Eviduje a uchovává záznamy o nelékařských zdravotnických pracovnících, které jsou vedené v registračním systému. [15,38]

6.1 Registr zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu

Vznik Registru zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu je dán zákonem č. 96/2004 Sb. Vedení Registru delegovalo MZ ČR na Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů. V Registru jsou informace, které slouží k vydání Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a jejich držitelé jsou zapsáni do Registru. Registr je součástí Národního zdravotnického informačního systému. Je veřejně přístupný, nejen odborníkům, ale i laikům. Údaje, které nejsou dostupné, jsou chráněny zákonem a vyhláškou (č. 552/2004 Sb.) o ochraně osobních údajů, především se jedná o rodná čísla a trvalá bydliště. Veřejnost se může informovat o osobách, kterým je uděleno osvědčení na internetových stránkách www.mzcr.cz. Centralizovaný seznam musí obsahovat:

- číslo vydání registrace;
- jméno, příjmení;
- datum narození;
- adresu zaměstnavatele a pracovní zařazení;
- informace o dosaženém vzdělání i o celoživotním vzdělávání

Zmíněné údaje je možno použít při dalších výzkumech. [27]

Tabulka Počet registrovaných všeobecných sester [Ludvíková, 2008]

Počet registrovaných všeobecných sester v ČR	
V roce:	Počet:
r. 2004	3 790
r. 2005	46 592
r. 2006	94 213
r. 2007	95 232
r. 2008 do 5. 5.	96 621

6.2 Kreditní systém

Plnění povinnosti celoživotního vzdělávání se prokazuje na základě kreditního systému. Vyhláška č. 423/2004 Sb. stanovuje počet kreditů dle forem celoživotního vzdělávání. Jinými slovy řečeno, podle této vyhlášky jsou ohodnoceny veškeré formy celoživotního vzdělávání. Získání určeného počtu kreditů (40 kreditů za období 6 let, pokud není udáno jinak) je podmínkou pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu a pro přihlášení k atestační zkoušce. [28]

6.2.1 Kreditní bodové ohodnocení forem vzdělání

inovační kurzy

- za každý den 1 kredit, maximálně však 10 kreditů;

odborné stáže v akreditovaných zařízeních

- za každý započatý den 1 kredit, maximálně 15 kreditů;

účast na školicích akcích

- každý den 1 kredit, maximálně 10 kreditů;

účast na odborných konferencích, kongresech či sympoziích

- každý den 3 kredity, prezentování přednášky 15 kreditů, spoluautor 10 kreditů, počet kreditů neomezen;

publikační činnost

- autor článku získává 15 kreditů, spoluautor 10 kreditů, autor i spoluautor učebnic, skript nebo dalších učebních pomůcek 25 kreditů;

pedagogická činnost

- do 1 dne 4 kredity, 2-5 dní 7 kreditů, nad 5 dnů 15 kreditů, v průběhu 1 registračního období 25 kreditů;

vědecko-výzkumná činnost

- získávají 25 kreditů;

studium, specializační studium, dlouhodobý tematický kurz

- absolvování studijního oboru na vysoké škole, na vyšší odborné zdravotnické škole;
- pomaturitního specializačního studia, za každý semestr či 6 měsíců studia;
- získání 25 kreditů (příloha P IX);

Při absolvování vzdělávacích akcí v cizině nebo při vedení kurzu v cizím jazyce jsou kredity navýšeny o 30%. [28]

6.2.2 Průkaz odbornosti

Index slouží k pravidelnému zapisování druhu a délky vzdělání, které jsme získali. Nadále k úspěšně vykonaným zkouškám a celoživotnímu vzdělávání.

Záznamy do indexu odbornosti:

- délka a druh vykonaných činností v zaměstnání (zaznamenává zaměstnavatel);
- formy specializačního vzdělání (zaznamenává ministerstvo);
- atestační zkoušky (zaznamenává atestační komise);
- závěrečné zkoušky kvalifikačního kurzu (zaznamenává ministerstvo)
- certifikované kurzy (zaznamenává akreditované zařízení)
- výsledky zkoušky k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu (zaznamenává předseda komise)
- účasti na dalších formách celoživotního vzdělávání (zaznamenávají pořadatelé)
- doškolení při přerušení výkonu zdravotnického povolání (zaměstnavatel) [27]

Průkaz odbornosti vydává na žádost zájemce Ministerstvo zdravotnictví České republiky nebo pokud student dokončil kvalifikační studium, získává index od příslušné školy. Průkaz odbornosti byl u nás zaveden v roce 1991. Průkaz je potřebným dokladem, ale není povinností ho vlastnit.

Záznam do indexu zaznamenává jen k tomu pověřená osoba. [16,27]

Zápis do průkazu odbornosti nebo vydané potvrzení musí obsahovat:

- jméno účastníka;
- datum narození;
- datum konání akce;
- téma a typ akce;
- druh účasti (aktivní, pasivní);
- určení pro určitá povolání;
- číslo vydaného souhlasného stanoviska i název profesního sdružení (příloha P X)[27]

7 SMĚRNICE EVROPSKÉ UNIE PRO VZDĚLÁVÁNÍ SESTER

Rada Evropy vypracovala již v 60. letech směrnice pro jednotnou kvalifikaci a vzdělávání sester. V r. 1972 byla vyhlášena ve Strasburgu jako Evropská dohoda o vzdělávání sester č. 59 - oficiální dokument Rady Evropy, který je platný dodnes. Postupně se k němu přihlásily všechny významné mezinárodní organizace, např. Světová zdravotnická organizace, Mezinárodní rada sester. Tento stručný dokument byl v r. 1995 doplněn Radou Evropy o role a vzdělávání sester, který rozpracovává jednotlivé směrnice a obsah studia v odborných předmětech. Roku 1999 a roku 2000 ovlivnila Boloňská deklarace s dokumentem *Evropské zdraví 21*.

Byl to další krok k vývoji zdravotnického vzdělávání. [19]

Mezinárodní kritéria pro kvalifikační přípravu všeobecné sestry

- do odborné školy jsou přijímáni uchazeči po ukončeném středním všeobecném vzdělávání ve věku 18 let;
- pokud kvalifikační studium neprobíhá na univerzitě, musí stupeň kvalifikační přípravy sestře umožňovat, aby v univerzitním studiu mohla v oboru pokračovat;
- studium je odborné;
- délka studia je minimálně 3 roky nebo obsahuje 4 600 studujících hodin;
- teoretickou část studia tvoří 35-50%, podíl praktické výuky je minimálně 50%;
- studium připravuje všeobecnou sestru, která se profiluje až po dosažení kvalifikace;
- učební plány a osnovy jsou zaměřeny na samostatnou práci sestry v péči o zdravého i nemocného klienta, prostředí, zdraví a nemoc, nejčastější choroby ovlivňující život jedince;
- v předmětech klinického a komunitního ošetřovatelství je kladen důraz na koncepci individualizované péče, komunikaci i praktické instrumentální dovednosti, historii ošetřovatelství a jeho vývoj, na ošetřovatelskou etiku;
- výuka zahrnuje hodnocení kvality péče a rozvoj kontinuálního vzdělávání;
- teoretické učivo obsahuje také aplikovanou psychologii, sociologii a komunikaci;
- odborná praxe zahrnuje klinickou/praktickou zkušenost v základních a specializovaných oborech interny, chirurgie, péče o děti a pediatrie, péče o ženu, mentální zdraví a psychiatrie, péče o starší populaci a geriatricke a zkušenost v domácí péči;

- studium poskytuje sestře dovednosti ve vedení klienta a jeho rodiny k aktivní účasti a spolupráci;
- absolventka je připravena nést vyšší odpovědnost a samostatně pracovat jak v nemocniční, tak v terénní péči;
- multiprofesní a interdisciplinární obsah ošetrovatelského vzdělání zajišťuje následující týmovou práci;
- zakončení kvalifikačního vzdělání dává oprávnění k výkonu profese;
- ředitelem školy musí být kvalifikovaný pracovník;
- učitelka musí mít vysokoškolské vzdělání v oboru, pedagogickou kvalifikaci, minimálně dvouletou praxi [19]

8 ZPŮSOBILOST K VÝKONU ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ PRO PŘÍSLUŠNÍKY ČLENSKÝCH STÁTŮ EU, KTEŘÍ ZÍSKALI ZPŮSOBILOST V JINÉM ČLENSKÉM STÁTĚ NEŽ ČR

Zdravotnické povolání mohou v ČR vykonávat příslušníci členských států EU, buď jako usazené osoby, které vykonávají v ČR soustavně zdravotnické povolání, nebo jako hostující osoby, které vykonávají zdravotnické povolání příležitostně.

8.1 Hostující zdravotnický pracovník

Hostující osoba není příslušník ČR, ale jiného členského státu EU, ve kterém vykonává danou činnost nebo je státním příslušníkem dané země. Souhlasným orgánem pro uznávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání je ministerstvo.

Prokazuje způsobilost k výkonu zdravotnického povolání osvědčením získaným ve svém státě, které nesmí být starší 1 roku. Na základě těchto dokladů získá od ministerstva zdravotnictví osvědčení o způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání v ČR (příloha P XI).

8.2 Usazený zdravotnický pracovník

Usazená osoba není příslušník ČR, ale jiného členského státu EU, který vykonává v ČR zdravotnické povolání nebo zakládá podnik nebo organizaci. Opět uznávacím orgánem pro usazenou osobu je MZ ČR.

Příslušník, který je odborně způsobilý, zdravotně způsobilý a bezúhonný, má způsobilost k výkonu zdravotnického povolání. [27]

9 NÁRODNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

9.1 Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCONZO)

Jak už bylo zmíněno Ústav pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků se v roce 1963 přejmenoval na Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně – IDVPZ a v roce 2003 byl přejmenován na Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů – NCONZO (dále jen centrum). Centrum je státní příspěvkovou organizací. Dnes to již není jen vzdělávací instituce, provádí činnosti a spolupracuje s MZ ČR, ČAS a dalšími organizacemi. Nynější ředitelkou je MUDr. Marie Košuličová. [35]

Zřizovací listina centra byla vydaná v březnu roku 2003, vymezuje působení takto:

„Základním posláním organizace je plynulé zvyšování odborné a etické úrovně pracovníků ve zdravotnictví prováděním koncepčních pedagogických a metodických činností a realizace školicích a rekvalifikačních akcí v systému celoživotního vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví.

Poskytuje metodickou pomoc v oblasti dalšího vzdělávání ve zdravotnictví, vědeckovýzkumnou činnost a provádění analýz v oblasti dalšího vzdělávání ve zdravotnictví.

Poskytuje a zprostředkovává veřejné informační služby a zajišťuje integraci informačního systému dalšího vzdělávání na národní i mezinárodní úrovni.

Rozvíjí mezinárodní činnost, zejména spoluprací se zahraničními institucemi, organizací mezinárodních vzdělávacích i vědeckých akcí a zapojením do mezinárodních výzkumných projektů.

Zajišťuje výkon ekonomické, investiční, provozní, technické, administrativní a další obdobné činnosti v rozsahu potřebném pro naplnění účelu svého zřízení a poskytuje další související a doplňující služby.“ [Ministerstvo, 2003, s. 1] [35]

9.2 Česká asociace sester

ČAS je odborná, dobrovolná, nezisková, nepolitická organizace spolupracující s dalšími institucemi ve prospěch nelékařských zdravotnických pracovníků. Po sloučení s Českou

unií sester se stala největší odbornou profesní organizací sester a jiných odborných pracovníků. Její činností je napomáhat sestřám a ostatním nelékařům působícím v resortu zdravotnictví. Působí po celé České republice. Prezidentkou organizace je nyní Mgr. Dana Jurásková, PhD., víceprezidentkou je Bc. Milada Appltová. Velmi významnou a známou členkou ČAS je Jindra Pavlicová, dříve působící na ministerstvu zdravotnictví.[34]

Cíle organizace:

- podporovat aktivity zaměřených na realizaci národních a mezinárodních programů, jejichž cílem bude příprava sester, porodních asistentek a dalších nelékařských zdravotnických oborů na výkon povolání;
- spolupracovat na změnách systému zdravotnických služeb v ČR;
- spolupracovat s orgány státní správy a ostatních profesních i odborových organizací na podpoře volného pohybu pracovních sil v rámci EU i mimo ni;
- vytvářet účinné nástroje k zajištění bezpečně a kvalitně poskytovaných ošetrovatelských služeb v souladu s potřebami osob, skupin i komunit;
- podporovat aktivity vedoucí ke zvyšování uznání nelékařských profesí ve společnosti;
- zastupovat poskytovatele ošetrovatelských služeb v domácí péči a vytvářet účinné nástroje na prosazování jejich práv [34]

9.2.1 Jak získat souhlasné stanovisko ČAS k zařazení vzdělávací aktivity do kreditního systému

ČAS (Česká asociace sester) jako odborná profesní organizace sester a jiných odborných pracovníků s právní subjektivitou byla pověřena dne 18. 1. 2006 MZČR k rozhodování o zařazení vzdělávacích aktivit do kreditního systému dle Vyhlášky č. 423/2004 Sb. Předsednictví Kreditní komise připadlo Bc. Miladě Appeltové, která je zároveň víceprezidentkou organizace ČAS. Tato organizace vydává pouze souhlasná stanoviska k zařazení akcí do systému celoživotního vzdělávání, nikoliv počet kreditních bodů. Počet kreditních bodů ustanovuje vyhláška č. 423/2004 Sb. Kromě asociace ČAS mohou souhlasné stanovisko o

zařazení vzdělávacích akcí udělit kterákoliv organizace, která organizuje nelékařské profese např.: Unie zdravotnických pracovníků.

9.2.2 Pravidla a poplatky pro vydání souhlasného stanoviska ČAS

- souhlasné stanovisko návrhu o zařazení do systému celoživotního vzdělávání je možné požádat pouze na dobu 3 měsíců jen písemnou formou;
- úhrada poplatků: pokud jsou vzdělávací akce pořádány regiony ČAS, pak jsou osvobozeny od poplatků; akce pořádané ve spolupraci s ČAS musí pořadatel uhradit částku 200 Kč za termín a pokud akci pořádá fyzická nebo právnická osoba, částka se zvýší na 300 Kč;
- spolu se žádostí (příloha č. XII) je nutné přiložit program vzdělávací akce, přednášejících a časového rozsahu, potvrzení o zaplacení poplatku;
- na vyřízení žádosti má ČAS 30 dnů od doručení žádosti;
- žádost zasílejte na adresu ČAS, Kreditní komise, Londýnská, Praha 2, 120 00

9.2.3 Povinnosti organizátora vzdělávací akce

-
- organizátor má povinnost ukládat listiny o prezenci po dobu 7 let od konání akce;
- má povinnost vydávat potvrzení o účasti nebo zapisovat účast na akci do průkazu odbornosti;
- zápis v indexu má obsahovat: název akce, datum, pořadatel, číslo akce, forma účasti (aktivní, pasivní, spoluúčast) a počet kreditních bodů se neudává;
- potvrzení o účasti má obsahovat– název akce, datum, pořadatele, jméno účastníka, datum narození, formu účasti (aktivní pasivní, spoluautorství), číslo akce [34]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

10 CÍLE A HYPOTÉZY PRŮZKUMU

1. CÍL: Zjistit postoj všeobecných sester k celoživotnímu vzdělávání.

H¹: Předpokládám, že většina dotazovaných sester se chce vzdělávat ve svém profesionálním růstu.

2. CÍL: Zjistit oblíbené formy v celoživotním vzdělávání všeobecných sester.

H^A: Očekávám, že více „mladších“ sester do 10 let praxe bude preferovat vysokoškolské vzdělání, oproti „starším“ sestřám s praxí ve zdravotnictví nad 10 let, které budou dávat přednost seminářům, konferencím, stážím, sympóziím, publikacím v odborné literatuře před kvalifikačním vzděláváním.

H⁰: Očekávám, že více „mladších“ sester do 10 let praxe bude dávat přednost seminářům, konferencím, stážím, sympóziím, publikacím v odborné literatuře před kvalifikačním vzděláváním, „starších“ sester s praxí ve zdravotnictví nad 10 let, které budou preferovat vysokoškolské vzdělání

3. CÍL: Zjistit vliv finanční náročnosti na volbu odborných seminářů v celoživotním vzdělávání.

H¹: Očekávám, že více než polovina všeobecných sester je limitováno finanční stránkou při výběru druhu odborných seminářů v celoživotním vzdělávání.

4. CÍL: Zjistit míru znalostí o důvodu zavedení registrace nelékařských zdravotnických pracovníků.

H¹: Domnívám se, že nadpoloviční počet sester nemá dostatečné znalosti týkající se registrace nelékařských zdravotnických pracovníků a není srozuměna se zákonem č. 96/2004 Sb.

11 METODIKA PRÁCE

11.1 Charakteristika průzkumného vzorku

Ke zjištění správnosti a porozumění pokládaných otázek jsem provedla předvýzkum. Z výsledků předvýzkumu bylo zjištěno několik nesrovnalostí, které jsem následně opravila. Návratnost v předvýzkumu byla 81 %, což je z 21 poskytnutých dotazníků 17 navrácených.

U samotného výzkumu se navrátilo ze 175 rozdaných dotazníků 150 vyplněných dotazníků, což znamená 88 % návratnost. Pro větší objektivitu jsem poskytla dotazníky do dvou krajských měst. Do Fakultní nemocnice Brno – Bohunice a do Krajské nemocnice Tomáše Bati, a.s., ve Zlíně. V Brně Bohunicích bylo rozdáno 63 dotazníků a navrátilo se 50 (tj. 79 % návratnost). Ve zlínské nemocnici bylo poskytnuto 112 dotazníků a navrátilo se 100

(tj. 89 % návratnost). Pro řešení výzkumu jsem zvolila rozdělení respondentů do dvou skupin. „Mladší“ všeobecné sestry - s praxí do 10 let a „starší“ sestry – s praxí nad 10 let. Z celkového počtu 150 odpovídalo 75 tzv. „mladších“ sester a stejný počet, tj. 75, „starších“ sester. Cíleně jsem se snažila o rozptýlení dotazníků mezi různé typy oddělení a specializace (léčebny dlouhodobě nemocných, chirurgická oddělení, interní oddělení, neurologická oddělení, onkologická oddělení, jednotky intenzivní péče, operační sály a anesteziologicko - resuscitační oddělení). Realizace předvýzkumu probíhala počátkem ledna roku 2008 a výzkum byl realizován od ledna do března stejného roku. Při rozptýlu dotazníků jsem spolupracovala s náměstkyněmi ošetrovatelské péče, s vrchními a staničními sestrami. Jednání s manažerkami ošetrovatelské péče bylo příjemné, všechny byly velmi ochotné.

11.2 Metodika průzkumu

Pro získání informací do průzkumu o oblíbenosti kreditního systému v celoživotním vzdělávání jsem zvolila výzkumnou metodu anonymního dotazníku. Tento způsob byl zvolen z důvodu rychlosti a efektivity sběru dat. Jsem si vědoma i negativních stránek dotazníkového šetření. První část dotazníku, označené písmenem A, je identifikačního charakteru. V další části, označená písmenem B, byly tvořeny otázky tak, aby se získaly informace vedoucí k vyhodnocení hypotéz. U některých otázek bylo možné doplnit odpověď o krátké slovní vyjádření. Dotazník je složen z otázek volných, uzavřených, polouzavřených, filtračních a kontrolních.

11.3 Charakteristika položek

První část dotazníku A je identifikačního charakteru, kde v otázkách č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 je uvedeno pohlaví, věk, vzdělání, specializace, pracoviště, délka odborné praxe a registrace respondentů. Okruhy v části B týkající se prvního cíle, které pojednávají o zjištěné vzdělanosti a možnosti zkvalitnění profesionálního růstu sester, jsou otázky č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. K druhému cíli byly stanoveny otázky č. 9, 10, 11, 12 pojednávající o oblíbených formách celoživotního vzdělávání, které se vztahují na „mladší a starší“ sestry. Otázky č. 13, 14, 15, 16, 17 se vztahují k hypotéze tři, kde zjišťují finanční náročnost vzdělávání.

Otázky č. 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 zjišťují znalost všeobecných sester o registraci a zákonných normách, přičemž otázky č. 18 a 27 jsou pouze doplňujícího charakteru testových položek. Výsledky jsou zapsány v tabulkách a vyjádřeny grafy. Zhodnocení jednotlivých odpovědí je uvedeno v komentáři u každé vyhodnocené otázky.

11.4 Zpracování získaných dat

K vyhodnocování otázek byly použity tabulky s absolutní a relativní četností, které byly vytvořeny v aplikaci Microsoft Office Excel. Odpovědi byly dále znázorněny ve výsečovém grafu, a pro odlišení statistických výpočtů u jedné hypotézy ve sloupcových grafech. U každé otázky je také písemné hodnocení. Pan docent Karpíšek uvádí: *„Absolutní četnost N udává počet respondentů, kteří odpovídali v otázce stejnou nabídnutou odpovědí. Relativní četnost je vyjádřena v procentech a poskytuje informace o tom, jak velká část z celkového počtu hodnot připadá na danou dílčí hodnotu. Statistická hypotéza H je tvrzení o vlastnostech rozdělení pravděpodobnosti pozorované náhodné veličiny. Postup, jímž ověřujeme danou hypotézu, se nazývá test statistické hypotézy. Proti testované hypotéze H , kterou nazýváme nulová hypotéza, stavíme tzv. alternativní hypotézu. Hladina významnosti se volí blízko nule, obvykle 0,05.“* [Karpíšek, Matematika IV: Statistika a pravděpodobnost, 2003, s. 123]

11.5 Výsledky průzkumu a jejich analýza

Skupina respondentů je tvořena všeobecnými sestrami ve věkovém rozmezí od 19 do 60 let, přičemž největší skupinu tvořily sestry ve věku 19 – 30 let. Střední zdravotnickou školu, jako nejvýše dosažené vzdělání, uvedla většina respondentů. Při zjišťování počtu registrovaných sester vyplynulo, že majoritní skupinu tvoří registrované sestry. Ve většině případů neregistrovaných sester se jedná o velmi mladé všeobecné sestry.

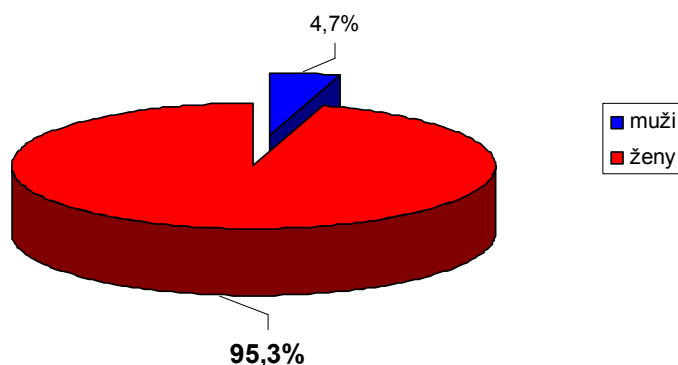
ČÁST: A

Otázka číslo 1: Jaké je Vaše pohlaví?

Tabulka č. 1 Rozlišení pohlaví

	<i>Celkem</i>	<i>muži</i>	<i>ženy</i>
<i>Absolutní četnost</i>	150	7	143
<i>Relativní četnost</i>	100,0%	4,7%	95,3%

Graf č. 1 Rozlišení pohlaví

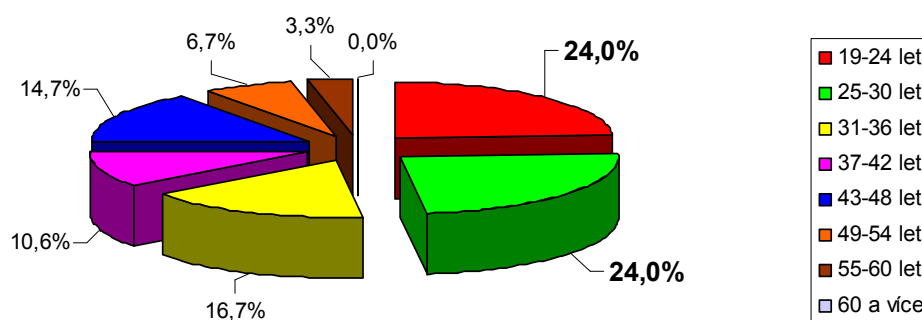
Otázka č. 1 má charakter identifikační. Pracovala jsem se 150 odpověďmi. Záměrem bylo zjistit poměr dotazovaných žen a mužů. Z tabulky je zřejmé, že větší počet odpovídajících respondentů jsou ženy – 143 (tj. 95,3 %), mužů odpovědělo 7 (tj. 4,7 %).

Otázka číslo 2: Jaký je Váš věk?

Tabulka č. 2 Věkové rozvrstvení

	<i>Celkem</i>	<i>19-24 let</i>	<i>25-30 let</i>	<i>31-36 let</i>	<i>37-42 let</i>	<i>43-48 let</i>	<i>49-54 let</i>	<i>55-60 let</i>	<i>60 a více</i>
<i>Absolutní četnost</i>	150	36	36	25	16	22	10	5	0
<i>Relativní četnost</i>	100,%	24,%	24,%	16,%	10,6 %	14,%	6,7%	3,3%	0,0%

Graf č. 2 Věkové rozvrstvení

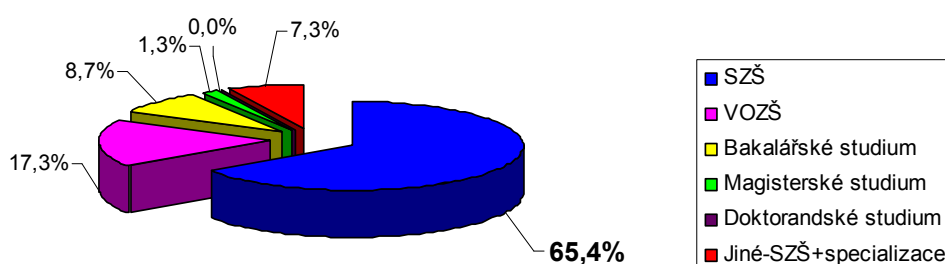
Tato otázka je identifikačního charakteru a byla položena z důvodu posouzení postoje k celoživotnímu vzdělávání vzhledem k věku. Věk jsem rozčlenila na 7 kategorií. V kategorii od 19 do 24 let odpovědělo 36 zdravotních sester (tj. 24 %). V kategorii od 25 do 30 let odpovědělo stejné procento sester jako v předchozí kategorii, a to 36 sester (tj. 24 %). Další skupinou bylo věkové rozhraní od 31 do 36 let – odpovědělo 25 sester (tj. 16,7 %). Od 37 do 42 let odpovědělo 16 sester (tj. 10,6 %). Dále v kategorii od 43 do 48 let odpovědělo 22 respondentů (tj. 14,7 %). Ve věku od 49 do 54 let odpovědělo 10 respondentů (tj. 6,7 %). V předposlední kategorii odpovědělo ve věkovém rozhraní od 55 do 60 let 5 respondentů (tj. 3,3 %). V poslední skupině nad 60 let není zařazen žádný dotazovaný.

Otázka číslo 3: Jaké máte dokončené vzdělání?

Tabulka č. 3 Výše vzdělání

	<i>Celkem</i>	<i>SZŠ</i>	<i>VOZŠ</i>	<i>Bakalářské studium</i>	<i>Magisterské studium</i>	<i>Doktorandské studium</i>	<i>Jiné-SZŠ+specializace</i>
<i>Absolutní četnost</i>	150	98	26	13	2	0	11
<i>Relativní četnost</i>	100,0%	65,4%	17,3%	8,7%	1,3%	0,0%	7,3%

Graf č. 3 Výše vzdělání

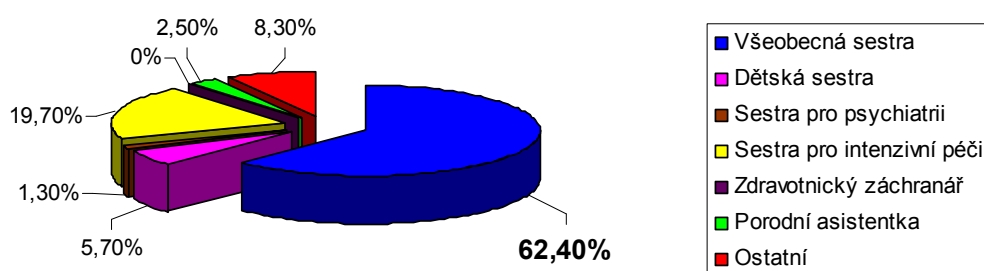
Otázku č. 3 opět považuji za doplňující a identifikační. Předpokladem položené otázky bylo zjištění počtu sester, které mají vyšší vzdělání než střední zdravotnickou školu a zjištění, zda se odráží dosažené vzdělání v postoji k celoživotnímu vzdělávání. Největší skupinu tvořily sestry se středoškolským vzděláním – 98 (tj. 65,4 %). Sester, které měly specializaci v daném oboru, bylo 11 (tj. 7,3 %). Další výraznou skupinu tvořily sestry s vyšším odborným vzděláním – 26 (tj. 17,3 %). Bakalářské studium absolvovalo 13 (tj. 8,7 %) respondentů. Magisterské studium ukončili 2 (tj. 1,3 %) respondenti.

Otázka číslo 4: Jaká je Vaše specializace?

Tabulka č. 4 Rozlišení všeobecných sester a specializací v oboru

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Všeobecná sestra</i>	98	62,4%
<i>Dětská sestra</i>	9	5,7%
<i>Sestra pro psychiatrii</i>	2	1,3%
<i>Sestra pro intenzivní péči</i>	31	19,7%
<i>Zdravotnický záchranář</i>	0	0,0%
<i>Porodní asistentka</i>	4	2,5%
<i>Ostatní</i>	13	8,3%
<i>Celkem</i>	157	100,0%

Graf č. 4 Rozlišení všeobecných sester a specializací v oboru

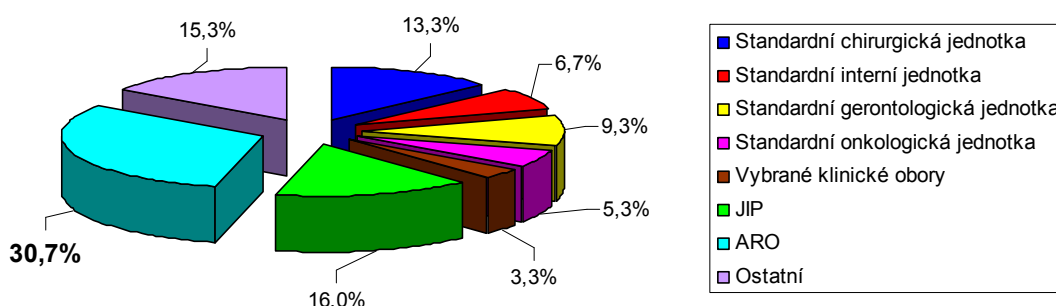
Otázka č. 4 je doplňující. Převážná většina sester je všeobecných – 98 (tj. 62,4 %). Druhou největší skupinou jsou sestry se specializací pro intenzivní péči – 31 (tj. 19,7 %), dále odpovědělo 9 (5,7 %) dětských sester, 4 (tj. 2,5 %) porodní asistentky a 2 (tj. 1,3 %) sestry pro psychiatrii. Respondentů s jinou než uvedenou specializací bylo 13 (tj. 8,3 %).

Otázka číslo 5: Na kterém pracovišti nyní pracujete?

Tabulka č. 5. Rozvrstvení typů pracovišť

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Standardní chirurgická jednotka</i>	20	13,3%
<i>Standardní interní jednotka</i>	10	6,7%
<i>Standardní gerontologická jednotka</i>	14	9,3%
<i>Standardní onkologická jednotka</i>	8	5,3%
<i>Vybrané klinické obory</i>	5	3,3%
<i>JIP</i>	24	16,0%
<i>ARO</i>	46	30,7%
<i>Ostatní</i>	23	15,3%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 5 Rozvrstvení typů pracovišť

Otázka č. 5 byla pokládána za účelem zjištění názorů a postojů ke vzdělávání na různých odděleních. Nejvíce respondentů odpovídalo na jednotkách intenzivní péče a anesteziologicko-resuscitačních odděleních a klinikách, což je dáno množstvím personálního zastoupení. Nejvíce dotazovaných všeobecných sester odpovídalo na ARO, a to v počtu 46 (tj. 30,7 %). Druhým nejvíce zastoupeným oddělením byla JIP v počtu 24 (tj. 16 %). Dále standardní chirurgická jednotka byla zastoupena počtem 20 sester (tj. 13,3 %). Na standardním gerontologickém oddělení odpovídalo 14 sester (9,3 %). Standardní interní oddělení bylo zastoupeno 10 sestrami (tj. 6,7 %).

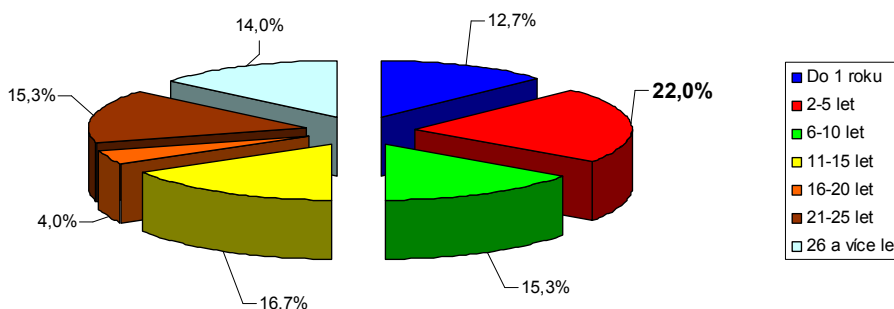
Další ošetrovací jednotky byly zastoupeny 8 sestrami onkologického oddělení (5,3 %), 5 sestrami z vybraných klinických oborů (tj. 3,3 %) a ostatní obory byly v zastoupení 23 sester (tj. 15,3 %). Domnívám se, že sestry pracující na specializovaných pracovištích, jako jsou ARO a JIP, vnímají pozitivně změny, které přinesl registrační systém, protože uznávají jeho potřebnost pro praxi.

Otázka číslo 6: Jaká je délka Vaší odborné praxe?

Tabulka č. 6. Délka odborné praxe

	<i>Celkem</i>	<i>Do 1 roku</i>	<i>2-5 let</i>	<i>6-10 let</i>	<i>11-15 let</i>	<i>16-20 let</i>	<i>21-25 let</i>	<i>26 a více let</i>
Absolutní četnost	150	19	33	23	25	6	23	21
Relativní četnost	100,0%	12,7%	22,0%	15,3%	16,7%	4,0%	15,3%	14,0%

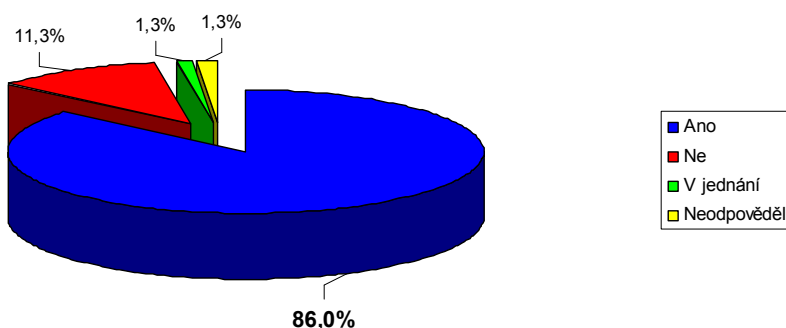
Graf č. 6 Délka odborné praxe

Otázka č. 6. je pouze doplňujícího a informačního charakteru. Ze zodpovězených otázek vyplývá, že svou délku praxe uvedlo do 1 roku 19 respondentů (tj. 12,7 %), v rozmezí 2 až 5 let 33 dotazovaných (tj. 22 %), což znamená, že největší počet všeobecných sester (tj. 34,7 %) uvedlo délku své odborné praxe od 1 roku do 5 let. Mezi 6 až 10 roky praxe 23 tázaných (tj. 15,3 %), v rozsahu 11 až 15 let odborné praxe 25 respondentů (tj. 16,7 %), od 16 do 20 let praxe 6 dotazovaných (tj. 4 %), v rozmezí 21 až 25 let 23 zdravotních sester (tj. 15,3 %) a nad 25 let svou délku odborné praxe uvedlo 21 respondentů (tj. 14 %). Domnívám se, že délka odborné praxe ovlivňuje motivaci a náhled na další vzdělávání.

Otázka číslo 7: Jste registrován/a?*Tabulka č. 7. Poměr registrovaných a neregistrovaných sester*

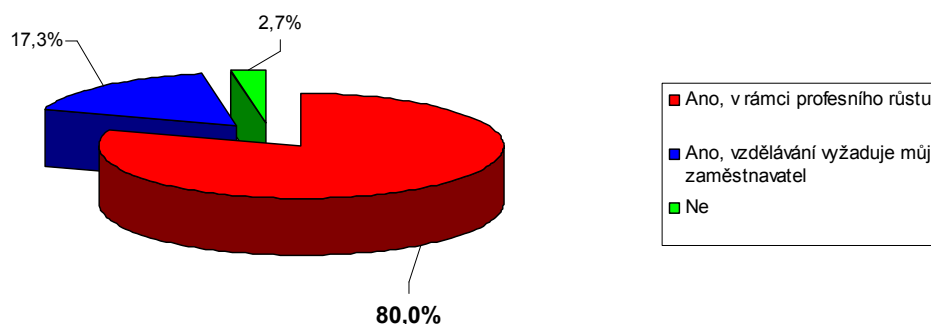
	<i>Celkem</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>	<i>V jednání</i>	<i>Neodpověděli</i>
<i>Absolutní četnost</i>	150	129	17	2	2
<i>Relativní četnost</i>	100,0%	86,0%	11,3%	1,3%	1,3%

Graf č. 7 Poměr registrovaných a neregistrovaných sester

Otázka číslo 7 poukazuje na počet registrovaných a neregistrovaných všeobecných sester. Z výsledků je zřejmé, že většina sester se již zaregistrovala - 129 (tj. 86 %). V porovnání s registrovanými sestrami je pouhých 17 sester (tj. 11,3 %) neregistrovaných. Domnívám se, že příčinou neregistrovanosti sester je nízký věk respondentů (do 24 let) a krátká doba od ukončení kvalifikačního studia. Dvě respondentky odpověděly, že jejich registrace je v jednání a další dvě se k této problematice nevyjadřovaly.

ČÁST B:**Otázka číslo 1: Považujete vzdělávání za důležité?***Tabulka č. 8 Názor respondentů na vzdělávání*

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Ano, v rámci profesního růstu</i>	120	80,0%
<i>Ano, vzdělávání vyžaduje můj zaměstnavatel</i>	26	17,3%
<i>Ne</i>	4	2,7%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 8 Názor respondentů na vzdělávání

Otázka č. 1 v části B zjišťuje názory všeobecných sester na potřebu se dále vzdělávat a jestli ji považují za významnou. Z výsledků vyplývá, že 120 všeobecných sester (tj. 80 %) považuje vzdělání v rámci profesionálního růstu za významné.

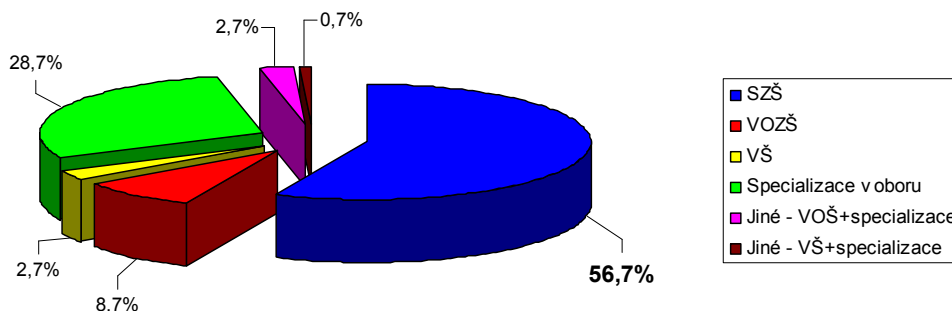
26 sester (tj. 17,3 %) odpovědělo kladně, z důvodu požadavků zaměstnavatele a 4 respondenti (tj. 2,7 %) uvedli, že pro ně není důležité vzdělání.

Otázka číslo 2: Jaké vzdělání je, dle Vašeho názoru, pro všeobecné sestry na standardním oddělení dostačující?

Tabulka č. 9. Názor na potřebu vzdělání pro všeobecné sestry

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
SZŠ	85	56,7%
VOZŠ	13	8,7%
VŠ	4	2,7%
Specializace v oboru	43	28,7%
Jiné - VOŠ+specializace	4	2,7%
Jiné - VŠ+specializace	1	0,7%
Celkem	150	100,0%

Graf č. 9 Názor na potřebu vzdělání pro všeobecné sestry

Otázka č. 2 v dotazníkové části B posloužila k vyhodnocení názoru dotazovaných zdravotních sester na dostačující vzdělání pro všeobecné sestry na standardním oddělení. Výsledky byly využity pro posouzení 1. cíle.

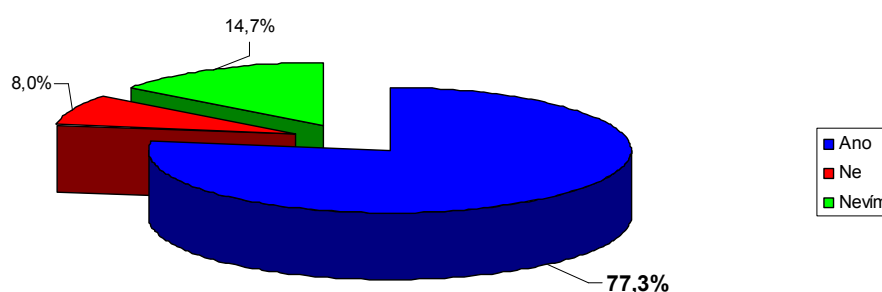
Vyšlo najevo, že velká část respondentů – 85 (tj. 56,7 %) z celkového množství 150 dotazovaných považuje za dostačující vzdělání pro všeobecné sestry střední zdravotnickou školu. Potřebu specializace v oboru označilo 43 respondentů (tj. 28,7 %), vyšší odborné zdravotnické školy 13 tázaných (tj. 8,7 %), vysoké školy 4 dotazovaní (tj. 2,7 %) a jiného vzdělání – VOŠ + specializace a VŠ + specializace - považovalo za dostačující 2,7 %, respektive - 0,7 % respondentů.

Otázka číslo 3: Máte zájem se účastnit vzdělávacích akcí?

Tabulka č. 10. Zájem o vzdělávací akce

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Ano</i>	116	77,3%
<i>Ne</i>	12	8,0%
<i>Nevím</i>	22	14,7%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

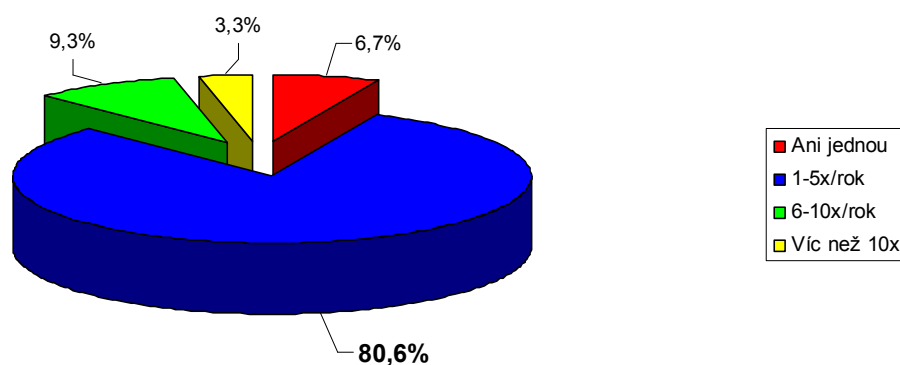
Graf č. 10 Zájem o vzdělávací akce

V otázce č. 3 v části B se jedná o zájem navštěvování vzdělávacích akcí, především seminářů, konferencí a symposií, které jsou dle mého názoru nejvyužívanější formou vzdělávání. Zájem o tyto aktivity projevilo 116 respondentů (tj. 77,3 %). 12 všeobecných sester (tj. 8,0 %) nemá zájem o vzdělávací akce a 22 respondentů (tj. 14,7 %) nemá ustálený názor na tuto problematiku a odpověděli neví.

Otázka č. 4: Kolikrát ročně navštěvujete vzdělávací akce?*Tabulka č. 11. Počet navštívených akcí za rok*

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
Ani jednou	10	6,7%
1-5x/rok	121	80,6%
6-10x/rok	14	9,3%
Více než 10x	5	3,3%
Celkem	150	100,0%

Graf č. 11 Počet navštívených akcí za rok

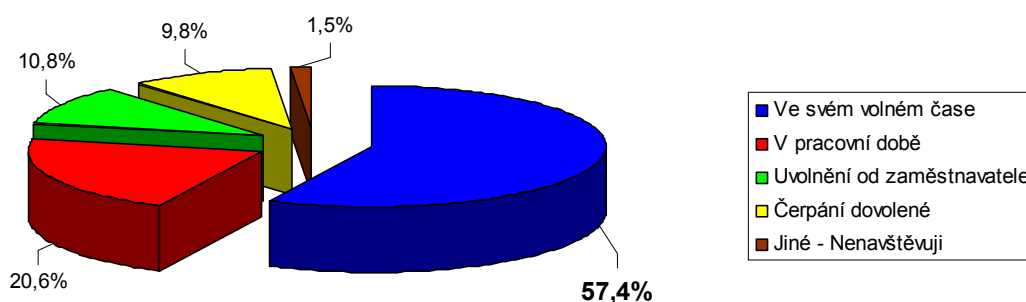
Otázka č. 4 zjišťovala roční návštěvnost vzdělávacích akcí a byla použita k posouzení cíle č. 1. Z celkového počtu 150 dotazovaných navštěvuje vzdělávací akce 1 až 5krát za rok 121 respondentů (tj. 80,6 %), z čehož vyplývá, že všeobecné sestry mají zájem o vzdělávání. 6 až 10krát ročně navštěvuje vzdělávací akce 14 zdravotních sester (tj. 9,3 %), více než 10krát za rok 5 dotazovaných (tj. 3,3 %) a ani jednou za rok nenavštěvuje vzdělávací akce 10 respondentů (tj. 6,7 %).

Otázka číslo 5: Kdy navštěvujete vzdělávací akce?

Tabulka č. 12 Možnosti navštěvování vzdělávacích akcí

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Ve svém volném čase</i>	117	57,4%
<i>V pracovní době</i>	42	20,6%
<i>Uvolnění od zaměstnavatele</i>	22	10,8%
<i>Čerpání dovolené</i>	20	9,8%
<i>Jiné - Nenavštěvuji</i>	3	1,5%
Celkem	204	100,0%

Graf č. 12 Možnosti navštěvování vzdělávacích akcí

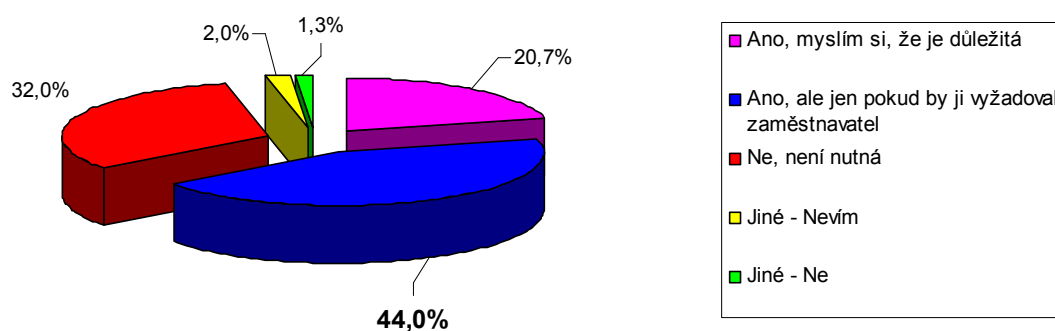
Položenou otázkou č. 5 v části B zjišťuji nejčastější využívanou možnost k navštěvování akcí. Respondenti měli v tomto dotaze možnost více odpovědí a možnost vyjádření. Předpokládám, že sestry, které navštěvují vzdělávací akce ve svém volném čase, mají kladnější vztah ke svému vzdělávání. Pokud sestry využívají jen možnosti účastnit se na vzdělávacích akcích v pracovní době, dá se předpokládat, že nemají dostatečný zájem o své vzdělání z různých důvodů. 117 sester (57,4 %) udalo možnost, že se vzdělávají ve svém volném čase. Druhou nejčastější odpovědí bylo, že navštěvují akce v pracovní době – 42 (tj. 20,6 %). 22 sester (tj. 10,8 %) uvedlo, že využívají možnosti navštěvování vzdělávacích akcích od uvolnění zaměstnavatele. Dalších 20 všeobecných sester (tj. 9,8 %) nemá jinou možnost, než-li čerpat dovolenou. 3 respondenti odpověděli, že nenavštěvují vzdělávací akce. Vysvětluji si to tím, že nejsou registrováni a jsou čerstvými absolventy kvalifikačního vzdělání.

Otázka číslo 6: Registrovala byste se, i kdyby to nebylo povinné?

Tabulka č. 13 Zájem o registraci

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Ano, myslím si, že je důležitá</i>	31	20,7%
<i>Ano, ale jen pokud by ji vyžadoval zaměstnavatel</i>	66	44,0%
<i>Ne, není nutná</i>	48	32,0%
<i>Jiné - Nevím</i>	3	2,0%
<i>Jiné - Ne</i>	2	1,3%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 13 Zájem o registraci

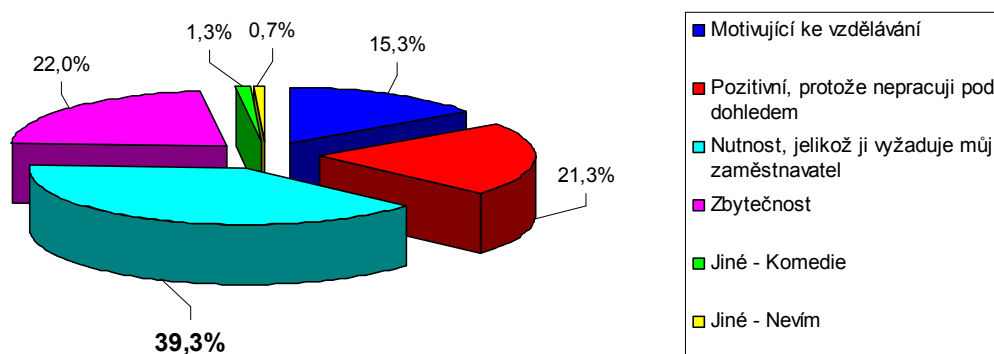
Z otázky č. 6 vyhodnocující zájem o registraci vyplývá, že za důležitou ji považuje 31 respondentů (tj. 20,7 %), kteří by se registrovali, i kdyby nebyla povinná. Dalších 66 dotazovaných (tj. 44 %) by se registrovalo jen pokud by to vyžadoval jejich zaměstnavatel, 48 tázaných (tj. 32 %) by se neregistrovalo a registraci nepovažují za nutnou, 3 dotazovaní (tj. 2 %) neví, jestli by se registrovali a 2 respondenti (tj. 1,3 %) by se neregistrovali.

Otázka číslo 7: Registrace je z vašeho pohledu

Tabulka č. 14 Názor na registraci

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Motivující ke vzdělávání</i>	23	15,3%
<i>Pozitivní, protože nepracuji pod dohledem</i>	32	21,3%
<i>Nutnost, jelikož ji vyžaduje můj zaměstnavatel</i>	59	39,3%
<i>Zbytečnost</i>	33	22,0%
<i>Jiné - Komedie</i>	2	1,3%
<i>Jiné - Nevím</i>	1	0,7%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 14 Názor na registraci

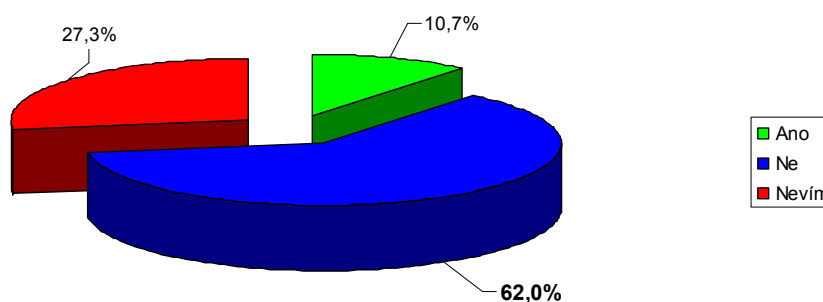
Otázkou č. 7 se ptám na význam registrace z pohledu pracujících sester. Značná část respondentů – 59 (tj. 39,3 %) uvedla, že je pro ně registrace určitou povinností, kterou vyžaduje zaměstnavatel. 33 respondentů (tj. 22,0 %) vyjádřilo registraci jako zbytečnost. Dále 32 dotázaných (tj. 21,3 %) vidí osvědčení k výkonu povolání jako pozitivní z důvodu uplatnění své práce bez odborného dohledu. Registrace je motivující vzhledem ke vzdělání pro 23 respondentů (tj. 15,3 %). Do možnosti jiné odpovědi uvedli 2 dotazovaní (tj. 1,3 %), že registrace je „komedie“ a 1 odpověď (tj. 0,7 %) byla neví.

Otázka číslo 8: Jste spokojen/a s kreditním systémem?

Tabulka č. 15 Spokojenost s kreditním systémem

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Ano</i>	16	10,7%
<i>Ne</i>	93	62,0%
<i>Nevím</i>	41	27,3%
<i>celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 15 Spokojenost s kreditním systémem

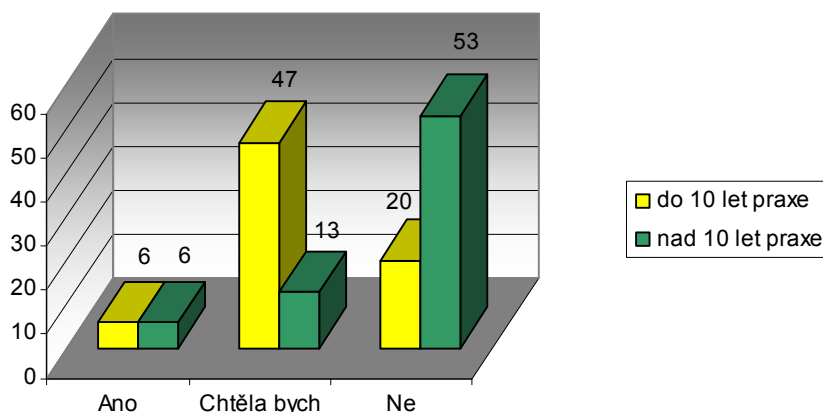
V otázce č. 8, kde se zjišťovala spokojenost zdravotních sester s kreditním systémem, se vyjádřila z celkového počtu 150 respondentů nadpoloviční většina 93 (tj. 62 %) tázaných negativně k tomuto způsobu vzdělávání. Dalších 16 dotazovaných (tj. 10,7 %) je spokojeno s kreditním systémem a 41 respondentů (tj. 27,3 %) neví, zda je či není spokojeno s tímto systémem.

Otázka číslo 9: Studujete?

Tabulka č. 16 Zájem o další vzdělávání

	<i>do 10 let praxe</i>	<i>nad 10 let praxe</i>
<i>Ano</i>	6	6
<i>Chtěla bych</i>	47	13
<i>Ne</i>	20	53

Graf č. 16 Zájem o další vzdělávání

Tabulka č. 16a očekávaných četností "O"

"O"	do 10 let praxe	nad 10 let praxe
Ano	6,04	5,96
Chtěla bych	30,21	29,79
Ne	36,75	36,25

Tabulka č. 16b dle vzorce $(P - O)^2/O$

x^2	do 10 let praxe	nad 10 let praxe
Ano	0,0003	0,0003
Chtěla bych	9,3359	9,4656
Ne	7,6356	7,7416

 $x^2=$ **34,1792**

tabulková hodnota pro počet stupňů volnosti

stupňů volnosti

 $f = (r - 1) * (s - 1)$ **2****5,991**

r - počet řádků

s - počet sloupců

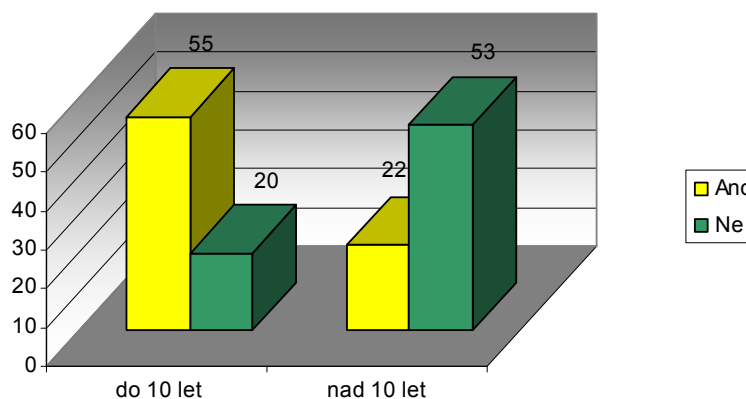
Sester, které nyní studují, je 12 z celkového počtu 145 zodpovězených otázek. S 5 otázkami nebylo možné pracovat pro jejich nevyplnění. Z výsledků vyplývá, že „mladší“ sestry chtějí dále studovat, oproti „starším“ sestrám, které studovat nechtějí. Vysvětlují si to tím, že s přibývajícím délkou praxe se snižuje motivace k dalšímu vzdělávání.

Otázka č. 10: Chcete se vzdělávat formou vysokoškolského studia ve svém oboru?

Tabulka č. 17 Vzdělání formou VŠ studia

	<i>do 10 let praxe</i>	<i>nad 10 let praxe</i>
<i>Ano</i>	55	22
<i>Ne</i>	20	53

Graf č. 17 Vzdělání formou VŠ studia

Tabulka č. 17a očekávaných četností "O"

"O"	<i>do 10 let praxe</i>	<i>nad 10 let praxe</i>
<i>Ano</i>	38,5	38,5
<i>Ne</i>	36,5	36,5

Tabulka č. 17b dle vzorce $(P - O)^2/O$

x^2	<i>do 10 let praxe</i>	<i>nad 10 let praxe</i>
<i>Ano</i>	7,0714	7,0714
<i>Ne</i>	7,4589	7,4589

$$x^2 = 29,0607$$

tabulková hodnota pro počet stupňů volnosti

$$\text{stupňů volnosti } f = (r - 1) * (s - 1) = 1 * 3,841 = 3,841$$

r - počet řádků s - počet sloupců

Z výsledků je zřejmé, že skupina „mladších“ sester chce studovat vysokou školu ve svém oboru, kdežto všeobecné sestry s více než 10letou praxí, nechtějí studovat vysokou školu ve svém oboru. Kladně odpovědělo 55 respondentů (tj. 73,3 %) ze skupiny „mladších“

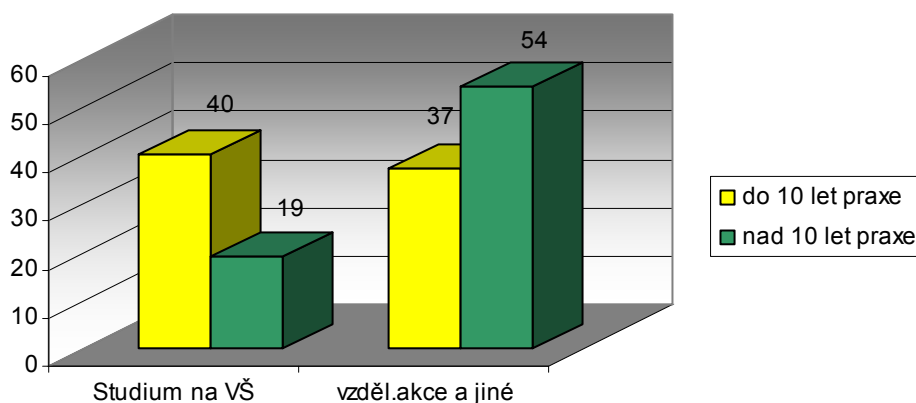
sester. Negativní postoj má 53 respondentů (tj. 70,7 %) ze skupiny „starších“ sester. Celkově tuto otázku zodpovědělo 150 všeobecných sester. Dle mého názoru je příčinou negativního postoje ke studiu mnoho překážek, které snižují ambice dále studovat v daném oboru.

Otázka číslo 11: Upřednostňujete vzdělávání formou vzdělávacích akcí nebo studiem na vysoké škole?

Tabulka č. 18 Rozvrstvení zájmu o studium

	<i>do 10 let praxe</i>	<i>nad 10 let praxe</i>
<i>Studium na VŠ</i>	40	19
<i>Vzdělávací akce a jiné</i>	37	54

Graf č. 18 Rozvrstvení zájmu o studium

Tabulka č. 18 a očekávaných četností "O"

<i>"O"</i>	<i>do 10 let praxe</i>	<i>nad 10 let praxe</i>
<i>Studium na VŠ</i>	30,29	28,71
<i>Vzdělávací akce a jiné</i>	46,71	44,29

Tabulka č. 18 b dle vzorce $(P - O)^2/O$

x^2	<i>do 10 let praxe</i>	<i>nad 10 let praxe</i>
<i>Studium na VŠ</i>	3,1152	3,2859
<i>Vzdělávací akce a jiné</i>	2,0197	2,1304

	$\chi^2 =$	10,5512	
stupňů volnosti	$f = (r - 1) * (s - 1)$ r - počet řádků	1	tabulková hodnota pro počet stupňů volnosti 3,841 s - počet sloupců

Z otázky č. 11 bylo zjištěno, že studium na vysoké škole upřednostní daleko větší procento „mladších“ sester, než-li u „starších“ sester. U všeobecných sester do 10 let praxe by se pro vysokoškolské studium rozhodlo 40 dotazovaných (tj. 52 %) a pro vzdělávací akce a jiné formy vzdělávání 37 (tj. 48 %). U všeobecných sester nad 10 let praxe je větší zájem o vzdělávací akce a jiné formy vzdělání, což je potvrzeno číselným vyjádřením, kdy pro tuto formu vzdělání bylo 54 dotázaných (tj. 74 %). Pro vysokoškolské studium bylo mezi „staršími“ sestrami 19 respondentů (tj. 26 %).

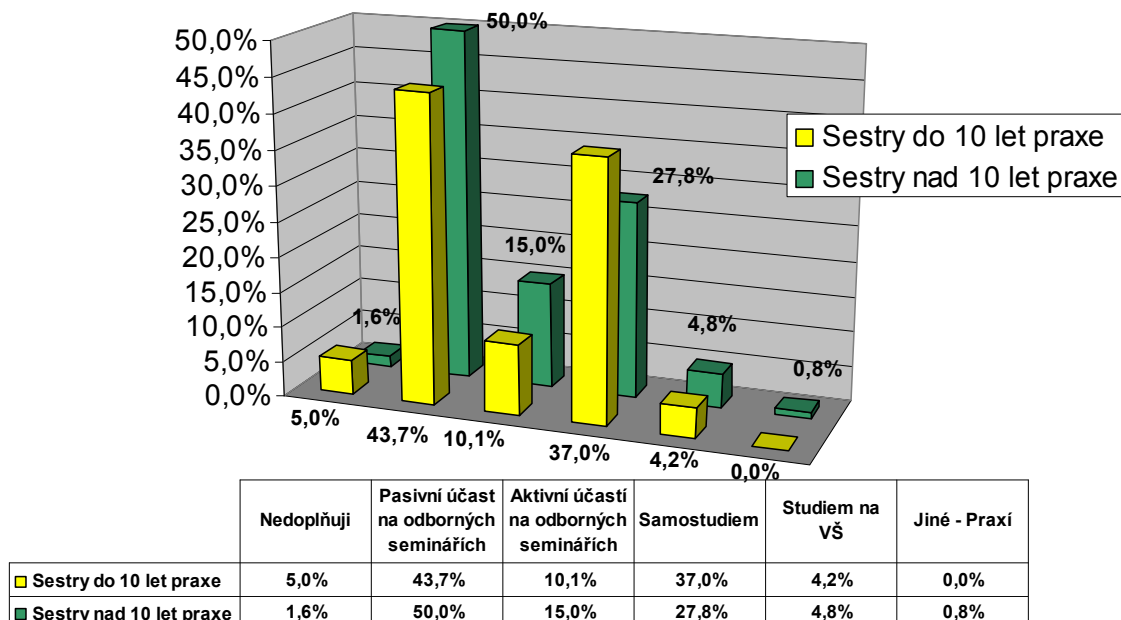
Hypotézu, že „mladší“ sestry do 10 let praxe budou preferovat vysokoškolské vzdělání, oproti „starším“ sestrám s praxí ve zdravotnictví nad 10 let, které budou dávat přednost seminářům, konferencím, stážím, sympóziím, publikacím v odborné literatuře nezamítáme na hladině významnosti 0,05 (95 %). Statistická významnost sledované závislosti je značná. Můžeme se tedy přiklonit k alternativní hypotéze.

Otázka číslo 12: Doplnujete si své odborné vědomosti?

Tabulka č. 19 Doplnují odborné vědomosti

	<i>Sestry do 10 let praxe</i>		<i>Sestry nad 10 let praxe</i>	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
<i>Nedoplňují</i>	6	5,0%	2	1,6%
<i>Pasivní účast na odborných seminářích</i>	52	43,7%	63	50,0%
<i>Aktivní účastí na odborných seminářích</i>	12	10,1%	19	15,0%
<i>Samostudiem</i>	44	37,0%	35	27,8%
<i>Studiem na VŠ</i>	5	4,2%	6	4,8%
<i>Jiné – Praxí</i>	0	0,0%	1	0,8%
<i>Celkem</i>	119	100,0%	126	100,0%

Graf č. 19 Doplnění odborných znalostí

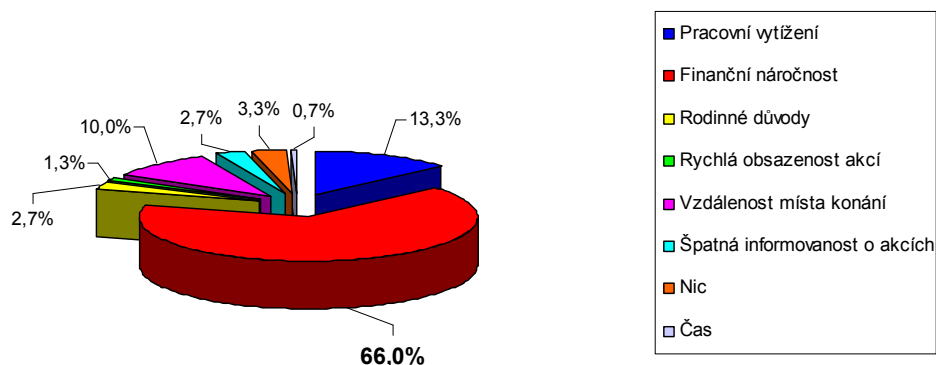
Otázka č. 12 je využita jako doplňující otázka k posouzení 2. cíle a vyhodnocuje doplňování odborných znalostí respondentů. U sester do 10 let praxe z celkového počtu 119 vyplněných odpovědí si 52 dotazovaných (tj. 43,7 %) doplňuje své odborné znalosti pasivní účastí na odborných seminářích, 44 respondentů (tj. 37 %) samostudiem, 12 tázaných (tj. 10,1 %) aktivní účastí na odborných seminářích, dalších 5 dotazovaných (tj. 4,2 %) studiem na vysoké škole a 6 „mladších“ sester si své znalosti nedoplňují. Oproti tomu u sester nad 10 let praxe ze 126 zodpovězených otázek své odborné znalosti doplňuje pasivní účastí na seminářích 63 respondentů (tj. 50 %), samostudiem 35 dotazovaných (tj. 27,8 %), aktivní účastí na odborných seminářích 19 tázaných (tj. 15 %), dalších 6 respondentů (tj. 4,8 %) studiem na vysoké škole, 2 „starší“ sestry (tj. 1,6 %) si své znalosti nedoplňují a doplňování odborných znalostí praxí uvedl 1 dotazovaný (tj. 0,8 %).

Otázka číslo 13: „Brání Vám něco v navštěvování vzdělávacích akcí?“

Tabulka č. 20 Druhy omezení v účasti na akcích

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
Pracovní vytížení	20	13,3%
Finanční náročnost	99	66,0%
Rodinné důvody	4	2,7%
Rychlá obsazenost akcí	2	1,3%
Vzdálenost místa konání	15	10,0%
Špatná informovanost o akcích	4	2,7%
Nic	5	3,3%
Čas	1	0,7%
Celkem	150	100,0%

Graf č. 20 Druhy omezení v účasti na akcích

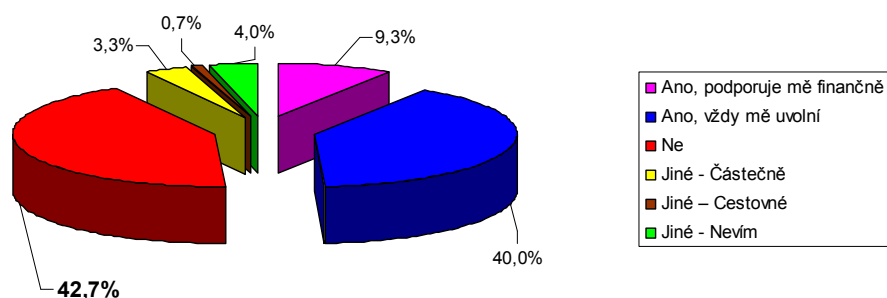
Celkově bylo 150 odpovědí. Nejčastější uvedenou odpovědí byla finanční náročnost – 99 (tj. 66,0 %), následovalo pracovní vytížení - 20 (tj. 13,3 %). Menší podíl zastupovala vzdálenost místa konání vzdělávací akce – 15 (tj. 10,0 %), rodinné důvody – 4 (tj. 2,7 %), špatná informovanost o akcích – 4 (tj. 2,7 %), rychlá obsazenost těchto akcí – 2 (tj. 1,3 %), časová náročnost – 1 (tj. 0,7 %). Pouze 5 respondentů (tj. 3,3 %) uvedlo, že jim v navštěvování vzdělávacích akcí nebrání žádný důvod.

Otázka číslo 14: Podporuje Vás zaměstnavatel ve vzdělávání?

Tabulka č. 21 Podpora zaměstnanců ve vzdělávání

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Ano, podporuje mě finančně</i>	14	9,3%
<i>Ano, vždy mě uvolní</i>	60	40,0%
<i>Ne</i>	64	42,7%
<i>Jiné - Částečně</i>	5	3,3%
<i>Jiné - Cestovné</i>	1	0,7%
<i>Jiné - Nevím</i>	6	4,0%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 21 Podpora zaměstnanců ve vzdělávání

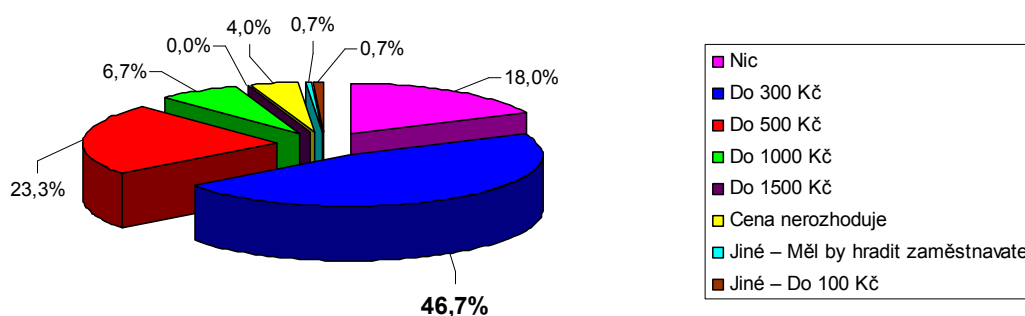
V otázce č. 14, tj. zjišťování podpory ve vzdělávání od zaměstnavatele, uvedlo ze 150 zodpovězených otázek 14 respondentů (tj. 9,3 %), že je jejich zaměstnavatel podporuje finančně, 60 dotazovaných (tj. 40 %), že je zaměstnavatel podporuje tím, že je vždy na vzdělávací akce uvolní, dalších 64 respondentů uvedlo, že je zaměstnavatel nepodporuje. Částečnou podporu od svého zaměstnavatele označilo 5 tázaných (tj. 3,3 %), cestovným zaměstnavatel podporuje 1 respondenta (tj. 0,7 %) a 6 dotazovaných (tj. 4 %) uvedlo, že o podpoře ve vzdělávání od svého zaměstnavatele neví. Tato otázka se vztahuje k cíli číslo 3.

Otázka číslo 15: Kolik jste ochotni investovat do jednodenní vzdělávací akce?

Tabulka č. 22 Finance vložené do vzdělávací akce

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Nic</i>	27	18,0%
<i>Do 300 Kč</i>	70	46,7%
<i>Do 500 Kč</i>	35	23,3%
<i>Do 1000 Kč</i>	10	6,7%
<i>Do 1500 Kč</i>	0	0,0%
<i>Cena nerozhoduje</i>	6	4,0%
<i>Jiné – Měl by hradit zaměstnavatel</i>	1	0,7%
<i>Jiné – Do 100 Kč</i>	1	0,7%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 22 Finance vložené do vzdělávací akce

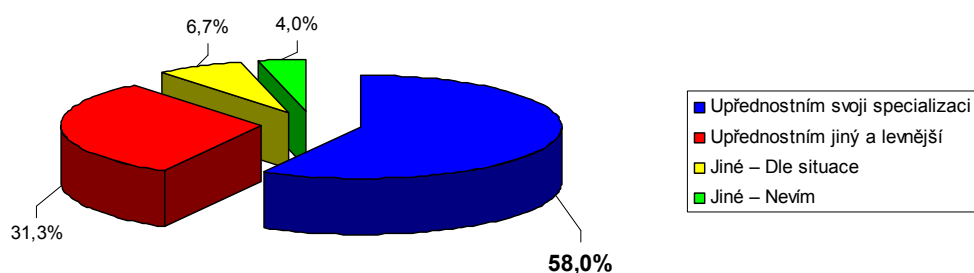
Na otázku finanční investice do jednodenní vzdělávací akce respondenti nejčastěji uvedli do 300 Kč - 70 (tj. 46,7 %), do 500 Kč – 35 (tj. 23,3 %), nebudou investovat žádné peníze – 27 (tj. 18,0 %), do 1000 Kč – 10 (tj. 6,7 %), pro 6 respondentů (tj. 4,0 %) cena nerozhoduje, dvakrát bylo po jedné odpovědi uvedeno (tj. 0,7 %), že náklady by měl hradit zaměstnavatel a vložená částka by neměla přesahovat 100Kč. Z výsledku této otázky vyplývá, že jsou zdravotničtí pracovníci ochotni do vzdělávací akce v průměru vložit 300 – 500 Kč.

Otázka číslo 16: Jste ochotný/a dát větší finanční obnos za seminář ve svém oboru (specializaci) nebo upřednostníte levnější mimo obor?

Tabulka č. 23 Volba vzdělávací akce dle financí

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Upřednostním svoji specializaci</i>	87	58,0%
<i>Upřednostním jiný a levnější</i>	47	31,3%
<i>Jiné – Dle situace</i>	10	6,7%
<i>Jiné – Nevím</i>	6	4,0%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 23 Volba vzdělávací akce dle financí

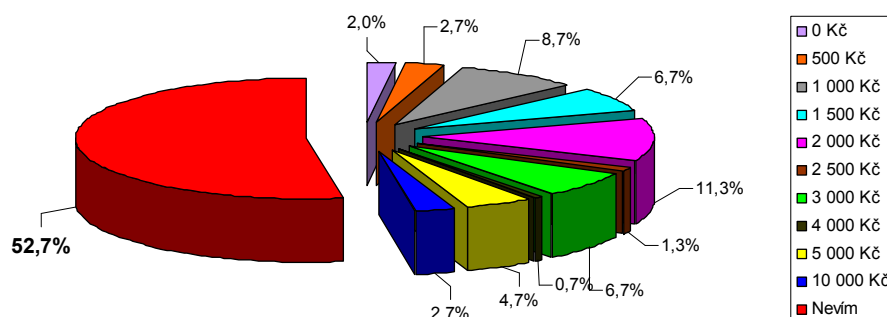
U otázky č. 16 určené k vyhodnocení 3. cíle se zjišťovalo, zda respondent upřednostní vzdělávací akci levnější, avšak mimo svůj obor nebo dá přednost vzdělávací akci dražší ve svém oboru. Ze 150 dotazovaných se přiklonilo k upřednostnění své specializace 87 respondentů (tj. 58 %), jiný a levnější by zvolilo 47 dotazovaných (tj. 31,3 %), dalších 10 (tj. 6,7 %) by se rozhodlo podle situace a 6 respondentů (tj. 4 %) neví, jak by se rozhodli.

Otázka číslo 17: Pokud se vzděláváte formou vzdělávacích akcí, víte přibližně kolik Kč ročně vložíte do těchto akcí? (+ cestovné)

Tabulka č. 24 Roční výdej v Kč na vzdělávací akce

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
0 Kč	3	2,0%
500 Kč	4	2,7%
1 000 Kč	13	8,7%
1 500 Kč	10	6,7%
2 000 Kč	17	11,3%
2 500 Kč	2	1,3%
3 000 Kč	10	6,7%
4 000 Kč	1	0,7%
5 000 Kč	7	4,7%
10 000 Kč	4	2,7%
Nevím	79	52,7%
Celkem	150	100,0%

Graf č. 24 Roční výdej v Kč na vzdělávací akce

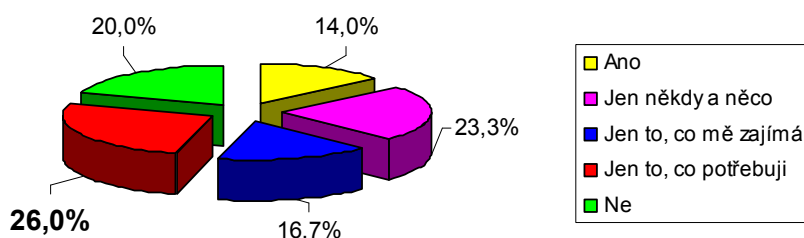
Finanční náročnost vzdělávacích akcí jsem zjišťovala touto otázkou. V přehledu v uvedeném grafu značná část dotazovaných neměla přehled o finanční náročnosti. Nejčastější odpovědi se pohybovaly v rozmezí od 1 000 do 3 000 Kč. 17 respondentů (tj. 11,3 %) uvedlo 2 000 Kč, 13 dotazovaných (tj. 8,7 %) vložilo do vzdělávání 1 000 Kč, 10 zdravotníků (tj. 6,7 %) investovalo 1 500 Kč, finanční výdej do 5 000 Kč uvedlo 7 respondentů (tj. 4,7 %), po 4 dotazovaných (tj. 2,7 %) bylo uvedeno 500 a 10 000 Kč, 3 zdravotníci (tj. 2,0 %) neinvestují do vzdělávacích akcí nic, 2 respondenti (tj. 1,3 %) vložili kolem 2 500 Kč a 1 dotazovaný (tj. 0,7 %) 4 000 Kč.

Otázka číslo 18: Snažíte se sama vyhledávat informace o registraci, kreditním systému, o zákonech týkající se vzdělávání?

Tabulka č. 25 Vyhledávání informací

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Ano</i>	21	14,0%
<i>Jen někdy a něco</i>	35	23,3%
<i>Jen to, co mě zajímá</i>	25	16,7%
<i>Jen to, co potřebuji</i>	39	26,0%
<i>Ne</i>	30	20,0%
Celkem	150	100,0%

Graf č. 25 Vyhledávání informací

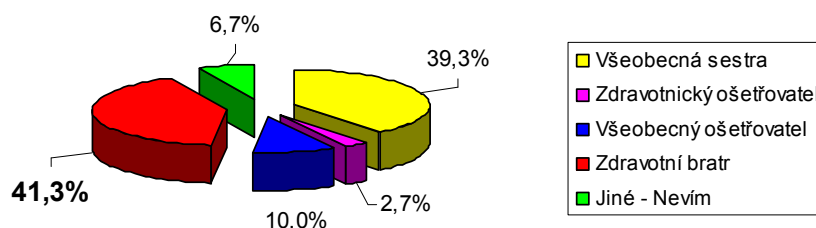
Doplňující otázka č. 18 byla využita ke zjištění, zda se snaží respondenti sami vyhledávat informace o registraci, kreditním systému a zákonech týkajících se vzdělávání. Informace se snaží vyhledávat ze 150 respondentů 21 dotazovaných (tj. 14 %), někdy a jen některé informace vyhledává 35 tázaných (tj. 23,3 %), pouze informace v oblasti svého zájmu vyhledává 25 zdravotních sester (tj. 16,7 %), jen to, co potřebují vyhledává 39 respondentů (tj. 26 %) a žádné informace se nesnaží hledat 30 dotazovaných (tj. 20 %).

Otázka číslo 19: Pokud způsobilost o výkonu nelékařských zdravotnických povolání získal muž, je oprávněn používat označení

Tabulka č. 26 Muž je oprávněn používat označení

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Všeobecná sestra</i>	59	39,3%
<i>Zdravotnický ošetřovatel</i>	4	2,7%
<i><u>Všeobecný ošetřovatel</u></i>	15	10,0%
<i>Zdravotní bratr</i>	62	41,3%
<i>Jiné - Nevím</i>	10	6,7%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 26 Muž je oprávněn používat označení

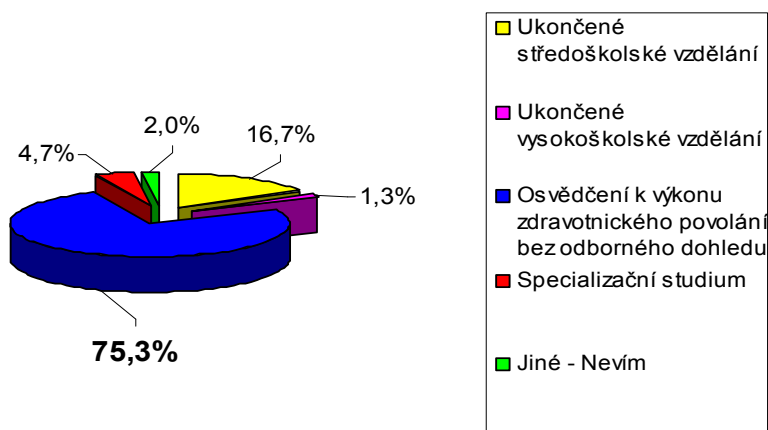
Ve znalostní otázce bylo nabídnuto pět odpovědí, správnou odpovědí byla možnost všeobecný ošetřovatel. Správně odpovědělo 15 respondentů (tj. 10,0 %). Nejčastější odpovědí byl zdravotní bratr. Domnívám se, že důvodem tohoto označení byl ustálený termín mezi zdravotnickými pracovníky. Avšak podle zákona č. 96/2004 Sb. je všeobecný ošetřovatel správným termínem. Tento termín je používán jako „nové“ označení od roku 2004.

Otázka číslo 20: K výkonu práce bez odborného dohledu vás opravňuje

Tabulka č. 27 K výkonu práce opravňuje

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Ukončené středoškolské vzdělání</i>	25	16,7%
<i>Ukončené vysokoškolské vzdělání</i>	2	1,3%
<i>Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu</i>	113	75,3%
<i>Specializační studium</i>	7	4,7%
<i>Jiné - Nevím</i>	3	2,0%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 27 K výkonu práce opravňuje

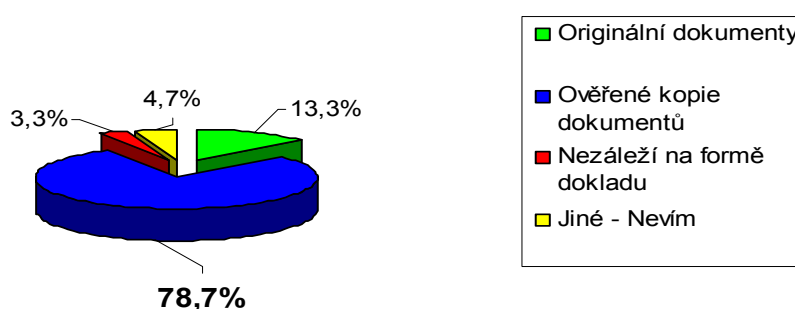
Otázka č. 20 je využita k vyhodnocení 4. cíle. Vyhodnocení této otázky vyjadřuje odpovědi označené respondenty na testovou otázku. Správně odpovědělo 113 respondentů (tj. 75,3%) z celkového počtu 150 dotazovaných. Chybně odpověděla pouze 1/4 dotazovaných.

Otázka číslo 21: Do žádosti o vydání osvědčení pro práci bez odborného dohledu (registraci) se přikládají dokumenty o kvalifikaci:

Tabulka č. 28 Dokumenty přikládání k vydání žádosti osvědčení

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
Originální dokumenty	20	13,3%
Ověřené kopie dokumentů	118	78,7%
Nezáleží na formě dokladu	5	3,3%
Jiné - Nevím	7	4,7%
Celkem	150	100,0%

Graf č. 28 Dokumenty přikládání k vydání žádosti osvědčení

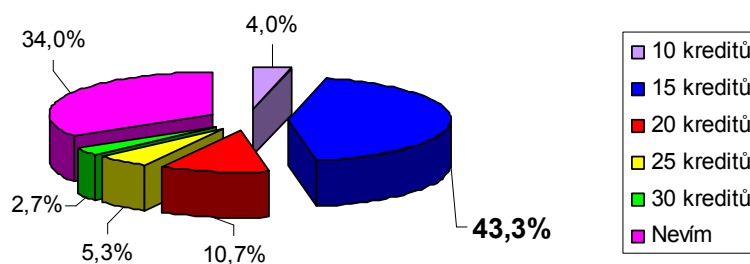
Potřebné dokumenty k vydání osvědčení pro práci bez odborného dohledu jsou ověřené kopie dokumentů. Touto odpovědí správně uvedlo 118 dotazovaných (tj. 78,7 %). Z uvedeného vyplývá, že zdravotníci mají přehled o dokumentech přikládání k žádosti o vydání osvědčení k výkonu povolání. Domnívám se, že respondenti mají praktické zkušenosti z předchozího vyplňování žádosti o registraci. Pouze 20 (tj. 13,3 %) všeobecných sester by mylně odeslala k registraci originály.

Otázka číslo 22: Kolik kreditů získáte při autorství publikovaného článku v odborném časopise?

Tabulka č. 29 Počet kreditů při autorství

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
10 kreditů	6	4,0%
15 kreditů	65	43,3%
20 kreditů	16	10,7%
25 kreditů	8	5,3%
30 kreditů	4	2,7%
Nevím	51	34,0%
Celkem	150	100,0%

Graf č. 29 Počet kreditů při autorství

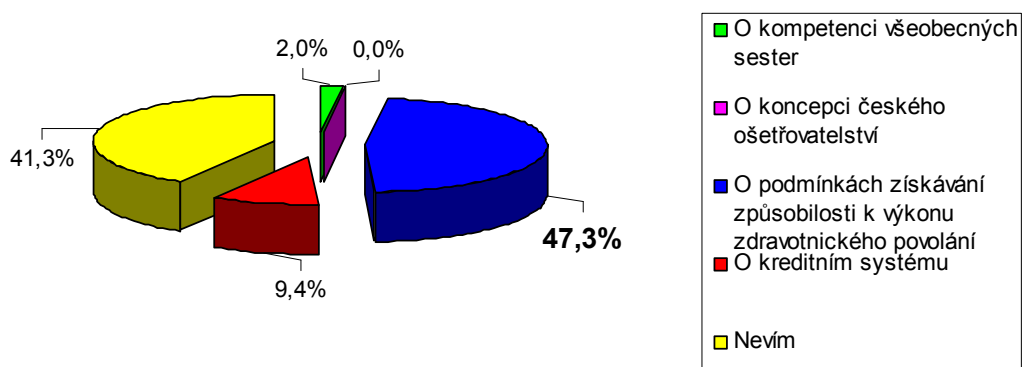
Otázka č. 22 je využita jako testová otázka ke zjištění znalostí respondentů. Správně odpovědělo 65 dotazovaných (tj. 43,3%) z celkového počtu 150 všeobecných sester. 85 respondentů (tj. 56,7 %) špatně odpovědělo nebo neví, jaký počet kreditů přiřadit k autorství publikovaného článku.

Otázka číslo 23: O čem pojednává zákon č. 96/2004 Sb.?

Tabulka č. 30 Pojednání zákona č. 96/2004 Sb.

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>O kompetenci všeobecných sester</i>	3	2,0%
<i>O koncepci českého ošetrovatelství</i>	0	0,0%
<i><u>O podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání</u></i>	71	47,3%
<i>O kreditním systému</i>	14	9,4%
<i>Nevím</i>	62	41,3%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 30 Pojednání zákona č. 96/2004 Sb.

Zákon č. 96/2004 Sb. pojednává o podmínkách získávání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání, správnou odpověď uvedlo 71 dotazovaných (tj. 47,3 %). Odpověď „nevím“ uvedlo 62 respondentů (tj. 41,3 %). Nesprávně odpovědělo 17 respondentů (tj. 11,3 %), což svědčí o nevědomosti zákona č. 96/ 200 Sb.

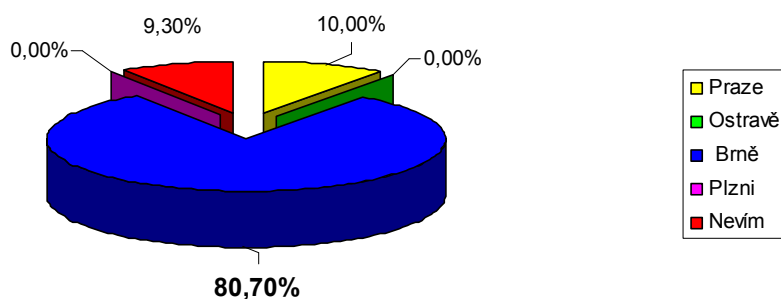
Otázka číslo 24:

Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCONZO) se nachází v

Tabulka č. 31 Sídlo NCONZO

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Praze</i>	15	10,0%
<i>Ostravě</i>	0	0,0%
<i>Brně</i>	121	80,7%
<i>Plzni</i>	0	0,0%
<i>Nevím</i>	14	9,3%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 31 Sídlo NCONZO

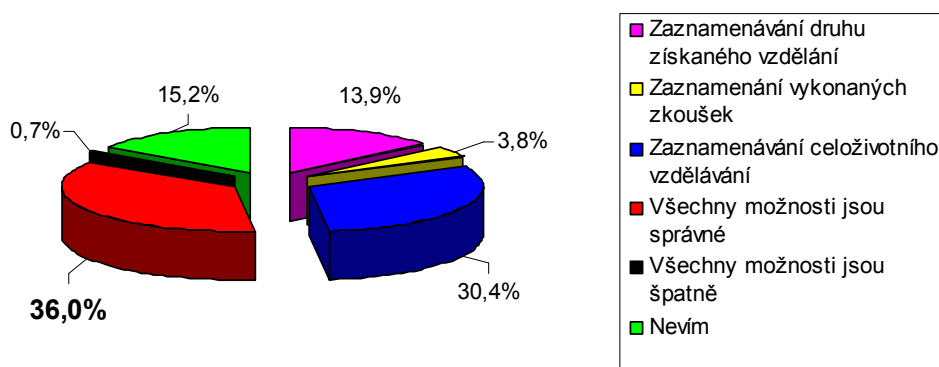
Otázka č. 24 je další použitou otázkou pro otestování míry znalostí všeobecných sester, což je 4. cílem. Zde odpovědělo správně na testovou otázku 121 respondentů (tj. 80,7%) z celkového počtu 150 dotazovaných všeobecných sester. Chybně odpovědělo 19,3 % dotázaných.

Otázka číslo 25: Průkaz odbornosti slouží k

Tabulka č. 32 Průkaz odbornosti

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<u>Zaznamenávání druhu získaného vzdělání</u>	22	13,9%
<u>Zaznamenání vykonaných zkoušek</u>	6	3,8%
<u>Zaznamenávání celoživotního vzdělávání</u>	48	30,4%
<u>Všechny možnosti jsou správné</u>	57	36,0%
<u>Všechny možnosti jsou špatně</u>	1	0,7%
<u>Nevím</u>	24	15,2%
Celkem	158	100,0%

Graf č. 32 Průkaz odbornosti

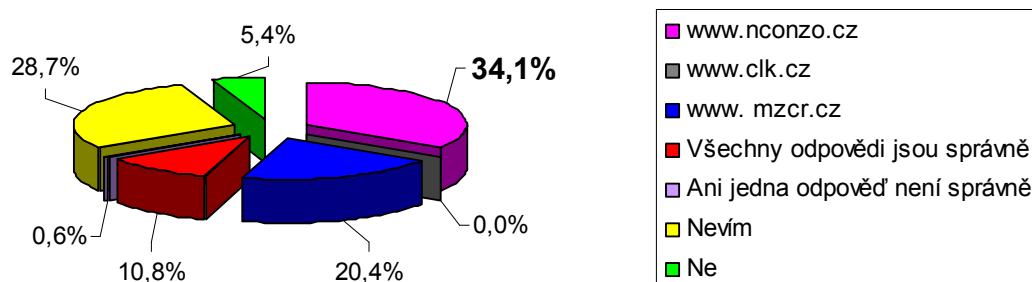
Do průkazu odbornosti se zaznamenává druh získaného vzdělání (13,9 %), vykonané zkoušky (tj. 3,8 %) a celoživotní vzdělávání (30,4 %). Všechny uvedené možnosti byly správné, uvedlo 57 respondentů (tj. 36,0 %). Hranice znalosti jsem stanovila na 2 správné odpovědi z nabízených čtyř správných odpovědí.

Otázka číslo 26: „Víte, kde se na internetu informovat o zákonech souvisejících s nelékařskými zdravotními pracovníky?“

Tabulka č. 33 Internetové zdroje

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<u>www.nconzo.cz</u>	57	34,1%
<u>www.clk.cz</u>	0	0,0%
<u>www.mzcr.cz</u>	34	20,4%
<i>Všechny odpovědi jsou správně</i>	18	10,8%
<i>Ani jedna odpověď není správně</i>	1	0,6%
<i>Nevím</i>	48	28,7%
<i>Ne</i>	9	5,4%
Celkem	167	100,0%

Graf č.33 Internetové zdroje

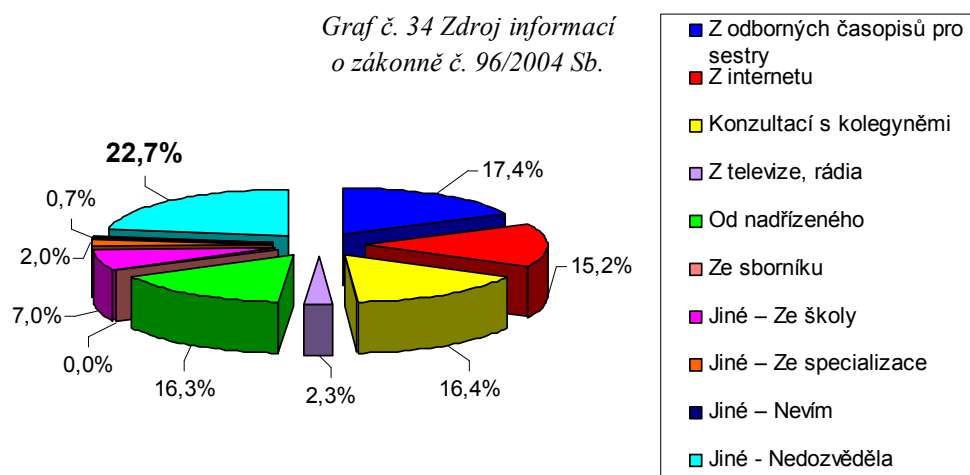
Otázka č. 26 je využita ke zkoušení znalosti respondentů v oblasti získávání informací z internetu. Správně odpověděli respondenti pokud označili alespoň 2 správné odpovědi nebo odpověď „všechny odpovědi jsou správně“. Hranice znalosti jsem stanovila na 2 správné odpovědi z nabízených čtyř správných odpovědí. Správně odpovědělo 32 respondentů (tj. 21,3 %).

Otázka číslo 27: „Odkud jste se dozvěděl/a informace o zákonu č. 96/2004?“

Tabulka č. 34 Zdroj informací o zákoně č. 96/2004 Sb.

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Z odborných časopisů pro sestry</i>	30	17,4%
<i>Z internetu</i>	26	15,2%
<i>Konzultací s kolegyněmi</i>	28	16,4%
<i>Z televize, rádia</i>	4	2,3%
<i>Od nadřízeného</i>	28	16,3%
<i>Ze sborníku</i>	0	0,0%
<i>Jiné</i>	55	32,2%
<i>Celkem</i>	171	100,0%

Graf č. 34 Zdroj informací o zákoně č. 96/2004 Sb.

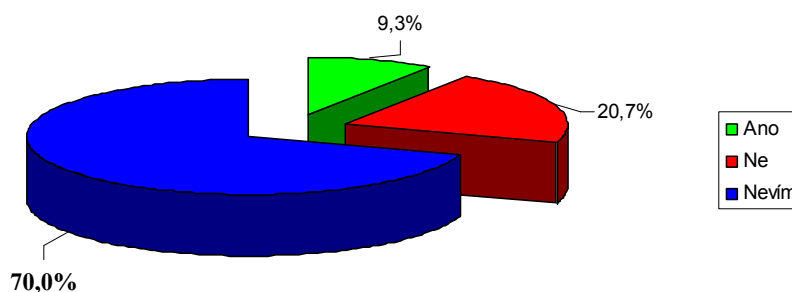
Otázka č. 27 byla využita jako doplňující k cíli č. 4. Informace o zákonu č. 94/2004 získali zdravotníci nejčastěji z odborných časopisů - 30 (tj. 17,4 %), od nadřízeného – 28 (tj. 16,3 %), z předávání poznatků mezi kolegyněmi – 28 (tj. 16,4 %), z internetových zdrojů – 26 (tj. 15,2 %), z masmédií – 4 (tj. 2,3 %) a možnosti jiné odpovědi uvedlo 55 dotazovaných (tj. 32,2 %). V této volné odpovědi bylo nejčastěji uvedeno neseznámení s tímto zákonem - 40 (tj. 23,4 %) a poznatky o tomto zákonu získané školou – 15 (tj. 8,8 %).

Otázka číslo 28: Proběhla novela zákona č. 96/2004 ?

Tabulka č. 35 Novela zákona č. 96/2004 Sb.

	<i>Absolutní četnost</i>	<i>Relativní četnost</i>
<i>Ano</i>	14	9,3%
<i>Ne</i>	31	20,7%
<i>Nevím</i>	105	70,0%
<i>Celkem</i>	150	100,0%

Graf č. 35 Novela zákona č. 96/2004 Sb.

Otázka č. 28 zjišťuje znalost respondentů, zda proběhla novela zákona č. 96/2004. Správně odpovědělo na tuto otázku 31 dotazovaných (tj. 20,7%) z celkového množství 150 respondentů. Špatně odpovědělo 119 (tj. 79,3 %) respondentů. Výsledky plynoucí z této otázky jsou využity při vyhodnocování 4. cíle.

12 DISKUZE

Prvním cílem bylo zjistit postoj všeobecných sester k celoživotnímu vzdělávání s využitím hypotézy: „*předpokládám, že většina dotazovaných sester se chce vzdělávat ve svém profesionálním růstu*“

Na základě analýzy výsledků vyplynulo, že 80 % dotazovaných všeobecných sester považuje své vzdělávání za důležité a 77,3 % má zájem navštěvovat vzdělávací akce. 57,4 % nelékařských pracovníků navštěvuje vzdělávací akce ve svém volném čase. Nejčastější frekvence návštěvnosti odborných akcí je 1-5krát za rok, což je 80,6 % dotazovaných. Z mínění zdravotníků je zřejmé, že pro všeobecné sestry na standardním oddělení je dostatečné střední zdravotnické vzdělání. Tento názor sdílí 56,7 % respondentů.

Hypotéza, že většina dotazovaných sester se chce vzdělávat ve svém profesionálním růstu, se mi potvrdila a cíl byl splněn.

Druhým cílem bylo zjistit oblíbené formy celoživotního vzdělávání všeobecných sester. K tomuto cíli byla stanovena hypotéza: „*očekávám, že více „mladších“ sester do 10 let praxe bude preferovat vysokoškolské vzdělání, oproti „starším“ sestrám s praxí ve zdravotnictví nad 10 let, které budou dávat přednost seminářům, konferencím, stážím, sympóziím, publikacím v odborné literatuře před kvalifikačním vzděláváním.*“

Aby tohoto cíle mohlo být dosaženo, rozdělila jsem respondenty na dvě skupiny. Skupinu „mladších“ sester s praxí do 10 let ve zdravotnictví a skupinu „starších“ sester s praxí ve zdravotnictví nad 10 let.

Z výsledků plyne, že skupina „mladších“ sester má zájem o vzdělávání na vysoké škole v 73,3 %, oproti skupině „starších“ sester, kde je zájem o studium na vysoké škole v 29,3%. Vzdělávací akce ve skupině „starších“ sester upřednostňuje 73,9 %, kdežto ve skupině „mladších“ sester má zájem o vzdělávací akce 48,1 % dotazovaných.

Potvrdilo se mi, že skupina „mladších“ sester upřednostňuje vysokoškolské studium, oproti „starším“ sestrám, které dávají přednost spíše vzdělávacím akcím. K vyhodnocení hypotézy č. 2 byl využit statistický test chí-kvadrát, z něhož vyplynulo, že statistická významnost sledované závislosti je značná a můžeme se přiklonit k alternativní hypotéze.

Třetím cílem bylo zjistit vliv finanční náročnosti na volbu odborných seminářů v celoživotním vzdělávání. Pro určení cíle byla zvolena tato hypotéza: „*očekávám, že více jak 50% sester je limitováno finanční stránkou při výběru druhu odborných seminářů v celoživotním vzdělávání.*“

Z vyhodnocených odpovědí bylo zjištěno, že 66 % respondentů je omezováno finanční náročností při výběru druhu odborných seminářů. Nejvíce dotazovaných (46,7 %) odpovědělo, že jsou ochotni investovat maximální částku na jednodenní vzdělávací akci 300 Kč.

Přestože 66 % dotazovaných sester uvedlo, že jsou při výběru druhu akce limitovány svými finančními možnostmi, by v 58 % případů byly ochotny investovat větší obnos do vzdělávací akce, která je zaměřena na jejich specializaci.

Čtvrtým cílem bylo zjistit míru znalostí o důvodu zavedení registrace nelékařských zdravotnických pracovníků. K cíli byla stanovena hypotéza: „*nadpoloviční počet sester nemá dostatečné znalosti týkající se registrace nelékařských zdravotnických pracovníků a není srozuměna se zákonem č. 96/2004 Sb.*“

K získání informací potřebných pro vyhodnocení hypotézy jsem si stanovila testové otázky č. 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 a 28 uvedené v dotazníku. Každou správnou odpověď jsem ohodnotila 1 bodem a pokud odpověděli nesprávně, nezískali za položku žádný bod. Po součtu těchto bodů u každého respondenta jsem určila hranici informovanosti.

Pokud získali: - 0 - 4 body - respondenti nebyli dostatečně informováni.

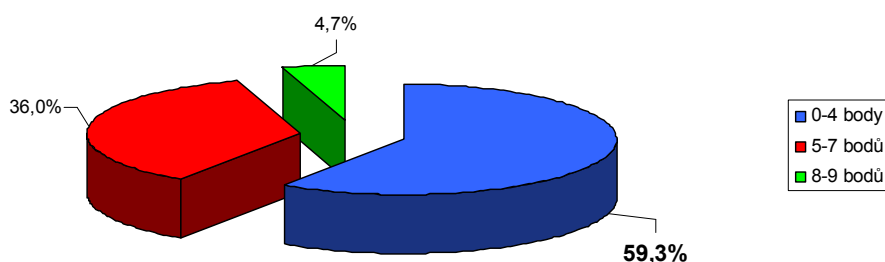
- 5 - 7 bodů - projeví průměrné znalosti

- 8 - 9 bodů - byli zcela informováni o problematice

Tabulka č. 36 Přehled informovanosti všeobecných sester

<i>počet bodů</i>	<i>absolutní četnost</i>	<i>relativní četnost</i>
<i>0-4 body</i>	89	59,3%
<i>5-7 bodů</i>	54	36,0%
<i>8-9 bodů</i>	7	4,7%

Graf č. 36 Přehled informovanosti všeobecných sester

Po sečtení bodů byly získány následující výsledky. Nula až čtyři body získalo 89 (59,3 %) respondentů. Mezi 5 až 7 získanými body bylo 54 (36,0 %) dotazovaných a 8 až 9 bodů získalo 7 (4,7 %) respondentů.

Z výsledků vyplývá, že většina všeobecných sester není dostatečně informovaná, tudíž nemá znalosti, které jsou dnes požadovány k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Všeobecné sestry si v 30 % uvědomují potřebu specializace ve svém zaměstnání. Nutnost vzdělávat se v souladu s registrací považuje 3/4 sester. 1/4 všeobecných sester další vzdělání nepovažuje za důležité a nemá zájem o vzdělávání. Tyto všeobecné sestry mohou být v budoucnu sestrami, které budou pracovat pod odborným dohledem. Ve svém volném čase se vzdělává 60 % všeobecných sester, i přes to, že nespokojeno s kreditním systémem je 89,3 % nelékařů. Příčinou nespokojenosti může být finanční náročnost (uvedlo 34,9 % respondentů), pracovní vytížení (uvedlo 21,2 % respondentů) nebo vzdálenost místa konání (uvedlo 17,8 % respondentů). Všeobecné sestry se učí aktivně vystupovat na vzdělávacích akcích. Důkazem toho je 1/4 dotazovaných, kteří aktivně vystupují. 4/5 dotazovaných všeobecných sester má zájem o informace spojené s registrací a snaží se orientovat v legislativě.

NÁVRHY PRO PRAXI

Z analýzy průzkumu jsem zjistila závažné nedostatky v informovanosti všeobecných sester a všeobecných ošetřovatelů o legislativě týkající se uznávání a získávání způsobilosti k výkonu povolání, tj. v zákoně č. 96/2004 Sb. a příslušných předpisů.

Tento nedostatek ve znalostech jsem zjistila již v průběhu předvýzkumu. Proto jsem realizovala přednášku s názvem Spokojenost s kreditním systémem. Přednáška se konala dne 28. 2. 2008 na konferenci s názvem Faktory ovlivňující spokojenost zdravotníků v prostorách Univerzity T. Bati ve Zlíně. Na této přednášce jsem se věnovala problematice kvalifikačního a postkvalifikačního studia, struktury zdravotnického školství, specializačnímu vzdělávání, celoživotnímu vzdělávání, zákonu č. 96/2004, vyhláškám s ním souvisejících a registraci zdravotnických pracovníků. Prezentace mé přednášky vyvolala živou diskuzi, která potvrzovala špatnou informovanost a nesouhlas se současnou podobou registrace a kreditního systému.

Problematika spojená s legislativou je v současné době velmi aktuální a diskutované téma. Těžce se získávají ucelené informace, většinou se jedná o neúplné, nepřehledné a těžko dostupné zdroje. Chybí přehledné shrnutí dané problematiky.

Z nedostatků, které byly odhaleny praxí, navrhuji možné řešení. Pořádat více seminářů s širokým zaměřením a různou tematikou pro různé specializace. Vyhýbat se konferencím a seminářům s opakující se tematikou. Snížit kreditní body za registrační období ze 40 na 30 kreditů nebo zvýšit kredity za jednotlivé vzdělávací akce. Umožnit, aby převážnou část vzdělávacích akcí platil zaměstnavatel a byly propláceny hodiny strávené na školících akcích.

ZÁVĚR

Je zřejmé, že vzdělávání a jeho kvalita má nezanedbatelnou roli ve všech odvětvích lidských činností, nevyjímaje péči o zdraví člověka. Za účelem vzdělávání vznikly různé druhy institucí a možnosti studia byly odstupňovány. Dnešní doba nabízí různé možnosti získání potřebného vzdělání. První a zároveň základní možností je kvalifikační studium, které umožňují vyšší odborné školy či první stupeň vysokoškolského studia, což je bakalářské vzdělání. Dále se všeobecné sestry mohou vzdělávat postkvalifikačně. Do této skupiny řadíme celoživotní vzdělávání či studium na vyšších stupních vysoké školy. V celoživotním vzděláváním je možné studovat různé specializace nebo pokračovat ve studiu na druhém a třetím stupni studia vysoké školy. Druhým stupněm vysokoškolského studia je míněno navazující magisterské studium a třetím stupněm je doktorandské studium.

Poptávkou a potřebou pro praxi jsou v dnešní době sestry s dlouholetou praxí a vysokoškolským vzděláním. Největším přínosem pro praxi je nejen sestra s dostatečným vzděláním, ale také s dlouholetými zkušenostmi v oblasti péče o klienty. Dovednosti, které nelékař nabude jednáním s lidmi v klinické praxi, lze je získat pouze praxí. Tyto dovednosti lze jen těžko získat výukou ve školách. Naproti tomu některé znalosti a vědomosti jsou nepostradatelné při získávání praktických dovedností a pochopení filozofie svého povolání. I pro veřejnost je vysokoškolsky vzdělaná sestra s praktickými dovednostmi a zkušenostmi nejlepším poskytovatelem individuální péče.

V zákonu č. 96/2004 Sb. je uvedena povinnost celoživotního vzdělávání pro nelékařské zdravotnické pracovníky. V tomto zákonu je také zakotvena registrace, která slouží ke kontrole celoživotního vzdělávání nelékařů a dává klientům jistotu, že péči o ně vykonává pouze kvalifikovaný odborník. Široká veřejnost zdravotníků však má výhrady k určitým bodům registrace. Legislativa pro nelékařské zdravotnické pracovníky je již v praxi čtvrtým rokem. Za období, kdy je tato legislativa zavedená v praxi vyvstaly jednotlivé nedostatky. Těchto nedostatků jsme si vědomi, ale jejich náprava je zdlouhavá a po všech stránkách náročná. Nedostatky vedly k novele zákona. Novela zákona č. 96/2004 je již schválena a podepsána prezidentem České republiky. Přípravuje se její redakční úprava pro uveřejnění ve sbírce zákonů. Účinnost nabude dnem 1. 7. 2008. Ostatní právní předpisy související s novelou zákona jsou v různých fázích přípravy.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografická publikace

- [1] ALEXANDER, M. F., RUNCIMAN, P. J. *Struktura kompetencí všeobecné sestry podle ICN*. 1. vydání. Brno: NCONZO, 2003. 57 s. ISBN: 80-7013-392-9.
- [2] ARCHALOUSOVÁ, A. *Cesta k profesionálnímu ošetřovatelství: Sborník příspěvků I. Slezské konference ošetřovatelství s mezinárodní účastí*. 1. vydání. Opava: Slezská univerzita v Opavě. Filozoficko-přírodovědecká fakulta. Ústav ošetřovatelství, 2006. 109 s. ISBN: 80-7248-388-9.
- [3] ARCHALOUSOVÁ, A. *Cesta k profesionálnímu ošetřovatelství II.: Sborník příspěvků II. Slezské vědecké konference ošetřovatelství s mezinárodní účastí*. 1. vydání. Opava: Slezská univerzita v Opavě. Filozoficko-přírodovědecká fakulta. Ústav ošetřovatelství, 2007. 170 s. ISBN: 978-80-7248-413-3.
- [4] BÁRTLOVÁ, S., HNILICOVÁ, H. *Vybrané metody a techniky výzkumu: Zjišťování spokojenosti pacientů*. 1. vydání. Brno: IDVPZ v Brně, 2000. 118 s. ISBN: 80-7013-311-2.
- [5] HOLČÍK, J., KÁŇOVÁ, P., PRUDIL, L. *Systém péče o zdraví a zdravotnictví: Východiska, základní pojmy a perspektivy*. 1. vydání. Brno: NCONZO, 2005. 186 s. ISBN: 80-7013-417-8.
- [6] HOLEŠINSKÁ, P. *Multioborová, interdisciplinární a mezinárodní kooperace v ošetřovatelství: Neperiodická recenzovaná publikace Mezinárodní konference ošetřovatelství*. 1. vydání. Praha: Grada, 2002. 376 s. ISBN: 80-247-0536-2.
- [7] JAROŠOVÁ, D. *Teorie moderního ošetřovatelství*. 1. vydání. Praha: ISV, 2002. 133 s. ISBN: 80-85866-55-2.
- [8] KAFKOVÁ, V. *Z historie ošetřovatelství*. 1. vydání. Brno: IDVPZ v Brně, 1992. 185 s. ISBN: 80-7013-123-3.
- [9] KARPÍŠEK, Z. *Matematika IV: Statistika a pravděpodobnost*. 2. vydání. Brno: CERM, 2003. 170 s. ISBN: 80-214-2522-9.
- [10] KOZIEROVÁ, B., ERBOVÁ, G., OLIVIEROVÁ, R. *Ošetřovatelství I. díl*. 1. vydání. Martin: Osveta, 1995. 1474 s. ISBN: 80-217-0528-0.

- [11] LINHART, J. Slovník cizích slov: Pro nové století. 1. vydání. Český Těšín: Dialog, 2003. 412 s. ISBN: 80-85843-61-7.
- [12] MADEJOVÁ, L. *Ošetrovatelství pro bakalářské studium I. díl*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita Ostrava. Zdravotně sociální fakulta, 1998. 200 s.
ISBN: 80-7042-316-1.
- [13] MARKOVÁ, E. *Dny Marty Staňkové III.: Vzdělávání sester: současnost a očekávání: Sborník z mezinárodní konference Praha*. 1. vydání. Praha: Galén, 2006. 113 s.
ISBN: 80-7262-434-2.
- [14] MARKOVÁ, E. *Dny Marty Staňkové IV.: Vzdělávání sester a jeho proměny: Sborník z mezinárodní konference Praha*. 1. vydání. Praha: Galén, 2007. 103 s.
ISBN: 978-80-7262-467-8.
- [15] MASTILIAKOVÁ, D. *Úvod do ošetrovatelství I. díl: Systémový přístup*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2003. 187 s. ISBN: 80-246-0429-9.
- [16] IDVPZ v Brně. Česká asociace sester. *České ošetrovatelství 8: Jak se můžeme registrovat v České asociaci sester: Praktická příručka pro sestry*. 1. vydání. Brno: IDVPZ v Brně, ČAS, 2001. 73 s. ISBN: 80-7013-330-9.
- [17] PACOVSKÝ, V. *O moderním ošetrovatelství*. 1. vydání. Praha: Avicenum, 1981. 80 s. ISBN: 08-066-81.
- [18] STAŇKOVÁ, M. *České ošetrovatelství 7: Galerie historických osobností: Praktická příručka pro sestry*. 1. vydání. Brno: IDVPZ v Brně, 2001. 86 s. ISBN: 80-7013-245-5.
- [19] STAŇKOVÁ, M. *České ošetrovatelství 11: Sestra – reprezentant profese: Praktická příručka pro sestry*. 1. vydání. Brno: IDVPZ v Brně, 2002. 78 s. ISBN: 80-7013-368-6.
- [20] STAŇKOVÁ, M. *Základy teorie ošetrovatelství: Učební texty pro bakalářské a magisterské studium*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 1997. 193 s. ISBN: 80-7184-243-5.
- [21] STREJČKOVÁ, A. *Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví: Pro SZŠ obor zdravotnický asistent*. 1. vydání. Praha: Fortuna, 2007. 112 s. ISBN: 978-80-7168-943-0.
- [22] SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE. *Lemon 1: Learning materiál on nursing*. 1. vydání. Brno: IDVPZ, 1997. 160 s. ISBN: 80-7013-234-5.

[23] ŠKUBALOVÁ, J., CHVÁTALOVÁ, H. *Sestra: O životní cestě ženy, která dala svému povolání nový smysl*. 1. vydání. Brno: NCONZO, 2004. 140 s.

ISBN: 80-7013-407-0.

[24] VOKURKA, M. *Praktický slovník medicíny*. 6. vydání. Praha: Maxdorf, 2000. 490 s. ISBN 80-85912-38-4.

Monografie časopisů

[25] ŠIMEK, J. *Vzdělávání sester. Diagnóza v ošetrovatelství*, 2006, roč. 2, č. 1, s. 2. ISSN: 1801-1349.

[26] HOFŠTETROVÁ-KNOTKOVÁ, M. *Něco málo o historii vzdělávání a registrace, Florence*, 2006, č.1, s.15. ISSN: 1801-464X.

Monografie legislativy

[27] *Zákon č. 96/2004 Sb. ze dne 4. února 2004 o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání.*

[28] *Vyhláška č. 423/2004 Sb. ze dne 30. června 2004 o kreditním systému pro vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez přímého vedení nebo odborného dohledu zdravotnických pracovníků.*

[29] *Vyhláška č. 424/2004 Sb. ze dne 30. června 2004 o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.*

[30] *Vyhláška č. 394/2004 Sb. ze dne 24. června 2004 o konání atestační zkoušky, zkoušky k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušky akreditovaných kvalifikačních kurzů, aprobační zkoušky a zkušební řád pro tyto zkoušky.*

[31] *Vyhláška č. 39/2005 Sb., ze dne 11. ledna 2005, o minimálních požadavcích na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského povolání.*

[32] *Nařízení vlády č. 463/2004 Sb. ze dne 28. července 2004, o specializačním vzdělávání.*

[33] *Věstník MZ ČR č. 9/2004 Sb., září 2004 Koncepce českého ošetrovatelství.*

Elektronická monografie

[34] *Česká asociace sester. Kreditní komise.* [online]

URL: <<http://www.cnaa.cz/prezidium/komise-pri-prezidiu/kreditni-komise>>

[cit. 2008-05-16]

[35] *Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů* [online]

URL: <<http://www.nconzo.cz>> [cit. 2008-05-16]

[36] *Sestra.in* [online]

URL: <<http://www.sestra.in/moodle>> [cit. 2008-05-5]

[37] *Wikipedia the free encyclopedia* [online]

URL: <http://sk.wikipedia.org/wiki/Obr%C3%A1zok:Florence_Nightingale.png>

[cit. 2008-05-2]

[38] *Ministerstvo zdravotnictví České republiky* [online]

URL: <<http://www.mzcr.cz>> [cit. 2008-04-16]

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Bc. – Bakalář

ČAS - Česká asociace sester

ČR - Česká republika

ČSČK - Československý Červený kříž

Dis. - Diplomovaný specialista

EU – Evropská unie

FF UK – Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

HOPE – Health Opportunities for Everywhere

ICN – Mezinárodní rada sester

IDVPZ – Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví

IPVZ – Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví

LF – Lékařská fakulta

Mgr. – Magistr

MUDr. – Doktor

MZ – Ministerstvo zdravotnictví

MZČR – Ministerstvo zdravotnictví České republiky

NCONZO – Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů

OSN – Organizace spojených národů

OSVČ – Osoba výdělečně činná

PhD. – Kandidát věd

SZŠ – Střední zdravotnická škola

UK – Univerzita Karlova

VOŠ – Vyšší odborná škola

VOZŠ – Vyšší odborná zdravotnická škola

WHO – World Health Organization

aj. – a jiné

atd. – a tak dále

č. – číslo

např.: - například

r. – rok

tj. – to je

tzv. – takzvaně

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1</i> Stupně zdravotnického vzdělání.....	27
<i>Graf č. 1</i> Rozlišení pohlaví.....	56
<i>Graf č. 2</i> Věkové rozvrstvení	57
<i>Graf č. 3</i> Výše vzdělání.....	58
<i>Graf č. 4</i> Rozlišení všeobecných sester a specializací v oboru	59
<i>Graf č. 5</i> Rozvrstvení typů pracovišť.....	60
<i>Graf č. 6</i> Délka odborné praxe.....	61
<i>Graf č. 7</i> Poměr registrovaných a neregistrovaných sester.....	62
<i>Graf č. 8</i> Názor respondentů na vzdělávání.....	63
<i>Graf č. 9</i> Názor na potřebu vzdělání pro všeobecné sestry.....	64
<i>Graf č. 10</i> Zájem o vzdělávací akce	65
<i>Graf č. 11</i> Počet navštívených akcí za rok	66
<i>Graf č. 12</i> Možnosti navštěvování vzdělávacích akcí.....	67
<i>Graf č. 13</i> Zájem o registraci.....	68
<i>Graf č. 14</i> Názor na registraci	69
<i>Graf č. 15</i> Spokojenost s kreditním systémem.....	70
<i>Graf č. 16</i> Zájem o další vzdělávání.....	71
<i>Graf č. 17</i> Vzdělávání formou VŠ studia	72
<i>Graf č. 18</i> Rozvrstvení zájmu o studium.....	73
<i>Graf č. 19</i> Doplnování odborných znalostí.....	75
<i>Graf č. 20</i> Druhy omezení v účasti na akcích	76
<i>Graf č. 21</i> Podpora zaměstnanců ve vzdělávání	77
<i>Graf č. 22</i> Finance vložené do vzdělávací akce	78
<i>Graf č. 23</i> Volba vzdělávací akce dle financí.....	79

<i>Graf č. 24 Roční výdej v Kč na vzdělávací akce</i>	80
<i>Graf č. 25 Vyhledávání informací.....</i>	81
<i>Graf č. 26 Muž je oprávněn používat označení.....</i>	82
<i>Graf č. 27 K výkonu práce opravňuje</i>	83
<i>Graf č. 28 Dokumenty přikládané k vydání žádosti osvědčení</i>	84
<i>Graf č. 29 Počet kreditů při autorství.....</i>	85
<i>Graf č. 30 Pojednání zákona č. 96/2004 Sb.....</i>	86
<i>Graf č. 31 Sídlo NCONZO</i>	87
<i>Graf č. 32 Průkaz odbornosti.....</i>	88
<i>Graf č. 33 Internetové zdroje</i>	89
<i>Graf č. 34 Zdroj informací o zákoně č. 96/2004 Sb.....</i>	90
<i>Graf č. 35 Novela zákona č. 96/2004 Sb.....</i>	91
<i>Graf č. 36 Přehled informovanosti všeobecných sester</i>	94

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka Počet registrovaných všeobecných sester</i>	42
<i>Tabulka č. 1 Rozlišení pohlaví</i>	56
<i>Tabulka č. 2 Věkové rozvrstvení</i>	57
<i>Tabulka č. 3 Výše vzdělání</i>	58
<i>Tabulka č. 4 Rozlišení všeobecných sester a specializací v oboru</i>	59
<i>Tabulka č. 5 Rozvrstvení typů pracovišť</i>	60
<i>Tabulka č. 6 Délka odborné praxe</i>	61
<i>Tabulka č. 7 Poměr registrovaných a neregistrovaných sester</i>	62
<i>Tabulka č. 8 Názor respondentů na vzdělávání</i>	63
<i>Tabulka č. 9 Názor na potřebu vzdělání pro všeobecné sestry</i>	64
<i>Tabulka č. 10 Zájem o vzdělávací akce</i>	65
<i>Tabulka č. 11 Počet navštívených akcí za rok</i>	66
<i>Tabulka č. 12 Možnosti navštěvování vzdělávacích akcí</i>	67
<i>Tabulka č. 13 Zájem o registraci</i>	68
<i>Tabulka č. 14 Názor na registraci</i>	69
<i>Tabulka č. 15 Spokojenost s kreditním systémem</i>	70
<i>Tabulka č. 16 Zájem o další vzdělávání</i>	70
<i>Tabulka č. 16 a očekávaných četností „O“</i>	71
<i>Tabulka č. 16b dle vzorce $(P-O)^2/O$</i>	71
<i>Tabulka č. 17 Vzdělávání formou VŠ studia</i>	72
<i>Tabulka č. 17 a očekávaných četností „O“</i>	72
<i>Tabulka č. 17b dle vzorce $(P-O)^2/O$</i>	72
<i>Tabulka č. 18 Rozvrstvení zájmu o studium</i>	73
<i>Tabulka č. 18 a očekávaných četností „O“</i>	73

<i>Tabulka č. 18b dle vzorce $(P-O)^2/O$</i>	<i>73</i>
<i>Tabulka č. 19 Doplnění odborných znalostí</i>	<i>74</i>
<i>Tabulka č. 20 Druhy omezení v účasti na akcích</i>	<i>76</i>
<i>Tabulka č. 21 Podpora zaměstnanců ve vzdělávání.....</i>	<i>77</i>
<i>Tabulka č. 22 Finance vložené do vzdělávací akce.....</i>	<i>78</i>
<i>Tabulka č. 23 Volba vzdělávací akce dle financí</i>	<i>79</i>
<i>Tabulka č. 24 Roční výdej v Kč na vzdělávací akce.....</i>	<i>80</i>
<i>Tabulka č. 25 Vyhledávání informací</i>	<i>81</i>
<i>Tabulka č. 26 Muž je oprávněn používat označení</i>	<i>82</i>
<i>Tabulka č. 27 K výkonu práce opravňuje.....</i>	<i>83</i>
<i>Tabulka č. 28 Dokumenty přikládané k vydání žádosti osvědčení</i>	<i>84</i>
<i>Tabulka č. 29 Počet kreditů při autorství.....</i>	<i>85</i>
<i>Tabulka č. 30 Pojednání zákona č. 96/2004 Sb.</i>	<i>86</i>
<i>Tabulka č. 31 Sídlo NCONZO.....</i>	<i>87</i>
<i>Tabulka č. 32 Průkaz odbornosti</i>	<i>88</i>
<i>Tabulka č. 33 Internetové zdroje.....</i>	<i>89</i>
<i>Tabulka č. 34 Zdroj informací o zákoně č. 96/2004 Sb.</i>	<i>90</i>
<i>Tabulka č. 35 Novela zákona č. 96/2004 Sb.</i>	<i>91</i>
<i>Tabulka č. 36 Přehled informovanosti všeobecných sester.....</i>	<i>93</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Legislativní normy dnes a dříve

Příloha P II: Florence Nightingalová

Příloha P III: Nařízení ministerstva vnitra

Příloha P IV: Vzdělávání sester v ČR v roce 2000

Příloha P V: Specializační vzdělávání

Příloha P VI: Obory zabezpečované NCONZO a IPVZ

Příloha P VII: Přehled zdravotnických oborů v ČR

Příloha P VIII: Osvědčení

Příloha P IX: Přehled kreditního systému

Příloha P X: Potvrzení o účasti na vzdělávací akci

Příloha P XI: Osvědčení o způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání v ČR

Příloha P XII: Žádost o zařazení akce do kreditního systému

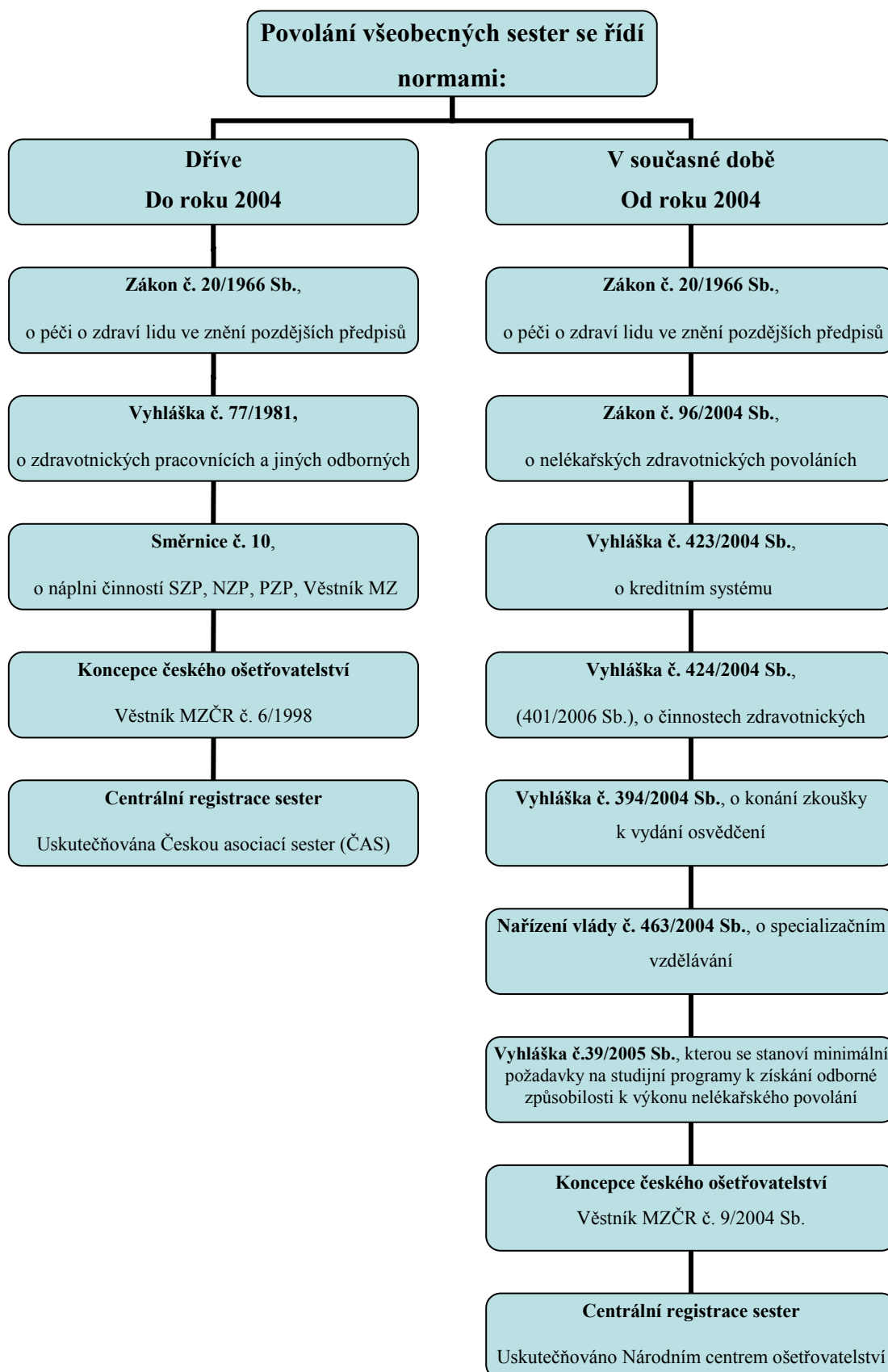
Příloha P XIII: Vzdělávání zdravotnických pracovníků

Příloha P XIV: Dotazník

Příloha P XV: Dotazníkové šetření - Zlín

Příloha P XVI: Dotazníkové šetření - Brno

PŘÍLOHA P I: LEGISLATIVNÍ NORMY DŘÍVE A DNES [Ludvíková, 2008]

PŘÍLOHA P II: FLORENCE NIGHTINGALOVÁ [37]

PŘÍLOHA P III: NAŘÍZENÍ MINISTERSTVA VNITRA [8]

Nařízení ministerstva vnitra ze dne 25. června 1914 čís. 139 ř. z. O ošetřování nemocných z povolání provozovaném, str. 253-266

Podle nejvyššího zmocnění ze dne 17. června 1914 nařizuje se na základě §§ 1 a 2 zákona ze dne 30. dubna 1870, ř. z. čís. 68, o organizaci veřejné zdravotní služby takto:

Oddíl I.

Výcvik v ošetřování nemocných

§1.

Školy pro ošetřování nemocných.

Otevření škol pro odborný výcvik v ošetřování nemocných musí být schváleno ministerstvem vnitra.

Schválení smí se udělit toliko s podmínkou, že škola pro ošetřování nemocných vyhovuje předpisům toho nařízení.

§2.

O připojení škol k nemocnicím neb ošetřovacím ústavům.

Škola pro ošetřování nemocných musí být spojena s nemocnicí, ve které jest zajištěn praktický výcvik ve všech alespoň nejdůležitějších oborech ošetřování nemocných, v posléz uvedeném případě musí být postaráno o praktický výcvik ve zbývajících oborech v jiných nemocnicích neb ošetřovacích ústavech.

§3.

Správce a osoby vyučující.

Řídící lékař nemocnice, z nichž škola pro ošetřování nemocných jest spojena, řídí a dozírá na odborný výcvik. K ustanovení každé vyučovací osoby jest zapotřebí, aby bylo schváleno ministerstvem vnitra

Bezprostřední dozor a osobní vedení žákyň náleží představené školy, která bude jmenována vydržovatelem školy neb osobami jinak k tomu oprávněnými.

Vzdělávají-li se na škole žákyně duchovního a světského stavu může pro příslušnice onoho stavu, k němuž představená školy podle předchozího odstavce jmenovitě nenále-

ží, býti zřízena zvláštní představená školy k tomuto stavu přináležející. Pro žákyně duchovního stavu bude ustanovena duchovními představenými.

§4.

Přijímací podmínky pro žákyně.

Jako žákyně školy mohou býti přijaty toliko osoby, které:

1. Mají rakouské státní občanství
2. dokončili 18. rok života a pokud jsou nezletilé, předloží prohlášení souhlasu otceva nebo poručenského úřadu
3. prokáží bezúhonnost života
4. mají tělesnou s duševní způsobilost pro povolání ošetřovati nemocné
5. prokáží, že odbyly s úspěchem měšťanskou školu, nebo že mají přiměřené všeobecné vzdělání
6. že nemusí pečovat o nezletilé dítě nebo vésti vlastní domácnost

Osoby duchovního stavu budou přijaty na žádost svého řádového představenstva a za souhlasu svých duchovních představených.

§5.

Kterak se rozhoduje o přijetí.

Komise skládající se ze zemského zdravotního referenta nebo jeho náměstka, lékařského správce nemocnice, se školou pro ošetřování nemocných spojené a představené školy rozhodne o přijetí za základě posudku podmínek v § 4 vypočtených.

Do komise, která rozhoduje o přijetí do školy vydržované výhradně Rakouskou společností Červeného kříže, může tato společnost vyslati 2 členy.

Komise může požadavek duševní způsobilosti a přiměřeného všeobecného vzdělání (§ 4, čl.4 a 5) zjistiti vykonáním přijímací zkoušky.

§6.

Doba výcviku. Vyučovací předměty.

Odborný výcvik ve škole pro ošetřování nemocných obsahuje rok učební a rok zkušební. Žákyně mají po dobu učebního roku název „žákyně ošetřovatelství“, po uplynutí učebního roku „ošetřovatelka na zkoušku“.

Žákyně ošetrovatelství jsou účastny teoretického vyučování a praktických cvičení. Vyučování a cvičení vztahují se na následující předměty: nauka o stavbě lidského těla, nauka o činnosti orgánů, základy všeobecné nauky o nemocech včetně nemocí nakažlivých, všeobecnou zdravotní vědu a zdravotní vědu nemocniční, potírání nakažlivých nemocí, všeobecnou techniku ošetrování nemocných, praktický návod ve zvláštním ošetření při vnitřních nemocech, praktické pokyny v provozování domácnosti a kuchyně atd.

Ošetrovateľek na zkoušku užívá se v nemocnicích nebo jiných ošetrovateľských ústavoch na oddeleniach pro vnitřní a chirurgické nemoci, nemoci kojenců, dětské, ženské, kožní, nakažlivé a duševní, pro kojence a šestinedělky. Po čas zkušebního roku učebná látka soustavně se opakuje a zevrubně probírá.

Pro osoby duchovního stavu může na žádost jejich řádového představenstva ministerstvo vnitřní dáti svolení, aby vykonaly zkušební rok zcela nebo částečně v jiné než se školou spojené nemocnici, má-li tato jiná nemocnice zvláštní oddělení pro nemoci, v jejichž ošetrování praktický výcvik má ještě nastati, a je-li postaráno o soustavné opakování a zevrubné probírání učebné látky vhodnými vyučovacími osobami.

Při výcviku buď brán zřetel na postavení ošetrovateľů nemocných jako pomocných sil lékařůvých a podmíněné tím omezení učebné látky.

§ 7.

Diplomová zkouška.

Průkaz odborné způsobilosti z povolání ošetrovateľi nemocné podává se zkouškou (diplomovou zkouškou), diplomová zkouška zahrnuje v sobě předměty v § 6 uvedené, popřípadě s omezením v článku 6, odst. 2. naznačeným.

Diplomová zkouška skládá se z ústní a praktické zkoušky. Čas diplomových zkoušek určí počátkem každého roku politický zemský úřad tím způsobem, aby mezi dvěma zkušebními lhůtami byla doba alespoň šesti měsíců. Zkouška se koná v místě školy.

§ 8.

Zkušební komise.

Zkušební komise skládá se pro každou školu pro ošetření nemocných:

1. ze zemského zdravotního referenda nebo jeho náměstka jako předsedy

2. z řídicího lékaře nemocnice, s nímž škola pro ošetřování nemocných a dvou jiných lékařů, kteří ochotu k tomu prohlásili.

Členy zkušební komise pod č. 3 uvedené jmenuje zemský náčelník na dobu tří let.

Ke každé zkoušce může vyslati ministr vnitra úředního lékaře, Rakouská společnost ČK pak lékařského delegáta; oba mají právo dávatí otázky. Představená školy smí být přítomna každé zkoušce žákyň, které podle § 3 jsou podřízeny jejímu dozoru a vedení.

Zašlo-li by něco některého člena zkušební komise, povolá politický úřad zemský na jeho místo některého lékaře, jenž bydlí v místě zkoušky a prohlásí se k tomu ochotným.

Zkušební komise rozhoduje většinou hlasů. Při rovnosti hlasů rozhoduje předseda.

§ 9.

O přípuštění k diplomové zkoušce.

Nárok na přípuštění k diplomové zkoušce mají během jednoho roku po dokončeném výcviku ve škole pro ošetřování nemocných všechny ošetřovatelky na zkoušku (§ 6, odst. 2), které vyhovují podmínkám § 4 a mají zvláštní spolehlivost důvěryhodnost, které jinak k ošetřování nemocných z povolání jest třeba. Aby se mohly posouditi tyto uvedené okolnosti, buď žádostem za přípuštění připojeno vyjádření představené školy, jejímuž dozoru a vedení žadatelka dle § 3 jest podřízena; u osob duchovního stavu mimoto pak vyjádření příslušného církevního řádu.

O přípuštění ke zkoušce rozhoduje politický úřad zemský. Zkouška může se opakovati toliko jednou a toliko při nejbližší zkušební lhůtě, pokračuje-li žadatelka v mezidobí alespoň šest měsíců ve svém výcviku jako ošetřovatelka na zkoušku. Pro opětné přípuštění platí předchozí ustanovení tohoto paragrafu.

§ 10.

Diplom.

O zkoušce s úspěchem vykonané vydá se diplom pro ošetřování nemocných z povolání provozovaném.

Majitelka diplomu má právo užívati titulu „diplomovaná ošetřovatelka nemocných“

§ 11.

Slib vykonávati ošetřování nemocných ve válce a při epidemiích.

Diplomovaným ošetřovatelkám nemocných jest volno, vykonati u politického úřadu písemně slib, že jsou ochotny během určité doby alespoň tři let ve válce vojenské zdravotní správě, při epidemiích, jakož i při jinakém vyskytnutí se nemoci ve velkém rozsahu státní zdravotní správě býti k službám pro ošetřování zraněných a nemocných a že při výkonu těchto služeb chtějí se podrobiti rozkazům vojenského úřadu nebo zdravotního úřadu státního.

§ 12.

Čestný odznak.

Diplomované ošetřovatelky nemocných, pokud na základě slibu podle § 11 vykonaného nebo později alespoň na jeden rok obnoveného vázány jsou povinnostmi § 11 uvedenými, mají právo nositi „čestný odznak pro diplomované ošetřovatelky nemocných“, který jim vydá zemský náčelník.

§ 13.

Odměna za ošetřování nemocných ve válce a při epidemiích.

Ošetřovatelky podle § 11 k výkonu ošetřování nemocných svolané obdrží po dobu svého zaměstnání zaopatření; byt, cestovní útraty a – pokud není zajištěno další vyplácení dosavadního služného – plat na hotovosti, jehož výměra státní správou pro jednotlivá správní území bude stanovena a čas od času vyhlášena.

§ 16.

Ošetřovatelé nemocných.

Osoby mužského pohlaví mohou lékařským správcem nemocnice se školou pro ošetřování nemocných spojené za souhlasu ostatních v § 5, odst. 1. uvedených osob býti připuštěny k odbornému výcviku za podmínek § 4, článku 1-5 uvedených.

PŘÍLOHA P IV: VZDĚLÁVÁNÍ SESTER V ČR V ROCE 2000 [16]

Typ školy	Počet	Věková kategorie při vstupu	Předchozí všeobecné vzdělání	Délka studia	Studijní obory
Střední zdravotnická škola	45	15	9 let	4 roky	všeobecná sestra
Střední a vyšší zdravotnická škola	27	na střední školu – 15	9 let	4 roky	všeobecná sestra
					na vyšší školu – 19
		3 roky	- diplomovaná porodní asistentka		
		3 roky	- diplomovaná psychiatrická sestra		
		3 roky	- diplomovaná dětská sestra		
		2 roky	- diplomovaný záchranář		
2 roky	- diplomovaná sestra pro intenzivní p.				
Vyšší zdravotnická škola	2	19	13 let	3 roky	- diplomovaná všeobecná sestra
				3 roky	- diplomovaná porodní asistentka
				3 roky	- diplomovaná psychiatrická sestra
				3 roky	- diplomovaná dětská sestra
				3 roky	- diplomovaný záchranář
				2 roky	- diplomovaná sestra pro intenzivní p.

PŘÍLOHA P V: SPECIALIZAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ [35]

Specializační vzdělávání nelékařských zdravotnických oborů dle zákona č. 96/2004 Sb.

1. Aplikovaná fyzioterapie
2. Fixní a snímatelné náhrady
3. Lékařská mikrobiologie
4. Klinická biochemie
5. Lékařská imunologie
6. Perioperační péče
7. Histologie
8. Hematologie a transfuzní služba
9. Organizace a řízení ve zdravotnictví
10. Ošetrovatelská péče v anesteziologii, resuscitaci a intenzivní péči
11. Ošetrovatelská péče v pediatrii
12. Ošetrovatelská péče v pediatrii se zaměřením na ošetrovatelskou péči ve vybraných klinických oborech
13. Ošetrovatelská péče v pediatrii se zaměřením na intenzivní péči v neonatologii
14. Ošetrovatelská péče v pediatrii se zaměřením na intenzivní péči v pediatrii
15. Ošetrovatelská péče ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetrovatelskou péči o pacienty s onemocněním pohybového aparátu
16. Ošetrovatelská péče ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetrovatelskou péči o pacienty s onkologickým onemocněním
17. Ošetrovatelská péče ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetrovatelskou péči o pacienty s diabetem mellitem
18. Ošetrovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech se zaměřením na

- ošetřovatelskou péčí o pacienty s alergickým a imunodeficitním onemocněním
19. Ošetřovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetřovatelskou péči o pacienty v chirurgických oborech
 20. Ošetřovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetřovatelskou péči o pacienty s neurologickým onemocněním
 21. Ošetřovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetřovatelskou péči o pacienty s infekčním onemocněním
 22. Ošetřovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetřovatelskou péči o pacienty s dermatovenerologickým onemocněním
 23. Ošetřovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetřovatelskou péči o pacienty s kardiovaskulárním onemocněním
 24. Ošetřovatelská péče o pacienty ve vybraných klinických oborech se zaměřením na ošetřovatelskou péči o pacienty v gerontologii

PŘÍLOHA P VI: OBORY ZABEZPEČOVANÉ NCONZO A IPVZ [35]

NCONZO je pověřenou institucí pro tyto obory:

1. všeobecná sestra s výjimkou klinické perfuziologie
2. porodní asistentka
3. ergoterapeut
4. radiologický asistent
5. zdravotní laborant
6. zdravotně sociální pracovník
7. optometriska
8. ortoptista
9. asistent ochrany veřejného zdraví
10. protetik
11. nutriční terapeut
12. zubní technik
13. dentální hygienistka
14. zdravotnický záchranář
15. farmaceutický asistent
16. fyzioterapeut
17. odborný pracovník v ochraně veřejného zdraví
18. organizace a řízení

IPVZ je pověřenou institucí pro tyto obory:

1. biomedicínský technik
2. všeobecná sestra v oboru klinická perfuziologie
3. klinický psycholog
4. klinický logoped
5. radiologický fyzik
6. odborný pracovník v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků
7. biomedicínský inženýr

PŘÍLOHA P VII: PŘEHLED ZDRAVOTNICKÝCH OBORŮ V ČR [38]

Přehled akreditovaných zdravotnických magisterských a bakalářských studijních oborů, jejichž absolvováním se získává způsobilost k výkonu zdravotnického povolání na základě souhlasného stanoviska Ministerstva zdravotnictví (ke dni 1. ledna 2008)

Vysoká škola polytechnická Jihlava, Ústav zdravotnických studií				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatel- ství	Porodní asis- tentka	prezenční	porodní asistentka	31.7.2007
Západomoravská vysoká škola, Třebíč, p.o.s.				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Specializace ve zdravot- nictví	Zdravotnický záchranář	prezenční	zdravotnický záchranář	10.5.2006
bakalářský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	7.2.2007
Husův institut teologických studií, c.p.o., Praha 6, Bubeneč				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	14.4.2006
Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	kombinovaná	všeobecná sestra	18.7.2007
bakalářský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	3.3.2005
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií				
Studijní program	Obor	Forma studia	Způsobilost v oboru	Vydané dne

(bakalářský/ magisterský)		(pre- zenč./kombinov.)		
bakalářský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	7.1.2004
bakalářský Ošetřovatel- ství	Porodní asis- tentka	prezenční	porodní asistentka	7.1.2004
Technická univerzita Liberec, Ústav zdravotnických studií				
Studijní pro- gram (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	6.10.2005
Univerzita Pardubice, Fakulta zdravotnických studií, Fakulta chemicko-technologická				
Studijní pro- gram (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	3.11.2001 a 5.1.2006
bakalářský Ošetřovatel- ství	Porodní asis- tentka	prezenční	porodní asistentka	8.11.2001 a 5.1.2006
bakalářský Specializace ve zdravot- nictví	Zdravotnický záchranář	prezenční	zdravotnický záchranář	31.10.2007
navazující magisterský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	27.1.2005
Vysoká škola v Plzni, o.p.s.				
Studijní pro- gram (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Specializace ve zdravot- nictví	Zdravotnický záchranář	prezenční	zdravotnický záchranář	5.1.2006
bakalářský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	10.5.2005
bakalářský	Všeobecná	kombinovaná	všeobecná sestra	10.5.2005

Ošetřovatelství	sestra			
bakalářský Ošetřovatelství	Porodní asistentka	prezenční	porodní asistentka	17.6.2002 a 31.1.2007
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	19.7.2001
Vysoká škola zdravotnická, o.p.s. Duškova 7, Praha 5				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (prezenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	31.3.2004
bakalářský Ošetřovatelství	Porodní asistentka	prezenční	porodní asistentka	31.3.2004
Jihočeská univerzita České Budějovice, Zdravotně sociální fakulta, Biologická fakulta				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (prezenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelství	Porodní asistentka	kombinovaná	porodní asistentka	27.4.2005
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	6.6.2000 a příloha 15.1. 2002
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	kombinovaná	všeobecná sestra	27.4.2005
bakalářský Specializace ve zdravotnictví	Zdravotnický záchranář	prezenční	zdravotnický záchranář	10.3.2005
navazující magisterský Ošetřovatelství	Ošetřovatelství	prezenční	všeobecná sestra	16.3.2004
bakalářský Ošetřovatelství	Porodní asistentka	prezenční	porodní asistentka	13.7.2001

magisterský navazující Ošetřovatelství	Ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech	prezenční	Management v ošetřovatelství, Mentor ošetřovatelství, Ošetřovatelská péče v oborech specializačního vzdělávání	23.5.2007
---	---	-----------	--	-----------

Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta

Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	kombinovaná	všeobecná sestra	20.3.2006
magisterský navazující Ošetřovatelství	Ošetřovatelství	prezenční	specializovaná způsobilost - všeobecná sestra pro obory: Ošetřovatelská péče v pediatrii, Ošetřovatelská péče ve vybraných klinických oborech	15.10.2007
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	19.10.2000 a dodatek 10.12.2001 a 20.10.2005
bakalářský Ošetřovatelství	Porodní asistentka	kombinovaná	porodní asistentka	30.4.2007
bakalářský Ošetřovatelství	Porodní asistentka	prezenční	porodní asistentka	19.10.2000 a dodatek 10.12.2001 a 20.10.2005
bakalářský Specializace ve zdravotnictví	Zdravotnický záchranář	prezenční	zdravotnický záchranář	7.1.2004 a 11.7.2007

Univerzita Karlova v Praze – 1. lékařská fakulta

Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský	Všeobecná	prezenční	všeobecná sestra	23.11.2006

Ošetřovatelsví	sestra			
bakalářský Ošetřovatelsví	Všeobecná sestra	kombinovaná	všeobecná sestra	23.11.2006
bakalářský Ošetřovatelsví	Ošetřovatelsví	prezenční a kombinovaná	všeobecná sestra	28.2.2001
Univerzita Karlova v Praze – 2. lékařská fakulta				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelsví	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	10.3.2003 a 18.7.2007
Univerzita Karlova v Praze – 3. lékařská fakulta				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelsví	Všeobecná sestra	kombinovaná	všeobecná sestra	21.2.2006
bakalářský Ošetřovatelsví	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	13.11.2001 a 18.10.2005
Univerzita Karlova v Praze – Lékařská fakulta v Hradci Králové				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelsví	Všeobecná sestra	kombinovaná	všeobecná sestra	20.10.2005
bakalářský Ošetřovatelsví	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	26.11.2003
bakalářský Ošetřovatelsví	Porodní asistentka	prezenční	porodní asistentka	26.11.2003
bakalářský	Ošetřovatelsví	kombinovaná	všeobecná sestra	7.2.2001

Ošetřovatelství	ství			příloha 25.4.2001
Univerzita Karlova v Praze – Fakulta humanitních studií v Praze				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	31.5.2005
Univerzita Palackého v Olomouci				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	16.9.2000 a 13.5.2004
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	kombinovaná	všeobecná sestra	31.1.2007
navazující magisterský Ošetřovatelství	Dlouhodobá ošetřovatelská péče u dospělých	prezenční	všeobecná sestra	8.2.2002
bakalářský Ošetřovatelství	Porodní asistentka	prezenční	porodní asistentka	8.2.2002
Univerzita J.E.Purkyně v Ústí nad Labem				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	16.3.2004
bakalářský Ošetřovatelství	Porodní asistentka	prezenční	porodní asistentka	17.12.2003 a 18.7.2007
Masarykova univerzita v Brně				
Studijní program (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobilost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatelství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	18.1.2002 a

				24.11.2006
bakalářské Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	kombinovaná	všeobecná sestra	24.11.2006
bakalářský Ošetřovatel- ství	Porodní asis- tentka	prezenční	porodní asistentka	6.6.2002 a 7.11.2006
neuniverzitní Vysoká škola J. Podsedníka v Brně				
Studijní pro- gram (bakalářský/ magisterský)	Obor	Forma studia (pre- zenč./kombinov.)	Způsobnost v oboru	Vydané dne
bakalářský Ošetřovatel- ství	Všeobecná sestra	prezenční	všeobecná sestra	20.11.2002
bakalářský Ošetřovatel- ství	Porodní asis- tentka	prezenční	porodní asistentka	20.11.2002

PŘÍLOHA P VIII: OSVĚDČENÍ

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

na základě předložených dokumentů rozhodlo o vydání

OSVĚDČENÍ *k výkonu zdravotnického povolání* *bez odborného dohledu*

v oboru **všeobecná sestra**

paní **Eva Ludvíková**

narozena - datum a místo 26. 5. 1984 Hustopeče

s platností do 10. 4. 2010

registrační číslo 005-0106-1836

podle § 67 a dále podle § 93 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních) a podle § 46 a následujících zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů

k označení své odbornosti může připojit též označení „Registrovaný(á)“

10. 4. 2006
datum

za Ministerstvo zdravotnictví

PŘÍLOHA P IX: PŘEHLED KREDITNÍHO SYSTÉMU [Ludvíková, 2008]

Formy vzdělávání	Vzdělávací aktivity	Počet kreditů	
		Za počínající den	Maximálně za 1 registrační období
Inovační kurzy	Absolvování kurzu	1	15
Odborné stáže v akreditovaném zařízení	Odborná stáž	1	15
Školící akce	Účast na školících akcích	1	10
Účast na konferencích, kongresech, sympoziích	Pasivní účast	3	
	Aktivní účast – autor	15	
	Aktivní účast - spoluautor	10	Neomezeno
	Autor článku	15	---
Publikační činnost	Spoluautor článku	10	
	Autor i spoluautor učebnic, skript atd.	25	
	Do 1 dne	4	25
Pedagogická činnost	2-5 dní	7	
	Nad 5 dní	15	
Vědecko-výzkumná činnost	Výzkum v ošetřovatelství		25
Studium	VOŠ, VŠ, specializační studium		25

Při absolvování vzdělávacích akcích v cizině nebo při vedení kurzu v cizím jazyce jsou kredity navýšeny o **30%**.

PŘÍLOHA P X: POTVRZENÍ O ÚČASTI NA VZDĚLÁVACÍ AKCI

Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví

100 05 Praha 10, Ruská 85, tel. 271 019 111
140 00 Praha 4, Budějovická 15, tel. 261 092 111, fax 261 260 619

V Praze dne 11.10.2007

P O T V R Z E N Í

Potvrzujeme, že pan/paní Eva LUDVÍKOVÁ, narozen(a) 26.5.1984
absolvoval(a) od 11.10.2007 do 12.10.2007 akci:

Konference - Vzdělávání ve zdravotnictví

Profesní a odborová unie zdravotnických pracovníků Čech, Moravy a Slezska přiděluje za účast 6 kreditů.

PhDr. Jana Krejčíková, Ph.D.
Odborný vedoucí

Institut
postgraduálního vzdělávání
ve zdravotnictví
studijní oddělení
140 00 Praha 4, Budějovická 15

PŘÍLOHA P XI: OSVĚDČENÍ O ZPŮSOBILOSTI K VÝKONU ZDRAVOTNICKÉHO POVOLÁNÍ V ČR

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Č. j.: UZK 1231 - 114/2005

ROZHODNUTÍ

o uznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání pro státní příslušníky členských států Evropské unie, pro státní příslušníky podle Dohody o Evropském hospodářském prostoru a Dohody mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy a Švýcarskou konfederací, kteří získali způsobilost k výkonu zdravotnického povolání v jiném členském státě než v České republice

Ministerstvo zdravotnictví rozhodlo v souladu s článkem 4 odst. 1 a 2 a článkem 18b)

Směrnice rady č. 77/452/EHS, ve znění pozdějších právních předpisů Evropského společenství a podle § 46 a násl. zákona č. 71/1967 Sb.; o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, o žádosti, kterou podal(a)

jméno a příjmení

dřívější příjmení

narozen(a) - datum a místo

Slovenská republika

takto:

Ministerstvo zdravotnictví **uznává** odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání na území České republiky bez odborného dohledu (registrační číslo 005-0042-7224)

v oboru

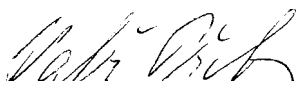
všeobecná sestra

Na základě žádosti ze dne 30. 5. 2005 a posouzení předložených dokladů Ministerstvo zdravotnictví České republiky rozhodlo o uznání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání na území České republiky, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podle § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení ve znění pozdějších předpisů, podat Ministerstvu zdravotnictví rozklad, a to do 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví.

V Praze dne 31. 10. 2005

.....
za Ministerstvo zdravotnictví

PŘÍLOHA P XII: ŽÁDOST O ZAŘAZENÍ AKCE DO KREDITNÍHO SYSTÉMU [34]

ŽÁDOST O ZAŘAZENÍ AKCE DO KREDITNÍHO SYSTÉMU

(dle vyhlášky MZ ČR č. 423/ 2004 Sb.)

Název zdravotnického zařízení / instituce / právnické / fyzické osoby pořádající vzdělávací akci, včetně garanta akce:

Adresa k odeslání dokladu:

Telefon: / Fax:

E-mail:

Typ vzdělávací akce podle citované vyhlášky (zaškrtněte):

Školící akce Seminář

(2 hodiny teorie pro zaměstnance pořadatele – 1 kredit pasivní účast, 4 kredity přednášející)

Konference Kongres Symposium

(4 hodiny teorie; eventuálně denně; nejen pro zaměstnance pořadatele – 3 kredity pasivní účast, 15 kreditů aktivní účast, 10 kreditů spoluautorství – nejvýše dva)

Odborný kurz

(Na sebe navazující školící akce jejichž podmínkou je absolvování předchozí, popřípadě další akce – 1 kredit za každý započatý den, přednášející od 4 do 7 kreditů podle délky kurzu ve dnech)

Název vzdělávací akce:

Komu je akce určena (dle Zákona č.96/2004 Sb.) zaškrtněte:

☐ Všeobecná sestra	☐ Zubní technik
☐ Porodní asistentka	☐ Dentální hygienista
☐ Zdravotní laborant	☐ Zdravotnický záchranář
☐ Asistent ochrany veřejného zdraví	☐ Farmaceutický asistent
☐ Nutriční terapeut	☐ Zdravotně sociální pracovník
☐ Ortoptista	

Datum vzdělávací akce:

Počet hodin teorie:

Prosím přiložte program vzdělávací akce!

Datum:

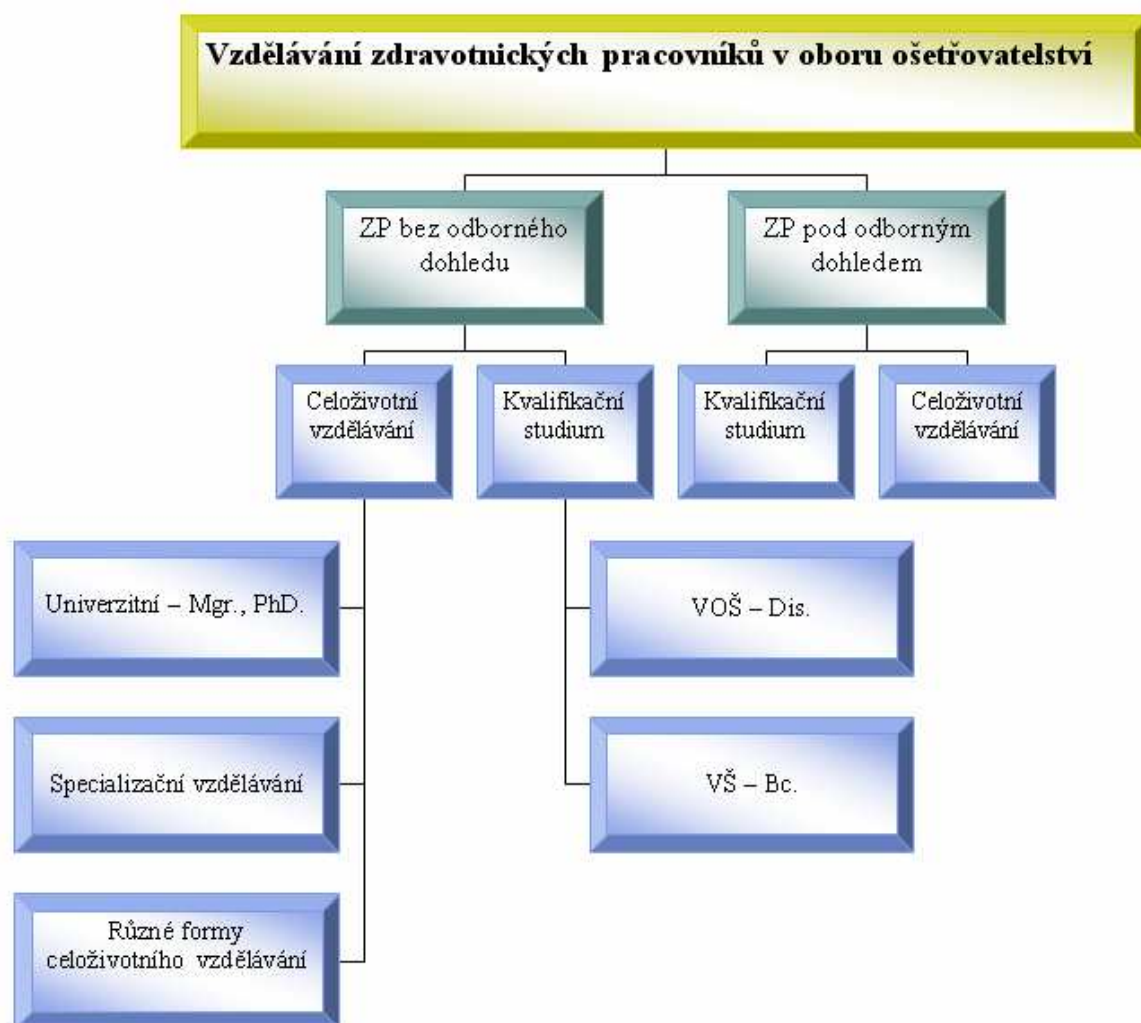
Razítko instituce a podpis

Vyplní ČAS

Vzdělávací akce zařazena do kreditního systému dne:

Registrační číslo akce:

PŘÍLOHA P XIII: VZDĚLÁVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ [Ludvíková, 2008]

PŘÍLOHA P XIV: DOTAZNÍK

DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Eva Ludvíková a jsem studentkou 3. ročníku Univerzity T. Bati ve Zlíně, obor všeobecná sestra.

V rámci své bakalářské práce chci zjistit „oblíbenost kreditního systému v celoživotním vzdělávání“.

Prosím o vyplnění anonymního dotazníku, který bude použit jen pro studijní účely. Dotazník má část A – identifikační, část B – zjišťovací položky. Odpovědi zakřížkujte, pokud bude více možností, bude uvedeno za určitou otázkou.

Srdečně Vám děkuji za vyplnění dotazníku.

Eva Ludvíková

Studentka UTB ve Zlíně

ČÁST A:

1. Vaše pohlaví?

- Muž Žena

2. Věk:

- 19-24 let 25-30 let 31-36 let 37-42 let
 43-48 let 49-54 let 55-60 let 60 a více

3. Jaké máte dokončené vzdělání?

- střední zdravotnická škola vyšší odborná škola
 bakalářské studium magisterské studium
 doktorandské studium jiné

4. Jaká je Vaše specializace? (možnost více odpovědí)

- všeobecná sestra dětská sestra sestra pro psychiatrii
 sestra pro intenzivní péči zdravotnický záchranář porodní asistentka
 jaká?

5. Na kterém oddělení nyní pracujete?

- standardní ošetrovatelská jednotka: chirurgická gerontologická
 interní onkologická
- vybrané klinické obory (oční odd., kožní odd.)
- JIP ARO jiné

6. Jaká je délka Vaší odborné praxe?

- do 1 roku 2-5 let 6-10 let 11-15 let
 16-20 let 21-25 26 a více let

7. Jste registrován/a?

- ano ne v jednání

ČÁST B:

Vzdělávací akcí je míněno: kurzy, semináře, konference, meetingy, stáže, publikační činnost, pedagogická činnost atd.

1. Považujete vzdělávání za důležité?

- ano, v rámci profesního růstu ano, vzdělávání vyžaduje můj zaměstnavatel
 ne jiné.....

2. Jaké vzdělávání je dle Vašeho názoru pro všeobecné sestry na standardním oddělení dostačující?

- střední zdravotnická škola vyšší odborná škola
 vysoká škola specializace v oboru
 jiné

3. Máte zájem se účastnit vzdělávacích akcí?

- ano ne nevím

4. Kolikrát ročně navštěvujete odborné akce (v průměru)?

- ani jednou 1-5x/rok 6-10/rok více než 10x/rok

5. Kdy navštěvujete vzdělávací akce? (můžete zaškrtnout více odpovědí)

- ve svém volném čase v pracovní době (součást pracovní doby)
- uvolnění od zaměstnavatele (neplacené) čerpání dovolené
- jiné

6. Registrovala byste se, i kdyby to nebylo povinné?

- ano, myslím si, že je důležitá ano, ale jen pokud by ji vyžadoval zaměstnavatel
- ne, není nutná jiné

7. Registrace je z vašeho pohledu:

- motivující ke vzdělávání pozitivní, protože nepracuji pod dohledem
- nutnost, jelikož ji vyžaduje můj zaměstnavatel zbytečnost
- jiné.....

8. Jste spokojen/a s kreditním systémem?

- ano ne nevím
- jiné

Pokud ne, jaké by jste navrhoval/a řešení?

.....

9. Studujete?

- ano chtěl/a bych studovat ne, nemám zájem o studium

Pokud ano, jakou formou?

- prezenční
- kombinovanou/ dálkové studium
- individuální plán
- jiné

10. Chcete se vzdělávat formou vysokoškolského studia ve svém oboru?

- ano ne

11. Upřednostňujete vzdělávání formou vzdělávacích akcí nebo studiem na vysoké škole?

- upřednostňuji vzdělávací akce upřednostňuji studium na vysoké škole
 jiné

12. Doplnujete si své odborné vědomosti? (můžete zaškrtnout více odpovědí)

- nedoplňuji pasivní účastí na odborných seminářích samostudiem
 studiem na VŠ aktivní účastí na odborných seminářích
 jiné

13. Brání Vám něco v navštěvování vzdělávacích akcí?

- pracovní vytížení finanční náročnost rodinné důvody
 rychlá obsazenost akcí vzdálenost místa konání špatná informovanost o akcích
 nic jiné

14. Podporuje Vás zaměstnavatel ve vzdělávání?

- ano, podporuje mě finančně ano, vždy mě uvolní ne
 jiné.....

15. Kolik jste ochotni investovat do jednodenní vzdělávací akce?

- nic do 300 Kč do 500 Kč do 1000 Kč
 do 1500 Kč cena nerozhoduje jinéKč

16. Jste ochotný/a dát větší finanční obnos za seminář ve svém oboru (specializaci) nebo upřednostníte levnější mimo obor?

- upřednostním svoji specializaci upřednostním jiný a levnější
 jiné (prosím vypište).....

17. Pokud se vzděláváte formou vzdělávacích akcí, víte přibližně kolik Kč ročně vložíte do těchto akcí? (+ cestovné)

-Kč nevím

18. Snažíte se sama vyhledávat informace o registraci, kreditním systému, o zákonech týkající se vzdělávání?

- ano jen někdy a něco jen to, co mě zajímá
 jen to, co potřebuji ne

19. Pokud způsobilost o výkonu nelékařských zdravotnických povolání získal muž, je oprávněn používat označení:

- všeobecná sestra zdravotnický ošetřovatel všeobecný ošetřovatel
 zdravotní bratr
 jiné

20. K výkonu práce bez odborného dohledu vás opravňuje:

- ukončené středoškolské vzdělání ukončené vysokoškolské vzdělání
 osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu
 specializační studium
 jiné

21. Do žádosti o vydání osvědčení pro práci bez odborného dohledu (registraci) se přikládají dokumenty o kvalifikaci:

- originální dokumenty ověřené kopie dokumentů
 nezáleží na formě dokladu jiné

22. Kolik kreditů získáte při autorství publikovaného článku v odborném časopise?

- 10 15 20 25 30 nevím

23. O čem pojednává zákon č. 96/2004 Sb.?

- o kompetenci všeobecných sester o koncepci českého ošetřovatelství
 o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání
 o kreditním systému nevím

24. Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCONZO) se nachází v:

- Praze Brně Ostravě Plzni nevím

25. Průkaz odbornosti slouží k:

- zaznamenávání druhu získaného vzdělání zaznamenání vykonaných zkoušek
 zaznamenávání celoživotního vzdělávání všechny možnosti jsou správně
 všechny možnosti jsou špatně nevím

26. Víte, kde se na internetu informovat o zákonech souvisejících s nelékařskými zdravotními pracovníky?

- www.nconzo.cz www.clk.cz www.mzcr.cz
 všechny odpovědi jsou správně ani jedna odpověď není správně
 nevím ne

27. Odkud jste se dozvěděl/a informace o zákonu č. 96/2004?

- z odborných časopisů pro sestry z internetu konzultací s kolegyněmi
 z televize, rádia od nadřízeného ze sborníku
 jiné (prosím vypište)

28. Proběhla novela zákona č. 96/2004 ?

- ano ne nevím

Dobrovolné: Zde je prostor pro Vaše názory, postřehy případně připomínky k těmto probíraným tématům.

.....
.....
.....

Děkuji za spolupráci

Eva Ludvíková

PŘÍLOHA P XV: ŽÁDOST O UMOŽNĚNÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ - ZLÍN

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

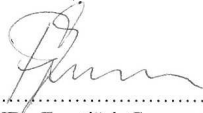
ŽÁDOST O UMOŽNĚNÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Obrácíme se na Vás s žádostí o umožnění vyplnění dotazníků na Vašem pracovišti, které níže uvedený student bude realizovat při zpracování bakalářské práce. Bakalářská práce bude realizována v rámci ukončení studia a její součástí je i výzkumná část. Jedná se o studenta 3. ročníku bakalářského studijního programu Ošetrovatelství, oboru Všeobecná sestra.

Jméno a příjmení studenta	EVA LUDVÍKOVÁ
Téma bakalářské práce	ORIENTACE KREDITNÍHO SYSTÉMU V POUŽÍVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ
Skupina respondentů	VŠEOBECNÉ SESTRY
Pracoviště	KANTIS a.s.

Děkujeme za pochopení a spolupráci.

Ve Zlíně dne 21. 11. 07

MUDr. František Grossmann, CSc.
ředitel ústavu zdravotnických studií

6.2.08

Bc. M. Heltmánek
ředitel ústavu zdravotnických studií
Razítko a podpis zástupce zařízení

Vyřizuje: Navrátilová
tel: +420 577 008 137, e-mail:jnavratilova@fhs.utb.cz

PŘÍLOHA P XVI: ŽÁDOST O UMOŽNĚNÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ - BRNO

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

ŽÁDOST O UMOŽNĚNÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Obracíme se na Vás s žádostí o umožnění vyplnění dotazníků na Vašem pracovišti, které níže uvedený student bude realizovat při zpracování bakalářské práce. Bakalářská práce bude realizována v rámci ukončení studia a její součástí je i výzkumná část. Jedná se o studenta 3. ročníku bakalářského studijního programu Ošetrovatelství, oboru Všeobecná sestra.

Jméno a příjmení studenta	EVA LUTNÍKOVÁ
Téma bakalářské práce	UBLIBĚNOST KREDITNÍHO SYSTÉMU V VELEKLOVOTNÍM VZDĚLÁVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ
Skupina respondentů	VŠEOBECNÉ SESTRY
Pracoviště	FAKULTNÍ NEMOCNICE BRNO BOHUVICE

Děkujeme za pochopení a spolupráci.

Ve Zlíně dne 21. 11. 07

MUDr. František Grossmann, CSc.
ředitel ústavu zdravotnických studií

Razítko a podpis zástupce zařízení

Fakultní nemocnice
Jihlavská 20, 625 00 B.

Vyřizuje: Navrátilová
tel: +420 577 008 137, e-mail: jnavratilova@fhs.utb.cz